

312 313

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 19-న తేది శుక్రవారము
MADRAS, FRIDAY 19th SEPTEMBER 1930.
శ్రీ ప్రమాదాశవాని సంవత్సర భాద్రపదమాస బహుళ ద్వాదశి

సంచిక ౧౪౦
No. 140

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
తావును. పార్శ్వపునొప్పుల తారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. జ్వరముల భేదించును.
కావుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో కూడ వాడుచున్నారు.

గొప్పగొప్పవారిచే

వేలకు వేలు యోగ్యతా

పత్రములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ బాచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు,
తే

109, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు - బొంబాయి

ఇండియా గవర్నమెంటు వారి

పోస్టు ఆఫీసు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లు

యిప్పుడు రు 7-12-0 యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత

రు. 10 యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 5-4-0 వంతున కాంపౌండుపడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించ నవసరములేదు. చేరినవారికి ఒకవత్సరమైనపిమ్మట వడ్డీతో
నహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు. 10,000 లకు మించకుండ

సర్టిఫికేట్లను కొనవచ్చును

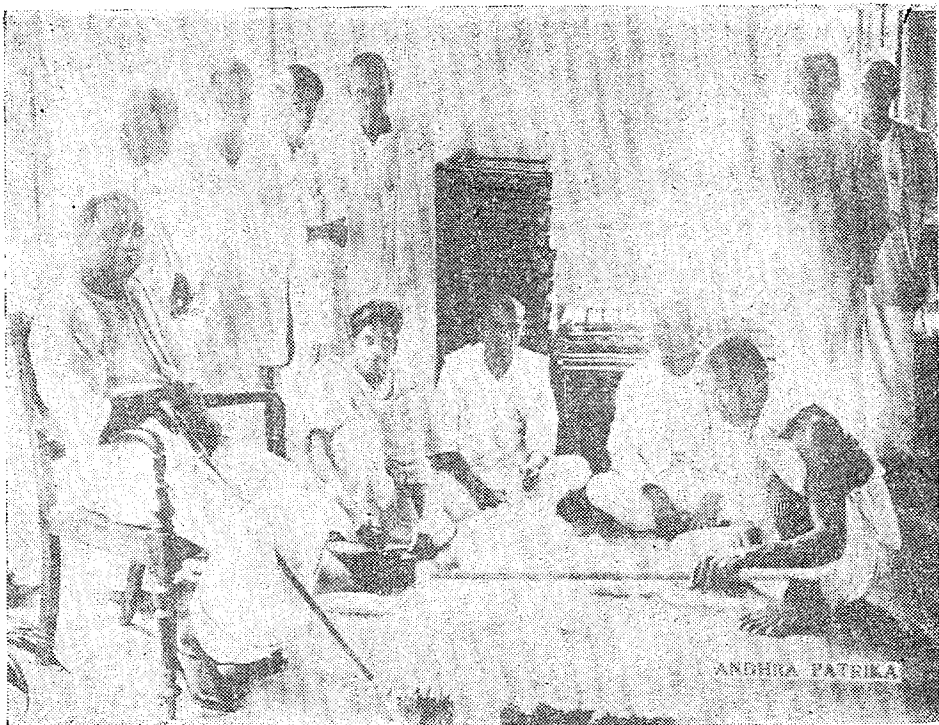
క్యాష్ సర్టిఫికేట్ పద్ధతి నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతదబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫికేట్లను కొనియుండినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్చనవలెగియు
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు. 10 లకు బదులు రు. 18 మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా రొక్క-ము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
నహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యేపొస్టులఫీసునందైనను అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

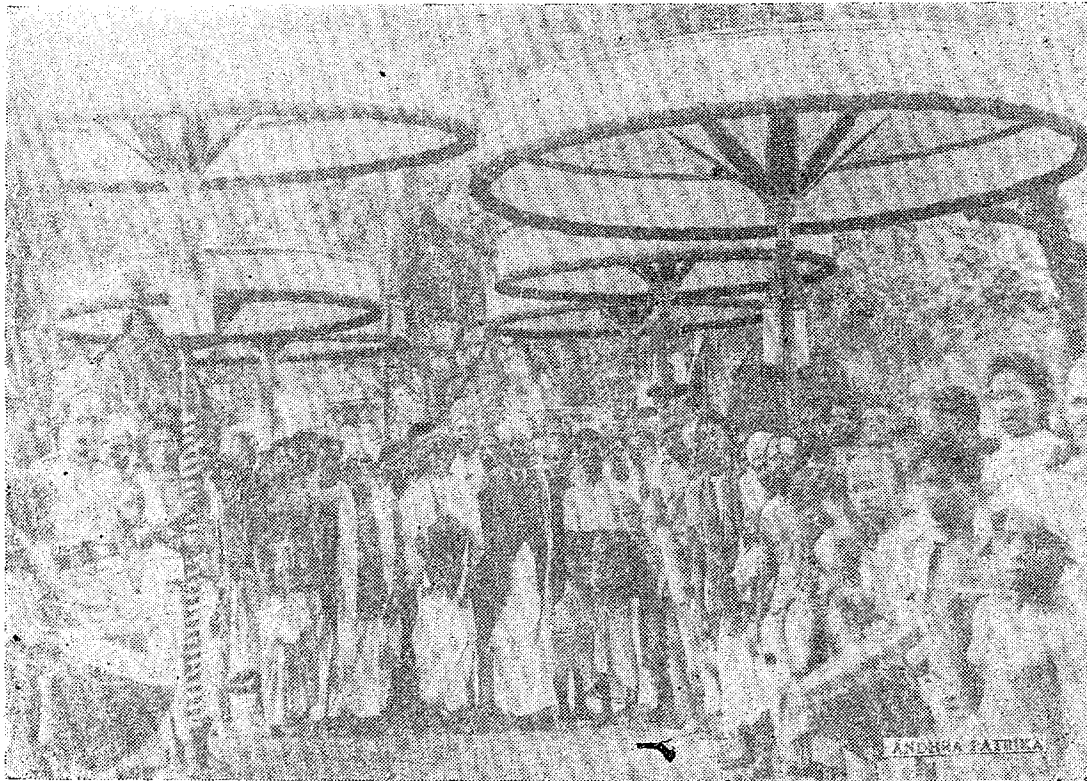

ఒక సంగీతవిద్వాంసురాలి అకాలమరణము

క్రిశ్చియన్ మంగళంపల్లి మార్గకాంతమ్మగారు బెజాడలో శుభ్రస్థి సంగీతవిద్వాంసులగు మహారాజశ్రీ మంగళంపల్లి పట్టాభిరామశాస్త్రిగారి సత్రియణి. ఈమెకు తెలుగున చక్కని భాషాభాసము కలదు. హిందీలో ప్రాథమికపరీక్షయం దిమె ఉత్తీర్ణురాలయ్యెను. సంగీత సాహిత్యమున అద్భుతమగు శీర్ష కలిగి వీణాగానమున ప్రఖ్యాతి పొందినది. ఈమె సాగుశీలము పతిభక్తి దేశభక్తియు నిరూపనములు. ఈమె ఖద్దరు తప్ప ఇతర వస్త్రములను ధరించియుండును. తనబంధులను ఇతరులకుగూడ ఖద్దరు ధరింపుడని ప్రోత్సహించుచుండును. ఈ సంగణముణి తనభర్తను మగళింపును, త:బంధులను, ఎరిగినవారిని దుఃఖమున మంచి 19 వ ఏటనే ప్రమోదసంవత్సరకాండ బహుళ ఏకాదశీపుణ్య దినమున (21-7-30) గోవానాజిల్లా శింకరగుప్తగ్రామమున స్వర్గమరణయ్యెను. (స్వ. వి.)

మొలపూరు రెవెన్యూ డాబాయునుండు కృషిమూర్తిగారు (తిరువ్వాడ) ప్రతియేటకు చేసి జాపుచున్నారు. (పి. ఎ. ఎ.)

తిరుపతిగొడుగుల ఉత్సవము:—తిరువల్లిక్కేణిలో గతఆదివారము జరిగెను. (పి. ఎ. ఎ.)

నూజివీడు

కాలమానము

వారము దినములనుండి ఈ ప్రాంతముల వర్షములు మెండుగా కురియుచున్నవి. అంతకుపూర్వము బొత్తిగా వానకురియక పోవుటచే చెరువులలో నీరు లేక పరిశైతు వేయుటకు వీలు లేక పోయినది. ఇప్పుడు కురిసిన వర్షము బొత్తి మొదలగు మెట్ట పంటలకు చాలకీడు కలిగించినదని ఇయిసాయదారులు గోల చెప్పుచున్నారు.

వేరుసెనగ దేవత

ఈ ప్రాంతముల కొన్ని చోట్ల వేరుసెనగ దేవత అనబడుచున్న క్రొత్తఅమ్మవారు వెలసినదట. వేరుసెనగవైరు తీసివేసిన గాని ఇతరపక్షము లేవియు పండ్లనీయనని ఆ అమ్మవారు జనులకు పూని చెప్పుచున్నదట. ఈయమ్మవారిమాటలను నమ్మి వేరుసెనగ వైరు యీ ప్రాంతముల ప్రజలు నశింపు కేయదు రేమో యని భీతి గలుగుచున్నది.

ఆరోగ్యసంఘము

ఆరోగ్యవారమున ఇచ్చటి జనుల కెల్లరకు ఆరోగ్యనియమములపట్ల నమితోత్సాహము ప్రబలియుండెను. ఆరోగ్యసంఘము తగ్గిపోకుండుటకును సంవత్సరముపాడవున ఆరోగ్యముల గూర్చి ప్రచారము విరివిగా సాగించుటకును ఒక ము ఏర్పాటు కాబడినది. ఈ యుద్దేశముల పూర్తిగా నెరవేర్చుటకు తగిన కార్యక్రమము ఆలోచించబడుచున్నది. ఇట్టిసాయి సంఘముకంటే లేనియెడల ఆరోగ్యవారపు టుత్సాహములకై వినియోగింపబడు డబ్బు బూడిదలో పోసినపన్నీరుల వల్ల వర్షముని యూహింపవలసినదే.

డాక్టరు మంగపతిరావుగారు

డాక్టరు మంగపతిరావు నాయకుగారు అయిదు సంవత్సరములనుండి యిచ్చటి వైద్యశాలలో పని చేయుచుండిరి. ఇప్పుడు వారికి ఆదోనికి బదిలీ అయినది. వారివీడ్కోలు సందర్భమున పురమందిరమున వొక అల్పాహారవిందును, ప్రజాసమావేశమును జరిగినది. ఇంకను బాలికాచారశాలలో మఱియొక అల్పాహారవిందున, సమావేశమును గానపథ్యము జరిగినవి. ఇందు అశికులు పాఠ్యములతో క్రొ డాక్టరుగారిని సన్మానించిరి. వెక్కండ్రు వారిగుణములను, సామర్థ్యమును గూర్చి పొగడుచు నుపన్యసించిరి. జనుల కెల్లరకు మంగపతిరావు నాయకుగారు తిలలో నాకకవలె మెలగుచు నిరంతరము ప్రజాసేవకై పాటుపడుచు ప్రజాసేవకై మురగొనిరినని చెప్పుటకు వారిచ్చట అయిదుసంవత్సరములనుండి యుండుటయే తార్కాణము. వీరి సామర్థ్యమును, వీరి సుశుభసంపదకును, వీరి ప్రజాభిమానమునకును, వీరి వీడ్కోలుసందర్భమున జరుగుచున్న విందులు, సమావేశములు, ఛాయాపటములు మఱింత స్పష్టముగా సాక్ష్యమొసగుచున్నవి. శ్రీ డాక్టరుగారు ఈ గ్రామము విడిచి రేపటిదినమున ఆదోనికి వెళ్లనున్నారు. (ఒక విలేఖరి)

రాజోలు తాలూకా సమాచారములు

ఈ నెల 6-వ తారీఖున ఆరుగురను, 7-వ తారీఖున 4 రను అరెస్టు చేసి రిమాండులోనుండిరి.

8-వ తారీఖున 8 గురను పోలీసువారు వదిలివేసిరి. చాల మంది బాలురు 10-14సంవత్సరములలో పువారు వదిలివేయబడిరి. ఇప్పటికి రిమాండులోనున్న వారి సంఖ్య 26 గురు. యందులో 15 గుర తరపున వాడేవు రామశూర్తి, భవిషిపాటి స్వసేనా శాస్త్రిగార్లును, 4 గుర తరపున యర్రపల్లి సుబ్బరావుగారు న్ను, 6 గుర తరపున అయ్యగారి స్వసేనామూగారును బెయిలు పట్టినను రాజోలు మేజిస్ట్రేటువారియెదుట పెట్టిరి. 10-వ తారీఖున కేసుయొక్క నిజపరిస్థితులు తెలిసికొనుటకర్హంతరము కలుగునను కారణముచే బెయిలునిరాకరించిరి. బెయిలుపట్టినను పెట్రోలియచేయు సుద్దేశముతో నున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. యీ కేసు 379 యి. పి. కో. కేసుక్రింద లేబడెను. 6-వ తారీఖున అరెస్టు చేయబడినవారికి పోలీసువారు పుచ్చుకొన్న 7 రోజులగుడుపున్న ఆయిపోవుటచే ఛార్జీ పట్టిననుకు మిరి 7 దినములు గడుపుచున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

జయంతి లక్ష్మీనరసింహశాస్త్రి

సంతానం పుట్టుకుండా

'కాంటా సెప్టిక్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షిత వాక్యము

18 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:—

బి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. పోస్ట్ ఏజెంట్.

ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్.

ఇతర కమిష్టులు ఆండ్ డ్రగ్గిస్తులవద్ద కూడ పొరకును.

వారికి పంపి తెప్పించుకొనుడు.

“హనుమాన్ మంత్ర కవచమ్”

దిగంబరసాధువుంగవుని మహిమ గలది.

లోక మంతయు ఉద్ధరించుచున్నది !

ఎందరో లక్షలకొలది మానవులకోర్కెలకు పరశ్రవా

ద మై దిగంబర యోగిపుంగవుని మహామంత్రములకు ఎట్టి

అసాధ్యమైన కార్యములైన

కొనసాగునని అనుభవముపై

ప్రతిమనుజు డెరుంగులే

గాక మాకు వచ్చు యో

గ్యతావృత్తికలే నిదర్శనము

లని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వింపెదము. బ్రహ్మరాక్షసులు,

శాకినీ, దాకినీ, బాలావిష్ణులు మాయమగును. దీనులకు ధన

లాభము, పర్రులకు వ్యాపార వృద్ధి, నిరుద్యోగులకు సదు

ద్యోగము, విటకాండ్రకు వశీకరము, బలహీనులకు వీర్యవతు

త్వము, విద్యార్థులకు బుద్ధి, గ్రాంధ్యులకు సంతానము, రాజులకు

రాజ్యలాభము, ఏ కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో ఆ

క్షణమందే భగవంతుడు మీరు కుభుము చేపట్టును. యెక్కువ

వర్ణించుట మా కసమృతము. సందేహించువారు దురదృష్టవంతుల

మని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కదు.

రామకవచం, బంగారుపి, రూ 8, మహాపురుషుడు కేవలము

జీవముపోయె సమగ్రము మానుమనది పెండిది రు 5; రాగిది

రు 2-8-0; బంగారు క్లకు రు 5, చాళులా లేదా డబ్బు

వాపశిచ్చెదము; తుదాపుపర్చునెను.

మరా :—కొరసానుం చేసి అర్చకు యస్యవలెన.

పండిట్ ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము

నాగావళి నది ఒడ్డున, చికాకోల్.

స్త్రీల సచిత్ర మానవత్రిక

సంపాదకలు.

డాక్టరు కే. యశ. కేసరి

ఏడాదిచందా రు. 4. మాత్రమే

‘గృహలక్ష్మీ’ కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు నెం. 752

ఎగ్మూరు, మదరాసు.

రాజమోహన హేరాయిలు

శ్రేష్ఠమయిన సువాసనగల తలనూనె

తలనొప్పి, మాడుపోటు, చురుకు

అకాలముగా వెంట్రుకలు నరయుట

ఇతోవేడిమి మొదలగువాటిని హరించి

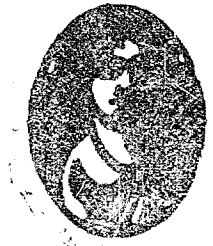
మొదడునకు చల్లదనమును, బుద్ధి

మును, కలిగించి వెంట్రుకలను శుభ్ర

పరిచి వృద్ధికొనించును.

1 సీసా రు 1. 8 సీసాలు రు 2-10-0

సి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

సి.పి.పి.అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

“స్త్రీము ఇంజను డ్రైవరుల బుక్”

(తెలుగుది) వెల రూ. 2-0-0.

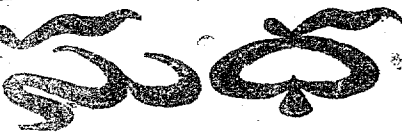
వలయువారు:—కోట యజ్ఞరామశర్మ,

మెకానిక్ ఇంజనీరు. (ఆ. బా. ప.)

చింతిగుంటపాలెం, బండరు.

Masulipatam M. & S. M. Ry.

కోటప్రభులు మాత్రమే ఉన్నవి.

రసభరితముగు మానవత్రిక

6 వ సంచిక (భౌద్ధపదము) వెలువడినది.

మాదిరిపత్రిక ఉచితము

సం॥ చందా ౧ రూపాయ మాత్రమే

‘సుధ’ కార్యాలయము,

తపాలపెట్టె 287, మదరాసు.

ఏలూరు గోసంరక్షణసమితి

నాల్గవ రిపోర్టు

విజ్ఞాన

ఈ సమితి కొందరి పురస్కారముల చేతనున్న ముఖ్య

ముగా బట్టల వర్తకులు, వైకుంఠదేవాలయ ప్రేరేపణచే 25-1-18

సం॥ స్థాపించబడినది. 1928 సం॥ ఆఖరువరకు రిపోర్టులు అందు

వేయించి ప్రచురపర్చియున్నాము. ఇందు ప్రారంభమున 1929

సం॥ ఆఖరువరకు పూర్తిరిపోర్టుయున్నా, యీ రిపోర్టు చివ

రను 12 ఆగష్టు 1930 సం॥ ఆఖరువరకు వసూలు అయిన

కాశ్యపనిధి ధర్మములను తెలిపియున్నాము. ఈ సమితియం

దు దిక్కు లేని గోవులను పోషించుటయు, మంచి స్థితిలోనికి

వచ్చిన గోవులను గృహస్థులకు అమ్ముటయు పా లున్నయెడల

బీదలకు, కోసులకు వైవర్తమాజు, చంటిబిడ్డలకు ఉచితముగ నివ్వ

బడుచున్నది. ధర్మము చేరినకొలది విరివిగా యింకను యెక్కువ

గోసేవచేయుటకు సావకాశముగలదు. ఈ సమితికి కాశ్యపముగ

నందుటకు గోకాలకు సిరమైనసలమును సంపాదించవలసియు

న్నది. పశువులనిమిత్తము పచ్చగడ్డికి బీడుభూమి కొనవలసియు

న్నది. గాన దాతలకు మహారాజులు, రాజులు, జమీందారులు

మున్నగువారల ఎల్లరు యిట్టి ఆర్యధర్మమునకు శ్రీకొలది ఆ

శేకవిధముల సహాయపడి యీ సమితి అభివృద్ధికి తోడ్పడ గోరు

చున్నాము. ధర్మమునకు శ్రీదులను, కాశ్యపనిధి ధర్మములకు

రక్షితులతో పాటు పట్టాలు 5 నురు కాశ్యప ధర్మకర్తల సంతక

ములతో నిచ్చెదరు. గత 12 సం॥ నుండి యీ సమితి నిర్విఘ్న

ముగ సాగుచున్నదని సంతోషముతో తెలియబర్చుచున్నాము.

గతసంవత్సరోత్సవము

ది 6-10-1929 సం॥ లేదిన పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా బోర్డు

(పెసి డెంటు మ॥ రా॥ శ్రీ వెనుమత్త పెద్దిరాజు, బి. యె.

బి. యల్. గారి ఆధ్వర్యతకొండ యీ సమితి తృతీయ

వార్షికోత్సవము హిందూ యువజన సంఘభవనమునందు జరు

ప్రదముగా జరుపబడెను. ఆ సమయమున పితాపురం కాపురము

లు మ॥ రా॥ శ్రీ ఉమాదేవి కవిగాకన, అప్పట్లో గుంటూరు

చైరుము మ॥ రా॥ శ్రీ నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ వరసింహారావు

గారన్నూ, గోమాహాత్యము గురించిన్నీ గోవధను గురించి

గల్గు ఆనర్థకములన్నూ, పాపములన్నూ వివరించుచు వృ

దుదుధురముగ ఉపన్యసించిరి.

కార్యనిర్వాహకులు (కాశ్యప ధర్మకర్తలు)

కాశ్యప ధర్మకర్తలుగ తేరి రు 500 లు ధర్మముగ

నిచ్చిన 29 నురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు గ

నండియుండిరి. సంవత్సరమునకు రు 45 లు యిచ్చుచున్న

మహారాజశ్రీ కుమాజీ మంచాజీ, దారపురెడ్డి దేవలరాజుగార్లు

కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నుండి యుండిరి. ఇందు మహా

రాజశ్రీ మోతే గంగరాజు జమీందారుగారు (పెసి డెంటుగన,

మ॥ రా॥ శ్రీ మద్దుల వెంకట చినరాజుగారు వైకు (పెసి

డెంటుగన, మ॥ రా॥ శ్రీ పోలిశెట్టి గోపాలస్వామిగారు

గౌరవ కార్యధర్మిగను నుండియుండిరి.

క్రొత్తగా చేరిన కాశ్యపధర్మకర్తలు

1. మ॥ రా॥ శ్రీ. పావర్తి బాలయ్యగారు సంవత్సరోత్స

వము సందర్భముననున్న 2. యెల్లంపల్లి వెంకటస్వామి, ఈ

దర వెంకట్రావు, గుడిమెట్ల శ్రీరాములుగార్లు తమయిండ్లలో

జగ్గిన వివాహసందర్భములలోనున్న ఒక్కొక్కరు రు. 500 లు

ధర్మం యిచ్చి కాశ్యపధర్మకర్తలయినందుకు వందనము లంద

జేయుచున్నాము మ॥ రా॥ శ్రీ. పోలిశెట్టి గోపాలస్వామిగారు

800 లోతక్కువ రు 200 లు యిచ్చి తమతండ్రి పరమయ్యగారి

రినికూడ కాశ్యప ధర్మకర్తలుగ చేర్చినందులకు వందనీయులు.

విచారకరమగు మరణము

కాశ్యప ధర్మకర్త వసంతవాడ కాపురములు మేడూరి

వానకీరామయ్యగారు ది 25-5-30 లేదిన కీర్తిశేఖరైరని

విశుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. వీరిఆత్మకు కాలిగలుగ

జేయుటకై భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

బట్టలవర్తకుల ధర్మములు

రు 100 నూరురూపాయలు సరకులు కొక్క మనకు

గాని, అతవునకుగాని అమ్మినయెడల రు 0-1-0 ఒక అణా

చొ॥ అసామిలవల్ల తీసుకొనిగాని, తీయకగాని లెక్కచూచి

యీసమితికి యిచ్చే యేర్పాటులు జరిపున్నవి. ఇందులకు భక్తి

శ్రద్ధలతో తమతమ ధర్మములు యిచ్చుచున్న దాతలకు వంద

నములు.

1929 సం॥ ధర్మముల వివరములు 28-8-0 లు మాత్రమే వచ్చి

నవి. ఈమొత్తము చాలాతక్కువ. తదితర లెల్లరు దయ వుంచి

వాదనములు చెల్లించి తమ విద్యుక్తధర్మము నెరవేర్చెదరు

గాక !

అసలు బంగారు నగలకు

శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ,

మాన్యుస్యాక్చరింగు జ్యాయెలర్సు అండ్
డ్రైమందు మర్చంట్సు, బెజవాడ. 2

జాతకము

జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక
సుంటలుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకాలముగాని మాకు వశి
నచో జాతకనియొక్కరూపము, స్వభావము, ధనము, భూమి,
విద్య, సంతానము, కళాత్రము, ఆయుర్దాయము, ఉద్యోగము,
జీవనము మొదలుగాగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ. 2-4-0
లకు వి. పి. గా పంపెదము. కాళ్ళకర్మ రీడింగుతో ఒక
సారిర ఫలం. 1-4-0.

ఆకర్ష వేంకటశాస్త్రి,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపాడు, గోదావరిజిల్లా.

కమిషనుకొట్ట ధర్మములు

రవానా సరకులకు బండి ఒక్కొంటికి 0-0-6 ఆరుపై
సల చొప్పున యేర్పాటు ప్రకారం యిచ్చుచున్న దాతలకు
వందనములు. 1929 సం॥ తాలూకు ధర్మములు మొత్తము
రు 805-8-5 లు వసూలు అయినవి. అద్వాన్యగా యిచ్చు
చున్న వారును, తదితరులను కూడ లెక్కించాచి యిప్పించి
యీ సమితి అభివృద్ధికి సహాయపడెదరు గాక!

రు 5800 లకు కొట్టును కొనుట

ది 81-5-1930 సం॥ లేదిన ఏలూరు గోసంరక్షణసమితి
నిమిత్తం బజారులోని కనిగోళ్ళ రామస్వామిగారి కుమారుడు వెం
కట నూర్య నారాయణగారు, రామస్వామిగారి భార్య సీతమ్మ
అనే సీతామహాలక్ష్మమ్మగార్లు తాలూకు నె 5 రు వార్డుటి.
ఎస్. నెం. 380 కొట్టు ప్రస్తుతము ములగాల శ్రీరామలు,
మాణిక్యంగార్లు అద్దెల వున్నకొని వ్యాపారము చేయుచున్న
మన్యారికొట్టును రు 5800 లకు కొనడమయినది. సదరు సా
మ్మగ్లో మ॥ రా॥ పోలిశెట్టి గోపాలస్వామి, నారాయణరా
వు, రంగనాయకులుగార్లు కటుంబము తాలూకు ఇదివరలో
ధర్మకర్తలు 10 మందికి యిచ్చిన ధర్మము రు 5800 లన్నూ
మ॥ పావర్తి బాలయ్యగారు యదివరలో ధర్మకర్తల యిచ్చి
న ధర్మం రు 500 లున్నూ చేర్చి కొనడమయినది. దాతలెల్లరు
పమువిధమున సహాయమొనర్చు బ్రాధ్మికులు.

నెలచందాలు

నెల చందాలు యిరిపోర్టులో నె 21 రు పుటలగాయకు
నె 81 రు పుటలో తెలియపర్చి యున్నాము. 1929 సం॥ మనకు
వసూలు అయిన మొత్తం రు 786-7-0 లు. రావలసిన చందా
లు చాలాగలవు. వసూలుఅయిన మాత్రమే యిందు తెలిపి
వి. బాకీదారుల లీటు యిందు తెలియపర్చలేదు. చందా
దారులు సాధ్యమయినంతవరకు నెలకు 0-4-0 చొ॥ ఒకే
సారి నాలుగు నెలలకున్నూ నెలకు 0-8-0 చొ॥ యిచ్చువార
లు 2 నెలలకు ఒకేసారి కొరబడుచున్నారు.

ఇతరవిరాళములు

ప్రత్యేకము కాశ్యపనిధి ధర్మములు 1929 సం॥ తాలూ
కు రు 5610-4-0 లు వసూలు అయినవి. వరిగడ్డి, తవుడు
మున్నగుదాతల లీటులు రిపోర్టునందు తెలియపర్చియున్నాము.
రయతు సోదరులు వరిగడ్డిబండ్లున్నూ, రయినుమిల్లు పాత్రయి
టర్లు తవుడున్నూ, యితరవర్తకులు అమ్మకంసర్దులకు వీడో
విధముగ మామూలు యేర్పరచి యిప్పించిన యీ సమితికి
చాలా సహాయముచేసినవారగుదురు. ప్రతివారము తమ
తమ యిండ్లలో జరుగు కుభకార్యములసందర్భమున కత్తాను
సారం మాకు ధర్మము నొసంగి యీ వుద్యమమునకు తోడ్పడ
గోరుచున్నాము.

వందనములు

ఈసమితికి కార్యనిర్వాహక సభకు యుండిన కాశ్యప
ధర్మకర్తలను, తమ పత్రికలో ప్రకటించి ఆంధ్రపత్రిక,
సమదర్శిని, యుగంధర, హిందూ మున్నగు ఆంగ్ల ఆంధ్రపత్రికా
సంపాదకులకున్నూ, లెఖలు తనిఖీచేసిన తవ్యా పుస్తకయ్యగారి
కిన్నీ తమ సినీమాలో ప్రదర్శించినందుకు పాండురంగా హోలు
వారికిన్నీ కాశ్యప సభ్యులకున్నూ, తదితర దాతలకున్నూ వంద
నములు అందజేయుచున్నాము. రామలవారిగడ్డి ధర్మకర్త
తాటికొండ కుబ్జారాయుడుగారి కుమార్డు రత్నం వగయిరాతి
కున్నూ వందనములు అందజేయుచున్నాము.

ముగింపు

భారతజాత్యభివృద్ధికి గోపే మూలాధారము. అనాది సిద్ధముగా ముల్లోకములందును, గోవు పూజింపబడుచున్నది. గోక్షీరములు మిక్కిలి యారోగ్యప్రదములు, తేజఃప్రదములు, షత్కరుణదాయకములు. శిశువు నేలబడినదియెడలం జీవితాంతమునకు గోవురా లాధారమై యున్నది. మూడు వంతులు అవుపాలుకలువరి యౌషధములు లేవు. గోమయమునందుమాడ నెన్నియో యుత్తమ లక్షణములు కలవు. పాశ్చాత్య పండితులుకూడ దీని యుపయోగము తెలిసికొని వర్ణించిరి. పురాణములు, స్మృతులు గోపూజ లోకకల్యాణ మని వేసోళ్ళ చాటుచున్నవి. వ్యయసాయప్రధానమగు హిందూ దేశమందు గోసంరక్షణము పరమధర్మముగ నున్నది. పశుధనము గోవుల మీద నాధారపడియున్నది. గోవును "మహాలక్ష్మి, గోమాతృ క్యము" అని ప్రజలు కొన్నిచోట్ల గోవులను పూజించుచుండుదురు. మనపూర్వము గోప్రాణరక్షణమునకు జీవితముల ధారపోసిరి. మానవుడు తరింపవలెనన్న, నహింసయే మూలాధారము. హింస దుఃఖమునకు కారణము. బుద్ధుడు ఆశోకుడు మొదలగు మహనీయులు అహింసకారకు తమజీవితముల నర్పించి కీర్తిపహించిరి. శివులక్రవర్తి ప్రాణరక్షణమునకై తన మేని కండలు గోసియిచ్చెను. అహింస ధర్మశులయందు పరమధర్మముగ నెన్నబడుచున్నది. ఏప్రాణి యహింసావ్రత మాచరింయనో, యా ప్రాణియందు నేను లీనమై యున్నానని శ్రీ కృష్ణుడు వక్కాణించెను. ఇక్కాలమున గోహింస మితి మీరుచున్నది.

గోక్షీరములచే శరీరము పోషించుకొని "కల్లి పాలు తాని రావేగ్రుద్దె" నను సామెతగా పాలయిచ్చినన్నాభ్యుత్థిని పృథ్వీశలో దయమాలి కటక వానికమ్ముట ఘోరపాపముగా తలంపబడుచున్నది. వధకాలయందున్న శిశువు గోవు మానవపాప రా నీతోబుట్టిన ప్రాణిని వధకాల కప్పగించుట శ్రేయస్కరమా? నాక్షీరశుల నేవించినందులకిది ఫలమా" యని పలుమారు దుఃఖభావములు వెల్లువలై పార శరీరము కంపమొంద'అంతా' యని యొక్క పెట్టునార్చి బలవంతముగా ప్రాణములు విడుచుచున్నది ఈ ఘోరపాపము నాపుటకు అక్కడక్కడ గోరక్షశాలలు స్థాపించినారు. మానవపాపమునకును, ఘోర పాపనివారణమునకును, మోక్షప్రాప్తికిని, గోరక్షణము ప్రధాన కర్తవ్యము. గోరక్షణము పకలైశ్వర్య ప్రదాయక మగుటకు "పెక్కు నిదర్శనములకలవు. అమెరికా, స్విట్జర్లాండు మొదలగు దేశములలో గోవులపాలు శిశువులకై విదేశపు పాలడబ్బా లనుకేర మనదేశముకు వచ్చుచున్నవి. మనపూర్వము గోవులకై నిర్మించిన గోభూములుకూడ యిప్పుడు వ్యయసాయదులకు వినియోగింపబడుచున్నవి. అవి నిలుచుటకైన యాధారము కానరాదు. ఇట్టి యవస్థ తలస్థించుటచే నానాటికి గోధనము హిందూదేశమునందు అంతరించుచున్నది. అటువందల యేండ్ల క్రిండుట వినాయకాత్రిగలు హిందూదేశమునకు వచ్చినప్పుడు గోశాలలు విరిగిగానుండెడివి. ఇప్పుడో వధకాల లెదైవ నలకరించినవి, గోధనము నశించిన కొలందిని ఆరోగ్య సంరక్షణ నానాటికి తీసిచుచున్నవి. కాస్త్రుష్టులు మాంసాహారము కన్న కాకాహారము ఆరోగ్యదాయకమని వేసోళ్ళ చాటుచున్నారు తొల్లి దిలీపాదులు గోసేవ యొసర్చి కుటుంబాభివృద్ధి పడసినట్లు గ్రంథములు చెప్పుచున్నవి. ఋషులుకూడ గోవును కామధేవుని విశ్వసించి పోషించిరి.

సర్వభూత దయాపరులారా! ఈ గ్రామముందు నెలకొల్పబడిన గోసంరక్షణసమితియందు వధనుంచి కాపాడిన తక్కువైన గోవులు పోషింపబడుచున్నవి. ఈ పవిత్రమైన ఉద్యమము సాగించుటకు ప్రతివాడును యథాశక్తి సహాయము చేసెను గోరుచున్నాము. గోరక్షణ విషయములలో కించిత్తు సహాయము ఫలదాయకము. అత్యుద్ధి సకలైశ్వర్య ప్రదాయకము గాన గోమాత ఋణము దీక్షకొని గోవిందుని దయకు పాత్రులగు ముగ్ధులకై. స్పృహకర్తయగు భగవంతునకును, గోమహాలక్ష్మికిని, కాన్యకూట పరివసములు అందజేయుచు యారిపోవు నింతవేతో ముగియఁజేయు.

ఓం, కాంతిః కాంతిః కాంతిః

మోతే XOXరాజు

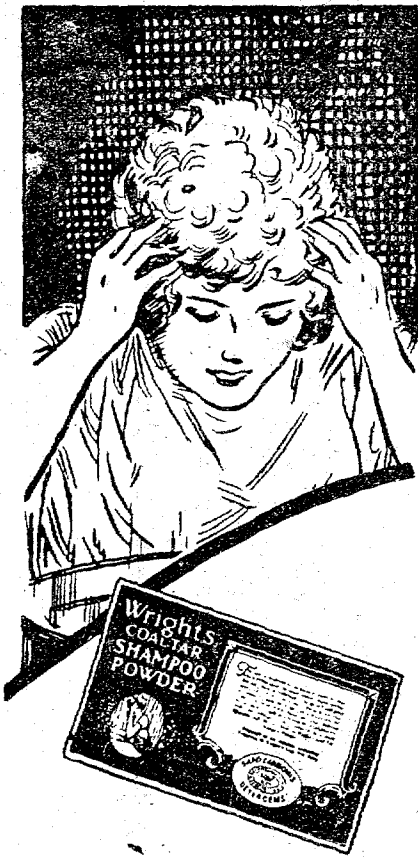
ప్రసిద్ధులు

మద్దుల వెంకట చినరాజు,

వైకుంఠేశ్వరము

సోలిశెట్టి గోపాలస్వామి

శేఖరీ

అందమైన వెండ్రుకలకు

మీ వెండ్రుకల యందము చాలభాగము పరిశుభ్రపరుచుటపై నాధారపడియున్నది. సామాన్య సబ్బు నుపయోగించుటచే వెండ్రుకలకు కెరుకుదనము నిచ్చి, తలపైన చుండువ్యాధి ప్రారంభమై వెండ్రుక లన్నియు ఊడిపోవుటకు ప్రారంభమగును.

మీకు చక్కని వెండ్రుకలు గల తలను కోరిన, యధమును వారమునకోకపర్యాయమైన నను వెండ్రుకలను రైట్స్ కోల్ టార్ షాంపూ పొడితో శుభ్రపరుచుడు.

WRIGHT'S COAL TAR SHAMPOO POWDER

ఉచితము! రైట్స్ కోల్ టార్ వారి 12 నువ్వు రెవ్వను పంపినవారికి రైట్స్ వేరింగ్ స్ట్రీమ్స్, 20 రెవర్లు పంపినవారికి యొక పెట్టె షాంపూ పొడిని బహుళ య్యగ్వలము. బయట యచ్చు వేయబడిన రెవర్లును సూత్రమే పొట్టుబాట్సు, నెం. 76), బొంబాయివారికి పంపవలెను.

పొట్టేకోరకు ఒక అణాల్లెను పంపుడు. పోల్ ఏజెంట్లు:-

టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్,
17 ఎ, ఆర్మీనింగ్ వీధి, మద్రాసు.

తరగతులు

శ్రీ రామయోగిగారిచే ప్రారంభింపబడిన గణపతి వనరాత్రుమహోత్సవములు గ్రామశుభ సహాయప్రాత్యసాములవల్ల జయప్రదముగా జరిగినవని అలియచేయుటకు సంతసించుచున్నాను. శ్రీ రామయోగిగారిచే శ్రీ మహాలక్ష్మి లక్షసంవత్సర పూజకూడా అతి వైభవముగా జరిగినది.

దేవీనవరాత్ర మహోత్సవములు

శ్రీ రామయోగిగారిచే అగ్నియోజులకు పాద్యవి: మొదలు శ్రీ దేవీనవరాత్ర మహోత్సవములు శ్రీ లంక వెంకట త్రిదయ్యసంతులుగారి మంజరమునందు ప్రారంభింపబడును. భక్తలం దను దయచేసి యోగిగారి సత్ప్రయత్నమునకు తోడ్పడకొరుచున్నాను.

శ్రీ రామనవమీ మహోత్సవము

శ్రీ రామయోగిగారిచే శ్రీ దేవీనవరాత్ర మహోత్సవ గానంకరమున, అగ్నియోజులకు శ్రీయోదళి మొదలు శ్రీ రామ సప్తాహముకూడా జరిపించగలండులకు యిచ్చటి భక్తులందఱు ఉద్యుక్తులైయున్నారు. కనుక సమస్తజనములు దేశదేశముల నుండు ఈ సత్కార్యమునకు స్వహస్త దరహస్తములచేత సహస్ర సహాయములను సమకూర్చి జయప్రదముగా జరిపించగలండులకు ప్రార్థనలు.

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర్య.

నెం 6 1/2 కలం	8 6 0
నెం 20 1/2 రెట్టలేడి	5 5 0
నెం 40 రాణి	7 4 0
నెం 4 జెన్ని మసీదు	8 0 0
44 సాండ్	4 5 0
నెం 20 1/2 జమ్మరు	5 4 0
నెం 20 1/2 చేతికిర్ల	5 6 0
నెం 20 1/2 తిరుచురు	5 5 0
నెం 28	6 4 0
నెం 80) చిన్న పెట్టె) త్రిచురు	8 4 0
కోలాపూర్ నెం 24	6 0 0
,, నెం 12 1/2	8 15 0
,, నెం 6 1/2	2 11 0
,, నెం 22	5 12 0
రెండుజింకలు నెం 20 1/2	5 4 0
,, నెం 22 1/2	5 8 0

7. లోహములు

నెండి 100 కులం 1-3	8 49 0 0	9 0
బంగారు కులం 1-3	21 8 0	21 12 8
పవరను 1-3		13 9 9
ఇత్తడి బా 1-3	195 0 0	137 0 0
రాగి బా 1-3	212 0 0	214 0 0

8. రంగులు

అతి మేలు స్వీట్టులులాండు అలిబరయిక్ నీలమణిమార్కెట్	
,, నీలిరంగు 1 కతి	0 10 0
,, 14 రతులు	1 10 6
,, 28 రతులు	1 10 9
,, 55 రతులు	1 8 6
,, 1 అందడు	1 8 0
రప్పలుపాస్తుసాగ్-బోలెట్ అనగా (బర్మ-రెడ్డు)	8 4 0
కాంగో 3 3	1 0 6
త్రిద 4	1 2 6

తిరుపతివార్తలు

144 - సెక్షను

సెప్టెంబరు, 17:—చంద్రగిరి సబ్ డివిజన్ షేజ్ ప్రింటువారు, తిరుపతిలో గాని తిరుపతి చుట్టుప్రక్కల 15 మైళ్ల దూరమున గాని కాంగ్రెసు ప్రచారముగాని, పథులుగాని ఉత్సవములు మొదలగు వాటిని సజావుగా నడపి 144 సెక్షను, బాకీ చేయించినారని, నిన్నటిరోజు సాయంత్రం తిరుపతి పోలీసువారు దండోరామాలముగా తిరుపతి నగరమున ప్రకటించినారు. ఈ ఉత్తర్వు రెండుమాసములవరకు అమలులో వుండుననిని తెలియపరచినారు. పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరు గారి రిపోర్టుపై, చంద్రగిరి జాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారు, 144 సెక్షను ఉత్తర్వుసాదగు చేయించినది తెలియచున్నది.

శ్రీ నరసవతిలిసన సభ

పై నాటకసభకు తిరుపతి పాఠశాల, కొద్ది సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించిరి. ఈ సభలో దేవస్థానం నాకరియ చాల మంది పథులుగా వుంటుండిరి. దేవస్థానం నాకరియము, తదితరలను ఏదో చిన్న విషయముపై భిన్నాభిప్రాయము కలిగిన వెంటనే, దేవస్థానం శిష్టాచారముల కొందరు ఈ సభనువరకు, శ్రీ సభను స్థాపించుకొనిరి. ఆ సభవారుగాని, ఈ సభవారుగాని గడువిన రెండు సంవత్సరములుగా, పథులుగాని, నాటకములుగాని జరిపియుండలేదు. శ్రీ సరస్వతీ విలాసపథులు గడవిన వారమున సమావేశమై, మ-రా-రా-శ్రీ సి. రామరావు గారిని అధ్యక్షులుగను. శ్రీ. శ్రీనివాసాచార్య ప. క. విజయరాజువాద్యుగారిని కార్యదర్శులుగను, కార్యనిర్వాహక పథులను ఎన్నుకొనిరి.

మహామంతుగారి రాక

18-9-30 తేదీ రాత్రి శ్రీమహామంతు ప్రయాగదాస్ జీ వారు నీల గిరి నుండి తిరుపతికి వచ్చిరి. ఇచ్చట కొండవీడు 14, 15 తేదీలుండి, నిన్న ఉదయం తిరుపతికివచ్చి సాయంత్రం మోటారులో పుత్తూరు మార్గము విత్తూరికి వెళ్లినారు. వీరిగురువులువారి సాంప్రద్యక బహిర్యమును గాను వచ్చిరి. 15-9-30 తేదీన తిరుమలకొండవీడు జరిగిన, వీరితోడి శిష్యులయిన మూల రామానుజదాస్ బావాజీ గారు, ఈ "బహిర్య" గాను బొంబాయినుండి వచ్చిరి.

నారాయణవరం తాలూకా స్వాధీనము

శ్రీ వెంకటాచలపతివారి దేవస్థానమునకు, నారాయణ వరం తాలూకాను శివస్థానములలో, రు 17,20,000-0 0 లకు విచారణకర్తలవారు కొనుగోలుచేసినారు. వేలసరి ఫీజుల పొంది చిత్తూరుజిల్లాకోర్టులో స్వాధీనము పొందుటకు మనవుదాఖలు చేసినందుపై 15-9-30 తేదీన కోర్టు అమీనావద్దనుండి గ్రామాదులను స్వాధీనం పొందినారు. అన్ని గ్రామాదులను స్వాధీనముపొందుటకు ఇంకను 10 రోజులు కాలమువట్టును. ఈ తాలూకా నుమారు 8.0 గ్రామములు కలిగినవి. గొప్పసారెవ్వ ముపుంటున్నది. సంవత్సరమునకు నుమారు మూడువేలు వరులపై వచ్చునని తెలియుచున్నది. 14-9-30 తేదీ నారాయణవరంలో వేంచేయుండు, శ్రీ కల్యాణ వెంకటేశ్వరస్వామివారికి అభిషేకమున్నా నివేదనకు ఆసీక తెలిగలున్నా పను ర్పించి పూజ ఆయిన వెంటనే గ్రామాదులను స్వాధీనంపొందిరి.

ఆయుర్వేద చికిత్సాలయము

శ్రీ వెంకటేశ్వర ఆయుర్వేద వైద్యశాల నుమారు 10 సంవత్సరములుగా నడుపబడుచుంట్టున్నది ఈ వైద్యశాలలో, మేలైన మందులన్నూ తయారుచేయుచుండెడివారు. వీరిలకున్న యిచ్చుచుండెడివారు. విచారణకర్తలవారు నూతనముగ బౌద్ధములు తయారుచేయుటకడన ఉత్తరపు ఇటీవల పంపినారు. ఈ ఉత్తరపు ను ఆ ను స రించి, ప్రిన్సిపాలు గారు 1-9-30 తేదీ మొదలు బౌద్ధములు తయారుచేయుటకు నిలిపివేసిరి. ఈ కాళుకు చెందిన శిష్టాచార పనిలేకయుంట్టున్నారు. ఇప్పుడు నిలువలో నందు బౌద్ధములతో వైద్యశాల జరపబడుచుంట్టున్నది. ఇప్పటికే కొన్ని బౌద్ధములు అయిపోయినవి, ఇప్పుడు నిలువయుండు "మందులు" అన్నియు రెండుమాడు మాసములలో ఖర్చు అయిపోవును. సామాన్య ప్రజలకు చాలమేలు కలుగుచుండ, ఈ బౌద్ధములను నిలుపుటవలన వీరిలకు నష్టమున్నా కష్టమున్నా ఏర్పడును. విచారణకర్తలవారు పునరాలోచించి, ఈ బౌద్ధములను, యథాతీతిగ, గడవిన 10 సంవత్సరములుగ, నడుపుచువచ్చినట్లే ఇకనుగూడ నడిపిన, పురప్రజలకు ను యాత్రీకులకును, దేశీయనకును మేలుగలుగచేసిన వారగుదురు.

వర్షము

వర్షము బొత్తిగా ఈ ప్రాంతములలో లేకయుంట్టున్నది. నూతనముగాను, వైత్ర, వైశాఖమాసములకు మించియుంట్టున్నది. వీటిగట్టులలో కోజాకు ఏ నాలుగుగుంటల కాలముగూడ నీరువచ్చుటలేదు.

తిరుమలకొండవీడు జ్వరభాధ

కడవిన 20 సంవత్సరములలో ఇట్టిజ్వరభాధ, తిరుమల కొండవీడు ఎక్కడును లేదు. "మలేరియా" జ్వరభాధచే అనేకులు కష్టపడుచుంట్టున్నారు. (స్వ. వి.)

గొప్పనాటక ప్రదర్శనము

బెజవాడ దుర్గాకళామందిరములో

శ్రీ కృష్ణనాట్యసభ, తెనాలి

20-9-30

ప్రతాపరుద్రీయము

శనివారము

యంగంధర

డాక్టరు గోవిందరాజు

సుబ్బారావుగారు ఎల్.ఎం.ఎస్.

పిచ్చివాడు

ముంజూరి కృష్ణారావుగారు

పేరిగాడు

కెడ్డిబొట్ల చలపతిరావుగారు బి.ఏ.బి.ఎల్

ప్రతాపరుద్రుడు

మాధవకెడ్డి వెంకట్రామయ్యగారు

చెరుకుకి

పులిపాట వేంకటేశ్వర్లుగారు

ఎం. తిరుమల రావు, మేనేజరు.

కొంపులు, పచ్చలు, మంచిముల్కములు వస్త్రాలగు

వీకంసి చబిల్ దాసు అండు సన్ను

సీమకమలములు, నగలవస్త్రములు,

112, 113 చైనాబజారులోడ్లు, మద్రాసు. 4

సంగీత శమంతకమణి 0-8-0

ఆత్మజిజ్ఞాసాసంఘము

గ్రంథకర్త:—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు.

శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి దప్పినది 0-8-0

నెం. 6, 7 తంజావూరుపేట, మద్రాసు.

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి

కడచిన 50 సంవత్సరములు 1

క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొరకు.

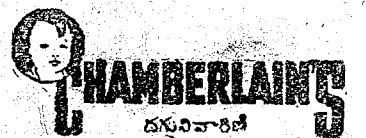
చాంబర్లెను కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతలు, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసి అపాయకరమున యిన్ఫ్లూయెంజా మొదలగు విషవాయువులకు లోనుగాకుండా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపూరితముయిన దినుసు లేవ్వయు యిందు చేయుండలేదు.

ప్రపంచమందటను చాలకాలమునుండి విఖ్యాతిచేరిన శిశ్యువధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గూఢ విచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co,
Des Moines, Iowa U. S. A.

వజ్రెంట్లు మలేను

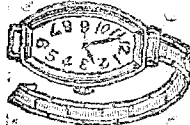
తలనొప్పి, యిన్ఫ్లూయెంజా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, తంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక తుణుములో పోగొట్టుకొని భాగ్యినిచేసిన "జామా తైలమునకు" నమమను మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యత ప్రయోగములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-కి అరచాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు, ఇంగ్లీషుమందులు వలనరకులు సల్ఫూరిక్, సైట్రిక్

మొరాటిక్ అసిడ్ల వ్యాపారస్థులు,

63 నెం. నైసప్పనాయనిపేట, మద్రాసు.

దసరా బహుమానము

లోక ప్రసిద్ధిచేరిన "జమిందారు కిష్ట" గడియారము చాల అందమైనదియు,

చాల శుభ్రమైనదియు, మంచిపనితనముగల

క్రాంతిపు. కోల్డుగోల్డు బాగారుపుత.

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. జమిందారులు ధనవంతులు తీసి అనుభవించిన దానిని అందరున్న తీయుటకు చాలా తక్కువ ధరకు దసరా బహుమానముగా యిచ్చుచున్నాము.

కోల్డుగోల్డు చెయినతో జమిందారు రిప్టు గడియారము రు 6. మాత్రపు. ఇదివర కన్నడును ఇట్టిది చూచియుండరు. సరకు చాల కొద్దిగా ఉన్నది. వేరే వడుదు.

మాణిక్యం అందు కంపెని

గడియార వ్యాపారులు, 18 బీయి సవుకార్ పేట, మదరాసు.

మొక్కబండు

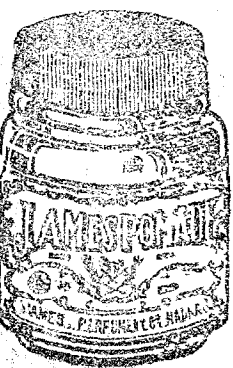
ఎంత చుక్కలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్క-గంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. మొక్కబండు కట్టుటలో శ్రమపొంది, ప్రత్యక్షములకు నిరతికేయప్రేమను కలిగించుటకు దీనిని మించినదే ఉపయోగపడును. 25 నూ. 2-8-0 కేటాగు ఉచితము.

17-3

త్రిపురసుందరి వైద్యశాల,

మహేంద్రవాడ-రామచంద్రపురంసోన్టు, గోదావరిజిల్లా.

అమందు జేమ్సు పామేడు

వెంట్రుకలను పట్టు తుచ్చుల వలె పెంచును. కన్నులకును, మెదడునకును, మిగుల చలువ దనమునిచ్చివీలైతినిసగును. ధర బుడ్డి 1-కి అ. 0-5-0.

జేమ్సు ఫర్ పూవుమరీ కంపెనీ,

283, గోంపపర్వనాయనిపేట,

మద్రాసు.

ఎస్. వెంకటేశ్వరరావుగారిపై కేసు

పామర్రు నలుమేజిస్ట్రేటు కోర్టులోనుండి బెజవాడ నలుమేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు మార్చవలెనని చెన్నపురి హైకోర్టువా జ్ఞాపించుట మదరాసు జిల్లాలోనున్న గుడిపాడ తాలూకాలో ఒక సారాధికారియొద్ద పీకటింగు చేసెనని. ఎస్. వెంకటేశ్వర రావుగారిపైని కేసును పామర్రు నలుమేజిస్ట్రేటు విచారణ చేయుచుండెను. ఈ కేసును మరియొకకోర్టుకు మార్చవలెనని ముద్రాయి చెన్నపురి హైకోర్టులో పిటిషనుపెట్టెను. నా పక్షమున ఒక న్యాయవాది దాఖలు చేసిన పిటిషనును మేజిస్ట్రేటు కొట్టివేసెను. విచారణ జరిగిన నాడు నా బానిసుదారులు కోర్టులో హాజరుకాలే దనుకారణమున నన్ను చెరసాలలో సంపదలెనని ఆజ్ఞాపించెను గాన యీకేసును మరియొకచోటికి మార్చవలెనని ముద్రాయి విన్నవించెను. న్యాయమూర్తి పండాలేగారి పిటిషను విచారణచేసిరి. మేజిస్ట్రేటుకు అనుభవము లేకపోవుటవలననే ముద్రాయిని చెరసాలలో సంపదలెనని ఆత డాజ్ఞాపించెనని నేను తలచుచున్నాను. బానిసు యిచ్చిన ముద్రాయి విచారణలోజాన కోర్టులో హాజరయినయెడల బానిసుదారులగుడ నతడు తనవంట తీసికొనివచ్చుటకు ముద్రాయి కట్టిబాధ్యతయును లేదు. నలుమేజిస్ట్రేటు యిటుల చేయుటవలన ఆతడు తనపట్ల ప్రతికూలముగా నున్నాడని ముద్రాయి భావించుట సహేతుకమే యగునుగాన యీకేసును బెజవాడ నలుమేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు మార్చవలెనని అని న్యాయమూర్తి పండాలేగారు ఆజ్ఞాపించిరి.

గోదావరిజిల్లా స్త్రీమరుచోరి కేసు

హైకోర్టులో ముద్రాయాలు విడుదలచేయబడితి న్యాయమూర్తి:—పండాలేగారు ముద్రాయాల అడ్వోకేటు:—మాదిరాజు అప్పారావుగారు

రాజమండ్రి పట్టి సంస్థీమరు లో లోగడజరిగిన సుమారు 1650 ల చొక్కీ నిగురించి కోర్టుకు నుండివిజనలు మేజిస్ట్రేటువారు పీకటింగు, 880, 411 నెక్కును క్రిందను కుమారదేవం కొల్లూరు (1) వెంకటప్పాది (2) ఉమ్మన్న: కు పిడిచిన కోర్టుపై హైకోర్టులో రివిజను విచారణ జరిగినది. పిటిషన్లు తలపున అడ్వోకేటు మాదిరాజు అప్పారావు పక్షమున గారు వాదించుచు ఫిర్యాది తరపు 5, 7 నాథులు చెప్పెడి సాక్ష్యము అనగా ఒకటవముద్రాయి ఒప్పుకొనినవిషయములు శత్రుత్వమునల్ల నమ్మకగినవికాదనియో, అబద్ధముగానున్నదని యో అంతకుకప్పు సాక్ష్యములేదనియో 1-వ ముద్రాయి చెప్పినట్లుగా చెప్పెడి మాజవాణి ఒప్పుదల విచారణసమయమున ఉపసంహరించుకొనబడినందున సదరు ఒప్పుదల గాక ఇతరసాక్ష్యములేదే కను న్యాయముకాదనియో వాదించిరి. అంతేగాక 1 వ ముద్రాయి దరిమిలాను ఉపసంహరించుకొనిన ఒప్పుదలను 2 వ ముద్రాయిమీద ప్రయోగించుట కొత్తప్రశ్నయై తము కాదనియో తీర్పు ప్రమాణములతో వాదించిరి. పట్టిక ప్రాసిక్యూటరు భిన్నవాదము చేసిరి. పిటిషన్లు తలపున అప్పారావుగారి వాదన సంగీకరించి న్యాయమూర్తి పండాలేగారు కేసు పూర్తిగాకొట్టివేసి ముద్రాయాలను విడుదల చేసి వారి బాండులను రద్దుచేసిరి.

ఇండియను స్టేటు జర్నలు అను పేరును యిల్ల సేతుడు సందేన్యాసుగా మార్చుట

ఇటువైయ యీ ప్రతిక యీనెల 21 మొదలు ప్రతి ఆదివారమును వెలువడును బొంబాయి, సెప్టెంబరు 18:—“కొన్ని అనివార్యములగు కార్యములవలన మధ్య ప్రతిక సరిగా వెలువడనందులకు ఈ విషయగోరెదను. ఈ నెల 21 వ తేది ఆదివారము మొదలు ప్రతి ఆదివారమును వెలువడును. అందుకు వెనకటిపేరన నక ఇల్లప్రేటు సందేన్యాసు అను పేరున నీ యిల్ల వారప్రతిక ప్రకటింపబడును. ఒకసంచిక మెయిదివరకు 4 అకౌలుండెను. ఇటువై 2 అకౌలకే ఒక సంచిక దొరకలదు. సాబుచందా యిదివరకు 12 రూపాయ అండెను ఇటువై 6 రూపాయలు చేయబడినది. పోస్టుఖర్చులను మేమే భరించెదము. హెచ్చుమంది ఈ ప్రతికను చదువగులకులే మేము చందామొత్తమును తగ్గించితిమి. ప్రతికపైని వెనకటిపేరనే యుండును” అని మేనేజింగుడైరెక్టరు వెంకట్రాముగారు ప్రాసిరి.

సర్ జార్జి ముప్పరుగారి ఇంగ్లండు ప్రయాణము

సంస్కరణములకు సంబంధించిన ఆర్థికవిషయములను గురించి చర్చ నలుపుటకు వీరు ఇంగ్లండునకు వెళ్లుచున్నారు. సిడ్నీ, సెప్టెంబరు 18:—సంస్కరణములకు సంబంధించిన ఆర్థికవిషయములను గురించి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారితో కలసిమాట్లాడుటకు ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యులకు గౌరవో జార్జి ముప్పరుగారు సెప్టెంబరునెల 20 వ తేది ఇంగ్లండుకు ప్రయాణమైవెళ్లెదరు. ఆక్టోబరునెలలో సర్ ఆర్థరు మాక్యుటక్కు గారు ఇంగ్లండునకు వెళ్లి రాండులేబిలుతో జగగుసమయమున అచ్చట నుండెదరు. బడ్జెటు తయారుచేయుటకై సర్ జార్జి ముప్పరుగారు నవంబరు నెలాఖరున భారతదేశమునకు వచ్చెదరు. సర్ జార్జి ముప్పరుగారి సాగమున సర్ ఆర్థరు మాక్యుటక్కుగారు ఇంగ్లండునకు వెళ్లినది మొదలు సర్ ముప్పరుగారు తిరిగి వచ్చునంతవరకు జె. ఇ. సి. జాక్సుగారు ఆర్థికసభ్యులుగ నుండెదరు. (ఆ. ప్ర.)

ప్రకటన

నరసాపురం టైలరు హైస్కూలు కమిటీ మొంబర్ల యెన్నికలకు వోటర్లుగా నుండగోరు ప్రాత విద్యార్థులు (old boys) ది 30-9-30 తేదీనిగాని, లోగాగాని, రూ 5/లు స్కూలు సెక్రటరీగారివద్దకు పంపి వోటర్లుకావచ్చును.

అభ్యర్థుల దరఖాస్తులు (Namination papers) ది 1-10-30 తేదీనిగాని ఆలోగాగాని సెక్రటరీగారికి జేరవలెను. తరువాత వోటింగుపేపర్లు వోటర్లకు పంపబడును. అవి వోటర్లు పూర్తిచేసి సెక్రటరీగారికి ది 15-10-30 తేదీలోగా జేరవట్లుగా పంపవలెను.

దరఖాస్తుఫారములు సెక్రటరీ వద్ద దొరుకును. నరసాపురం } యర్రమిల్లి నారాయణమూర్తి, 11-9-30 } సెక్రటరీ.

ప్రకటన 1913 సం॥రము ఇండియను కంపెని ఆర్టు నెం 8 విషయములో బెజవాడ బందరురోడ్డు బస్ యూనియన్ లిమిటెడ్, బెజవాడ.

పైచెప్పిన కంపెనికి అప్పు యిచ్చినవాండ్లు వారివారిపేర్లు, పూర్తి విలాసములతో, తమకు రావలసిన అప్పు, బాధ్యత వగైరాలను 1930 సం॥రము సెప్టెంబరునెల 20 తేది 11 గంటలకు పై చెప్పిన కంపెని లిక్విడేటర్లు ఎదుట గాని లేక వ్రాతమూలముగా పంపుకొనవలయును. ఈ విషయముగూర్చి బెజవాడ ఎడ్వర్డు బెకహాలులో చర్చ జరిగి తీర్మానింపబడును.

- 12 సెప్టెంబరు 1930. (1) డి. శ్రీరాములు (2) టి. వి. కృష్ణయ్య (3) కే. రత్నయ్య

జూబిలు

నర్సారావుపేట. మ. రా. శ్రీ బాబు పీఠాచార్య పంతులుగారికి ఈ ద్రాగు కావనపర్వదినా మొన్నకోబడిన సందర్భమునగారి గౌరవార్థము 16-9-30 తేదీని సాయంత్రము ప్రజలు గొప్పపుష్కనం జరిపిరి. వారికి శ్రుతినిత్యం టిపార్టికన్లు సేన్లుగూర్చియున్న జడపునున్నారు.

వై. లక్ష్మీకాంతయ్య. నర్సారావుపేట. పూరపాటు. “భారతాచటమును సాగకవరకు సమపాదము” అను తీర్మానము 17-9-30 తేది ఆంధ్రపత్రిక 16, 17 తేదీలలో నొక వ్యాసమును ప్రకటించి యుంటిని, 17 వ తేదీలో దినపభాగమున సనాతనులు తమ విద్వంసు వివాహు నిరుపు విషయమున ప్రవర్తించునెడల వారిపై కేసులు దాఖలు చేయుట యుండులాగున ఆరి ప్రాయశ్చిత్తున్నది. “దాఖలు చేయక యుండులాగున” అని చదువ కోరెదను.

తూనుగుంట్ల రామస్వామి బెజవాడ. తుని. తూర్పు గోదావరిజిల్లా రూరలు మహమ్మదీయేతర మదరాసు కావనపర్వ ఎన్నికల సందర్భమున తుని పోలింగుస్థానము 625 వోటర్లు వింజుమనే 315 వోటర్లు మాత్రమే వోటు చేసిరి. నూటికి ఏబదివంతున వోటు చేసిరి. ప్రజలలో యీ ఎన్నికలలో విశ్వాసము చాలమట్టుకు తగ్గుబడి దీనికి ముఖ్యకారణము.

నామగిరి వీరభద్రస్వామి. గుడ్లవల్లేరు. గుడ్లవల్లేరుగ్రామమున మహారు మాడ వందల వోటర్లు గలరు. సెప్టెంబరు తొమ్మిదవతారీఖున పోలింగునకు వెళ్లి 80 మంది వోటర్లు మాత్రమే వోట్లనిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది.

ఘంటసాల. 1 గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు 2 గొట్టిపాటి వేంకట నుబ్బయ్యగారు 3 దోనేపూడి సీతారామయ్యగారు 4 గొట్టి పాటి వేంకట నుబ్బయ్యగారు 5 రాయపాటి వేంకటకృష్ణారావు గారు 6 వేమూరి వేంకట్రామయ్యగారు వీరు దివిలాలాకా ఘంటసాల వాస్తవ్యులు. వీరు, ఆరెవ్వరి శత్రుల ననభవించుచున్నారు.

కోగంటి దుర్గామల్లికార్జునరావు అల్లూరి వేంకట్రామయ్య భీమవరం

ది 17-9-1930 సంవత్సరం తేదీని భీమవరం తాలూకా మోగల్లు గ్రామంలో పొట్టా మంగమ్మగారి ఆధిపత్యమున గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. ఆ సభలో బ్రహ్మశ్రీ శివశేటి నూర్యనారాయణ పంతులు గారు పొట్టా సగ్యవారాయణ రావుగారు మోగల్గూరుగారు ప్రవక్తలవచ్చిరి. పొట్టా మంగమ్మగారు విదేశవస్తు బహిష్కారమును గురించి మర్య పాన నిషేధమును గురించిని ప్రవక్తలవచ్చిరి. చావలి పొట్టి కల్లంగారు రాట్నమునగుంచిని దేశభక్తి శత్రులను గురించిని ప్రవక్తలవచ్చిరి.

యీమని సోమయ్య. వడలి కామేశ్వరరావు.

కేసవరం. ది 18-9-1930 తేదీ సాయంత్రం 4 గంటలకు తిక్కవోలు సబ్ తాలూకాలో జరిగిన కేసవరం గ్రామంలో తూర్పు గోదావరిజిల్లా పీఠిల్లు పార్టీ (ప్రజాపక్ష సంఘము)యొక్క తిక్కవోలు బ్రాంచి సంఘమువారి ఆవరణమున లాహితిస్తు బాటించి ఒకటి జరిపిరి. కేసవరం గ్రామకాపురములు చిల్లరాల శ్రీ వెంకట సాటి కంకన్నగారు అగ్రాసభాధిపతులుగా నుండిరి. కేసవరం కాపుర స్థులు కి గదాపై శ్రీనివాస వరకాచార్యులుగ రున్నారు. నుటూరు పింకన్నగారు నూర్పూ, తిక్కవోలు కాపురముల నూర్పూ, యెమ్మల ప్రభావము సంఘముయొక్క కార్యదర్శిని లయిన చిల్లరాల శ్రీ ముప్పూడి కుండ్రయ్యగారుకూడ శ్రీ బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారి పరిపాలనా సౌకర్యమును గురించిని కావనార్థి సంఘమున కలిగెడు నష్టమును గురించిని ప్రవక్తలవచ్చిరి. అ తిట్లు పట్ల గ్రామములవారు మహామ 500 మంది వరకూ వచ్చిరి. సభ జయశ్రీముగా జరిగెను. యర్ర. సుబ్రహ్మణ్య.

దేశీయవార్తలు

ఇచ్చాపూరు తపాలాఫీసు బందిపోటు దొంగతనము కేసు

మున్సిగంజు, సెప్టెంబరు 17:—ఇచ్చాపూరు తపాలాఫీసు బందిపోటు దొంగతనము సందర్భమున బిశేప్రభావరాయగారు ఆరెస్టుచేయబడిరి. ఇచ్చాపూరు తపాలాఫీసు బందిపోటు దొంగతనము జరిగినందులకు ఆయన మానముపై 10 మంది ఆరెస్టు చేయబడియున్నారు. (శ్రీ వెస్)

మున్సిగంజులో తండ్రితగిలు తెగకొట్టబడుట

మున్సిగంజు, సెప్టెంబరు 17:—మున్సిగంజునందు తండ్రితగిలు తెగకొట్టబడుటచే కడచిన నాలుగుదినములనుండి ఈచిట్ట జనలో తండ్రితగిలు ఒకచోటనుండి మరొకచోటునకు పంపబడుటకు నీలులేకున్నది. కడచిన మూడునెలలలో ఎన్ని యోగ్యతలును ఈ విషయన తండ్రితగిలు తెగకొట్ట బడినది. (శ్రీ వెస్)

బొంబాయి వాణిజ్యపు క్షిప్రవర్తి

గవర్నరుగారి సంప్రదింపులు

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 18:—బొంబాయిలో వర్తక వ్యాపారముల క్షిప్రవర్తిలో బడినవి. అందుచే ప్రముఖులగు వ్యాపారములతోనూ, ప్రజల యజమానులతోనూ సంప్రదింపులు గవర్నరుగారు నేడు సాయంకాలము పూనానుండి బొంబాయికి వచ్చిరి. (ఆ. వె.)

కరాచీలో విదేశీవస్త్రవ్యాపారము

కరాచీ, సెప్టెంబరు 12:—కరాచీ విదేశీవస్త్రవ్యాపారము సంఘమువారికి కరాచీ బట్టలవర్తకసంఘమునకు ఒడంబడిక వడితను. దానిప్రకారము విదేశీ వస్త్ర వ్యాపారములకు సెప్టెంబరు 18 నుండి 24 వ తేదీ వరకు ఆక్టోబరు 9 నుండి 14 వరకు మాత్రమే విదేశీవస్త్రములను బతుకు ఊరులకు పంపవచ్చుననియు ఊరులోనున్న వ్యాపారము సాగింపరాదనియు నిర్ణయించబడినది. పిదప ఆఫ్ఘానిస్తాన్ పరిస్థితులనుబట్టి కొత్త మర ముగిసార్లు ఆలోచించెదరు. (ఆ. వె.)

డిల్లీలో హత్రాల్

డిల్లీ, సెప్టెంబరు 19:—కాంగ్రెసు సభ్యులను ఆక్రమ సంఘముని ప్రకటించి, నాయకులను శిక్షించినందులకు డిల్లీ నగరము నిన్ను పూర్తిగా హత్రాల్ జరిగెను. సాయంకాలము హైదరాబాద్ నుండి వచ్చిన ముఖ్యమంత్రి వీధులనుండి రాజీవులతో బలీ బహిరంగసభ జరిపెను.

క్రాంతి "డిక్టేటరు"

హాలానా అహమ్మదు సయ్యదుగారు, జమయతులు లేనా కార్యదర్శి, సానిక "యూరూప్ దశసంఘము" డిక్టేటరుగ ఆరెస్టుయిన అసఫాల్ గారి స్థానే నియమింపబడిరి. (ఆ. వె.)

కలకత్తాలో శిక్షలు

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 18:—ప్రభుత్వదేవిగారు, తీలూ జలిదేవి, బుక్చే, యమనానాగారు నిన్న హైకోర్టు నందు పిడికెసుచేసినందుకు ఆరెస్టుచేయబడిరి. స్త్రీలు చెలకాలుగు నెలలు విడి ఖయదు విధింపబడిరి. ఒక చాలంటీనుకు ఐదునెలలు కఠినశిక్షవిధించిరి. మగ్గురు ఒడంబడిసందుకు ఐదుదల చేయబడిరి.

నేడు కారాగారములో పిడికెసుచేయుచుండిన యిరువురు స్త్రీలు ఆరెస్టుచేయబడిరి. (శ్రీ వె.)

కీర్తిశేఖరులగు జోసఫ్ బాప్టిస్టాగారు

నిన్న మధ్యాహ్నముబొంబాయిలో మరణించిరి బొంబాయి, సెప్టెంబరు 18:—బౌద్ధమతమున నీలిచి ప్రాభుల్యచే నేడు మధ్యాహ్నము శ్రీయుత జోసఫ్ బాప్టిస్టా గారు బాతృగృహ మరణించిరి. బాప్టిస్టాగారు సుప్రసిద్ధుడగు బాప్టిస్టా, క్రైస్తవమతమునకు నాయకుడు. కీర్తి శేఖర కృష్ణ మర్రి తిలక్ గారికి జయన హోం యాత్రి ఉత్సవములో చాల సహాయముచేసెను. కార్మిక సంఘమునకు నాయకుడుగా నుండెను. బొంబాయి కార్మికేషను అధ్యక్షుడుగానుండ బాప్టిస్టాగారు కొంతకాలము పనిచేసిరి. (శ్రీ వె.)

బొంబాయి ఎన్నికలు

400 మంది ఆరెస్టుచేయబడుట

ఆరెస్టుయినవారిలో 388 మంది స్త్రీవాలంటీర్లు బొంబాయి, సెప్టెంబరు 18:—నేడు బొంబాయిలో కాననసభ యెన్నికల వోటింగు సందర్భమున మిక్కిలి అసాధారణములైన పరిస్థితులు తలపడినవి. జనసమూహములకు వెడల గొట్టుటకై పోలీసువారు చాలసారులు లాఠీ నువ్వెగించిరి. మొత్తముమీద ఆరెస్టుయినవారు 400 మంది. వారిలో 388 మంది స్త్రీవాలంటీర్లు. ఇందుమీదు మధ్యాహ్నమున కృటికి రామచంద్రభట్టుగారు తమ ఆధీనస్థులు పదులకొనిరి. ఇంక మిగిలినవారు మగ్గురులతో విందులను, ఉన్నతైన ములుగులకు మూడే విందులను పోటీకి అవసరము లేకుండ పోయినది. (దీనినిగూర్చిన వివరములు నిన్నటిపత్రికలోనున్నవి. వివరము సాయంకాలము 6 గంటలవరకు ఓటింగుమాత్రము జరుగుచునేయుండినది. మొత్తము ఓట్ల సంఖ్య 60,000. ఓటుచేసిన వారి సంఖ్య 1500. వీరిలో చాలమంది క్రైస్తవులు, పార్సీలు. సాయంకాలము 6 గంటలవరకు ఓటింగు ముగిసినది. వెంటనే జనసమూహములగుడ తొలగిపోయెను. ఈ గడవిడలలో 215 మందికి చెబ్బలు తగిలినవి. అందు 170 మందికి చిన్న చిన్న చెబ్బలే తగిలినవి. వెంటనే వారికందరికి ఆంబులెన్సు కొరవడ చికిత్స గావించిరి. తక్కినవారిలో 45 మంది కాంగ్రెసు ఆనుపత్రిలో నున్నారు. సాయంకాలము 7 గంటలయినతరువాత స్త్రీవాలంటీర్లనందరిని ఆరెస్టు చేసిరి. ఓటింగు ముగియగానే ఒక నందమంది స్త్రీవాలంటీర్లు కృష్ణమతో బోయి ఎస్టేషనుమైదానములో నోక బహిరంగ సభగూడ జరిపిరి. (ఆ. వె.)

చెన్నపురి శాసనసభ యెన్నికలు

తంజావూరు, తిరుచూరుపల్లి, మధుర

క్రైస్తవ ప్రతినిధి

తంజావూరు, సెప్టెంబరు 18:—నేడు వోట్లు లెక్కపెట్టబడిన రావుమనగరు ఏ టి, పన్నీరు సెల్యంగా లెక్క కొనబడినట్లు ప్రకటించబడినది. పన్నీరు సెల్యంగారు 8672 నేనియరు నాదారుగారు 128 చెల్లని వోట్లు 151

భారతశాసనసభ యెన్నికలు

రాజబహదరు జి. కృష్ణమాచారిగారు

తంజావూరు ప్రతినిధిగా యెన్నుకొనబడుట

తంజావూరు, సెప్టెంబరు 17:—నేడు మధ్యాహ్నము వోట్లు లెక్కపెట్టబడినది. రాజబహదరుగారు 4852 రావుసాహెబు లక్ష్మీనరాయణ అయ్యంగారు 683 చెల్లనివోట్లు 257 రావుసాహెబుగారు పోటీని పడలుకొనిరి.

పురుషోత్తమదాసు త్రికందాసుగారిని

ఎరపాడనుండి శాసనసభ మార్పుట

శాసన సభ సభ్యులలో ఏ. క్లాసునుండి బి. క్లాసుకు తగ్గించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 17:—పురుషోత్తమదాసు త్రికందాసుగారు పుష్కలబట్టముక్రింద కక్షింపబడిరి. ఈయన బారీష్టరు. కేంబ్రిడ్జి యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఒక గొప్ప భాటియా కుటుంబములోనివాడు. మొదట దాసుగారిని ఎరపాడ చెరసాలలో ఏ. క్లాసులోనొందిరి. అటు అన్ని సౌకర్యములను యేర్పాటుచేయబడినది. ఇటీవల దాసుగారిని ఎరపాడ నుండి శాసనసభ మార్చిరి. అటు ఏ. క్లాసు సదుపాయముల నన్నిటిని తీసివేసిరి. ఇప్పుడు ఒకచోటమీద పరుండవలెను. వైద్యులు ములనే ధరింపవలెను. ఇదివరకు యెరపాడలో నోకకర్చిని మేజుబట్టను యిచ్చిరి. ఇటు నది లేవు. అచోరముగూడ ఖయదీల అచోరమే ఆయన తనకు కావలసిన సౌకర్యములను తప్పించుకొనగూడదు. వెనుక 15 కోటల కొకసారి పుత్తరము వ్రాయుటకును మిత్తులతో సంభాషించుటకును వీలుండెడిది. ఇప్పుడు నెల కొకసారిగాని వీలులేదు. ఇటుల ఆకస్మికముగ ఏ. క్లాసునుండి బి. క్లాసుకు మార్పు చేసి కారణము అని ఎం. సి. చగలాగారు వ్రాసిరి. (బొంబాయి క్రాంతి)

సానికవార్తలు

చెన్నపురి యెందు దీపములు వెలిగించుకాలము

రేపు కనివారము 20 వ తేదీ సాయం, 6-37 గం.

ఆదివారము 21-వ తేదీ సాయం 6-37 గం.

మద్రాసు కార్మికేషను

రేడియో సంగీత కార్యక్రమము

(ప్రతిరోజు సాయం 5-30 గం. మొదలు 7 గం. వరకు)

(తిరువల్లి కే.టి. సమద్రతీరమున)

రేపు కనివారము శ్రీ. పి. వెంకటరావుగారు దక్షిణ ఇండియా సంగీతము (గాత్రము)

చెన్నపురి కార్మికేషను సంఘసభ:—

చెన్నపురి కార్మికేషను సంఘసభాధ్యక్షుడు రాబోవు 28 వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 5-15 గం. రిపున భవనమున జరుగును.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము:— ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందు పట్టము నొందినవారు లండను కృషి విద్యాలయమువారి మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకు మార్పొండ నవసరములేనట్లు లండన్ విశ్వవిద్యాలయమువారు తీర్మానించినది వార్తలనుండి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము రిజిస్ట్రార్ గారు దెలుపుచున్నారు.

డా! పి. యస్. భావ్యం చెట్టిగారు రేపు విడుదల చేయబడెదరు:— డా! పి. యస్. భావ్యం చెట్టిగారిని నేలూరుజయిలలో సందర్శించి వచ్చిన యతని సహోదరుడగు శ్రీ. పి. సంజయ్ చాట్టిగారు యిటుల వ్రాయుచున్నారు. "నేలూరుజయిలలో వైద్య అధ్యక్షునియన్న రాజకీయ వైదీ డా! పి. యస్. భావ్యం చెట్టిగారు రేపు విడుదలచేయబడెదరు. వీరు రేపు మధ్యాహ్నము 2-15 గం. జెన్లూరు ఎక్స్ప్రెస్ నందు మద్రాసునకు వచ్చెదరు."

చెన్నపురి శాసనసభా మున్సిమునీషము

ప్రస్తుతము మద్రాసులో నుండు చెన్నపురి శాసనసభా మున్సిమునీషు లెల్లరు శ్రీ. పి. యస్. మహ్మద్ మిలా రాతరు, యం. యల్. సి. గారి గృహమున నిన్న రాత్రి, మాలానా సయ్యద్ ముర్రూజాసాహెబ్ యం. యల్. సి. గారి అధ్యక్షతన సమావేశమై 'ప్రస్తుతసందర్భమున మహమ్మదీయ పక్షమువారెటుల ప్రవర్తించవలెనో' అనువిషయమును, నిర్ణయించిరి. ఈపక్షమువారు మరల నేటి సాయంకాలము మాలానా యాహుబ్ హానే ను నీటు గారి భవనమున భావికర్తవ్యమును యోచించుటకు సమావేశమయ్యెదరు.

రాకపోకలు:— డా! పి. ముబ్బరాయన్ గారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమునకు, ముబ్బరాయన్ సతీగారు బొంబాయికి వెళ్లిరి.

డి. యం. ముస్తోగారు నిన్న రాత్రి కోయింబటూరుకు వెళ్లిరి.

జి! బి! యల్. - ఎ. నోబందరావుల అయ్యర్ గారు నిన్న రాత్రి కడపకు వెళ్లిరి.

సర్. పి. పి. పాత్రోగారు నేటికడయమున బరవాం పురమునుండియు, శ్రీ.టి. ఆర్. వెంకట్రామశాస్త్రిగారు కోయింబటూరునుండియు చెన్నపురికి వచ్చిరి.

జి. డబ్ల్యు. భోబర్జుగారు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిరి.

అస్సత్రినుండి జెయిలుకుమార్పుట

శ్రీమంత్ శశిభూషణధోగారు, బంధువులతోని క్లాసు దినపత్రిక "ఆమె" సంపాదకులు, కేలప్ప నాయుడు, కాలికటులోని "హత్త్యమామ" సంపాదకులు, ప్రస్తుతము ఎ. క్లాసు రాజకీయ వైదిగతమువారు 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8-30 గం. మద్రాసు జనరలు ఆస్పత్రినుండి చెని టెంపియరీ జెయిలుకు గొంపోబడిరి. వీరియందరిని వారము దినములలో నేలూరుజెయిలుకు మార్చెదరని తెలియుచున్నది. వీరు ఇరువురు హెన్రీయా కేస్త్రు చికిత్సకై ఆగస్టు మొదటి వారములో యీ ఆస్పత్రికి రప్పించబడిరి. కేస్త్రుచికిత్స జయ ప్రదముగ జరిగెను. పూర్తిగా ఆరోగ్యమును బడసిరి.

దేశీహస్తాని బాంబుకేసు

నిందితునకు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 18:—కలకత్తా పోలీసుకమిషనరు సర్ ఛార్లెస్ టెగార్ట్ గారిపై బాంబువేసినందుకు లాకౌటేజి విధార్థి దిశావర్తనముచేసినందున ఆయన శాసనము క్రిందను పీఠాకోడునందలి కోర్టు సెక్షన్ల ననుసరించియు ఛార్జ్ పెట్టబడినది. అతిపూర్వము సైమన్ ప్రెస్బ్యుటరువారు సమావేశమై కేసును విచారించి నిందితునకు ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధించిరి. బాంబు విసరకుటచే సర్ ఛార్లెస్ టెగార్ట్ గారికి ఎట్టిప్రమాదము సంభవింపవచ్చును ముజందారి తోకలసి కుట్రపరిచిన అనుబంధము ప్రకారము మరణించిరి. అనుబంధమును ప్రకాశింపించిన సైమన్ ముజందారుగారిపై మోపబడినగాని సైమన్ ప్రెస్బ్యుటరువారు ఈ కేసును అంగీకరింపలేదు. కాని ముజందారుగారి జూరువో బాంబుయొందెననియు, ఒక రిపాల్టరుకూడ యందెననియు, ముజందారు అనుబంధమును ప్రకారము కలసి సర్ ఛార్లెస్ టెగార్ట్ గారిని చంపుటకు కుట్రపరిచినట్లు రుజువునందలి తెలిపి సైమన్ ప్రెస్బ్యుటరువారు నిందితునకు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించిరి.

ముజందారుగారి విశేషతల్లి కుమారుని చూడవలయునని కోర్టులోవారిని కోరెను. ఇందులకు కోర్టువారు అంగీకరించిరి. కోర్టు కుర్చీపై దానిపై ఆమెను కూర్చుండబెట్టిరి. ఆమెగర్భవచ్చి మాటలాడుటకు కోర్టువారు ముజందారుగారికి అనుమతి యొసగిరి. కుమారుడు దగ్గరకు రాగానే తల్లి అతని అలింగనమున దుగ్గొని నోపట మొనరించెను. ముజందారుగారు ఆమెపాదముల ననుసారముగా నెంచెను. ఆదేవిధమున వారు కోర్టునందున్న ఇతర బంధువులకు కూడ ననుసారములు గావించెను. శిక్ష చెప్పినప్పుడు వా రేధమున కొంతమగ నుండిరే అనేధమున తల్లి పుట్టిన బంధువుల బంధువులను సెలవు తీసికొని నిజాంబాగుగారు వారాగృహమునకు వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో బాంబులు దొరకుట

ఒక విద్యార్థిని అరెస్టుచేయబడుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 18:—కూర్మ కలకత్తా జార్జి గాననందొక గృహమున బాంబులు దొరకినందుకు తెలుసని ప్రీట్ల కళాశాలయందు బి.ఎ. సీనియరు క్లాసు విద్యార్థినియను కేసుకు నేనుగారిని పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. నేటిదినము ప్రధాన రాజధాని మాజిప్రీట్లుగారు ఆమెను రిమాండు నందుంచుటకు ఉత్తరు వ్రాసిరి. జామీనుపై విడుదల చేయవలయునని తెలిపినను పెట్టబడినది. జామీనుపై విడుదలచేయవచ్చునో చేయరాదో విచారించి తెలుపవలయునని మాజిప్రీట్లుగారు పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుగారిని కోరిరి.

చంద్రనగూరు ఆల్ఫిరి సందర్శమున సెప్టెంబరు 2 వ తేదిన అరెస్టుచేయబడిన కేసేధార ఆల్ఫిరిగారు అతనిభార్యను జూజీసిదేవిగారు జామీనుతెలిపినను పెట్టుకొనిరి. వీరివిషయమెక్కడ విచారణ సలిపి విషయము తెలుపవలయునని మాజిప్రీట్లు పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుగారిని కోరిరి. (ఆ. ప్రె.)

కార్యదర్శి రాజీనామా

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 19:—కూర్మ గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము సహాయ కార్యదర్శి శ్రీ నంధూరి శాపి రాజుగారు తమవదికి రాజీనామా నిచ్చి రని బి. ఎన్. నారాయణరావు గారు తంతివార్త నంపుచున్నారు.

ప్రకటన

కేవల తొలుకా కనగాల గ్రామ కావరముల ఆర్థ శ్రీ కృష్ణయ్య నాయుడు తెలియజేయునది ఏమనగా నాయుడు నార్టీ సమయములో కొంతమంది నన్ను మోసగించి నావల్ల ప్రతిఫల మాన్యమును ప్రోత్సాహమును ప్రాయించిన్ని కొన్ని తెల్లకాగితములను చీట్లుచేసి నావల్ల పతకములు చేయించిన్ని యుండియున్నాడు. నాయునినార్టీ యీసుల 21 వ తేదీతో వెళ్లిపోవును. యీసుల 21వ తేదీ లగాయకు నా శేఖర ఆర్థ శ్రీకృష్ణమోహనరావు అని వ్యవహరించవలెనని మొదలైనవంగములు నిన్ను టి రో జు న యాపత్రికలో ప్రచురించెయిచినాను. నేను మొట్టొక్క యీసుల 21 యిరువది ముగ వ తేదీ లగాయకు నేను ప్రాయ ప్రోత్సాహమును ఆర్థ శ్రీకృష్ణమోహనరావు అనుపేరుతో నావ్యవహారిన ప్రాయవలెనని నిశ్చయించుచున్నాను. కనుక నావ్యవహారిన లేని యెట్టి ప్రత్యులందైనను నాకు వినిధముయిన బాధ్యతయన్ను లేదని అనుబడి తెలియజేయడ మయినది.

ఆర్థ శ్రీకృష్ణయ్య నాయుడు,
తేది 19.9.80,

జలియనువాలాబాగుపై దాడి

అమృతసర్, సెప్టెంబరు 18:—నేడు ఆర్థ శ్రీ 12 గంటలకు పోలీసువారు మరల జలియనువాలాబాగుపై దాడి చేసిరి. పాకలన్నింటిని తీసివేసిరి. పోలీసులపైగా పడగొట్టబడినవి. “యుద్ధాలోచనసంఘ” అధ్యక్షునిబస, కాంగ్రెసు సంఘకార్యాలయమును పాక, నవ యావనభారతభ పాకలందు, ఆస్పత్రిపాకలగుడ పడగొట్టిరి. ఆస్పత్రిలో గాయములు పడినవారుండెరి. ఆజిలీనింగ, మహమ్మదుముసేన, సుల్తానుమహమ్మదు అనువారలను అరెస్టుచేసి పోలీసువారు రాత్రి 2-30 గంటలకు వెడలిపోయిరి. (శ్రీ ప్రె.)

అధ్యక్షునికి శిక్ష

లాహోరు, సెప్టెంబరు 18:—పంజాబు యుద్ధాలోచన సంఘము 11 వ అధ్యక్షుడు 108 సెక్షన్ ప్రకారము ఒక సంవత్సరము కఠినియిదు విధింపబడిరి.

కల్లుడుకాదుమల పీకటింగు చేయుటచే కఠింపబడిన ఆధ్యక్షు నేడు బోర్డులు జైలునుండి విడుదల చేయబడిరి.

లజపతిరాయుగారియిల్లు సోదాచేయ్యలేదు

లాలా లజపతిరాయుగారియిల్లు సోదా చేయలేదనియు, పీఠిలపత్రిక పెరోవందుగారియిల్లు వెడలి పట్టు విచారణ సంఘ నివేదికకు సంబంధించిన కొన్ని కాగితములు తీసుకపోయి రనియు తెలిసెను. (ఆ. ప్రె.)

ధరావతును స్వాధీనపరచుట

లాహోరు, సెప్టెంబరు 18:—ప్రతాప్ అను ఉద్ధవినపత్రిక చెల్లించిన రూ.5000/- ధరావతును ప్రభుత్వము నామ స్వాధీన పరచుకొనిరి. లాహోరులో పోలీసువారు కొట్టుటనుగూర్చి యేదో రిపోర్టు ప్రకటించినందుకు అట్లు జేసినది తెలిసిరి. రెండవ సారి ధరావతు చెల్లించి మోక్షార్థుల అపీలు జేయుటకు వత్రికాధిపతులు నిశ్చయించిరి. (శ్రీ ప్రె.)

చెట్లమీద నూలుదారమువంటి

నన్ను నితంతువు పెరుగుట

అహమదాబాదు సమీపమునందు కనబడిన చిత్రము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 17:—అహమదాబాదు సమీపమునందు కొన్ని చెట్లమీద నూలుదారమువంటి యున్న యొకతంతువు పెరుగుచున్నది. చాలమంది ప్రజలవంటికి పోయి మారుచున్నారు. అదారము నమూనాను పూనాలో నున్న ప్రభుత్వోద్యోగియను వ్యక్తికాస్త్రుశీత్రకు పంపెదరు. (ఆ. ప్రె.)

వేలిముద్రలప్రయోజనము

సాధారణముగా ఒకనివేలిముద్రవలె

నింకొకని వేలిముద్ర యుండదు

కొలంబో, సెప్టెంబరు 17:—ఒకడు కన్నపు దొంగతన ముచేసెను. కేసుచేయబడినది. అతడు దొంగతనము జరిగినచోట కనబడిన వేలిముద్రలు వెనుక ఒకసంవత్సరమునకు పూర్వము ముద్దాయి చేసిన మరియొక కన్నపుదొంగతనము కేసులో తీయబడిన వాని వేలిముద్రలతో సరిపోయినవి. అతడు ఫింగరు ప్రింట్సు రికార్డుకు సాక్ష్య మిచ్చుచు సాధారణముగా ఒకని వేలిముద్రమరియొకని వేలిముద్రవలె నుండదు. 4,000,000,000 మందిలో నొకని వేలిముద్రయును మరియొకని వేలిముద్రయు నొకరిదిగా నుండుట చాల అరుదుగా సంభవింపవచ్చును” అని నుడిగెను. ముద్దానికి రెండేండ్లు కఠినిశిక్ష జేయబడినది.

ప్రకటన

ఆంధ్రపత్రికపై లిమిటెడ్, రాజమండ్రి, వారికి నేను సోల్ ఏజంట్లుగా నున్నామని యిందుమూలముగా తెలియపరచుచున్నాము. హిందూపత్రికతో ఇండియాలో చేయబడిన కాగితమును కొని మమ్మలను పోతాహిందూరని కొనుక్కున్నాము. మావద్ద తెల్లకాగితములు, వివిధరంగులకనక కాగితములు రాక యున్నవి. వలయు నెడ యాక్రిందనునవింపబడినవారికి దరఖాస్తు పంపిన నాంపిలును బడయగలరు. యల్. సి. రంగయ్య,
2/18 వాణియర్ పిథి బి. టి. మదరాసు.

రాండుటేబిలునభ

సర్ శంకరనాయుగురు సిమ్లాకు వెళ్లుట

“అక్టోబరు 4 వ తేదీని లండనుకు బయలుదేరెదను”

అని శంకరనాయుగురు తెలపెను

మదరాసు, సెప్టెంబరు 18:—నేడు ఉదయమున బొంబాయి ఎక్స్ప్రెసులో సర్ శంకర నాయుగురు మదరాసు నుండి బొంబాయికి బయలుదేరిరి. అటనుండి సిమ్లాకు వెళ్లి రాజప్రతినిధిగో మాటలాడెదరు. “మీరు రాండుటేబిలు భక్తు వెళ్లెదరా?” అని శంకరనాయుగురు నడుగగా నేనితలు తెలియజేప్పజాలను. వైసెల 4 వ తేదీని వైసురాయి ఆఫ్ యిండియా అను పేరుగల స్టీమరులో లండనుకు బయలుదేరెదను అని శంకర నాయుగురు తెలిపిరి.

భోపాలు నవాబుగారు ఇర్లిను ప్రభువుగారిని ప్రశంసించుట

భోపాలు, సెప్టెంబరు 17:—రాండుటేబిలు సభకు పోనున్న భోపాలు నవాబుగారు భోపాలు శాసనసభ్యుల కుపస్థానించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—ఇండియాను బ్రతుకును ప్రైవేటుకును కేంద్రముగా చేయవలెనని ప్రభువుగారు గావించుచున్న కృషికి వారిని అభినందింపవలసి యున్నది. ప్రభువుగారి ఉద్దేశము కొనసాగవలయునని భారతీయులందరు వారికి తోడ్పడవలయును. ఇర్లిను ప్రభువుగారు భారతదేశ ప్రభుత్వమునకు బాధ్యులై యున్న కారణమున ఈ దేశపు సమస్యలను గాఢముగా చక్కగ తెలిసియున్నవి. అయినను వేలకొలది మైళ్ల దూరమునందున్నవారు కొందరు ఇర్లిను ప్రభువుగారిమాటలను నిర్లక్ష్య మొనర్చుచున్నారు. ఈ కారణమువల్ల ఇర్లిను ప్రభువు గారికి భారతీయులు తోడ్పడుట ఎంతయో అవసరము.

కాంగ్రెసువారు శాస్త్రవిద్యయు లగ్న చర్యలకు గడంగుచున్నారు. అందుచే దేశములో దౌర్జన్యము అధికమగుచున్నది. శాసనసభయొక్కయు అధికారముయొక్కయు గౌరవమునతిరస్కరించి తోడిప్రజల ప్రాధాన్యములను అత్యుచుచేయుచుండుట సంఘమున కంతయు విచారకరమని నీతి యని ప్రజలు గుర్తెరుగుటలేదు. భారతీయుల పట్ల స్నేహముతో మోసగవలయునను సభ ప్రతిప్రాయమును బ్రతికొని ప్రభుత్వమువారు రాజప్రతినిధి స్పష్టముగ ప్రకటించియున్నాడు. దేశపు ప్రతి నిధులు త్వరలో రాజకీయ సమస్యలను గరించి చర్చి పలుప సమావేశము కావలెను. ఈ సమావేశమునందు అన్ని విషయములను గరించి చర్చపలుపుటకు ప్రతినిధులకు సంపూర్ణావకాశము లివ్వబడునని ప్రకటించబడినది. ఈసమయమున కొన్ని వాదనముల నొసగవలయునని రాజప్రతినిధిని కొరకు తననికార్యము” రాజప్రతినిధిగా రిసమయమున వాదనము లొసగిన, రాండుటేబిలు సభయందు ప్రతినిధులు స్వతంత్రముగ అన్ని విషయముల గరించి చర్చపలుపుటకు పీ టుండదు. (ఆ. ప్రె.)

సర్ పాత్రోగారికి విందు

వికాఖపట్నం, సెప్టెంబరు 18:—రాండుటేబిలు సభకు ప్రతినిధిగ త్వరలో ఇంగ్లండునకు పోనున్న సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారికి విందు పురం పురం నా ప్రభువులు గొప్ప విందు జరిపిరి. పుర ప్రముఖుల హాకొక రగు యెక్. రామమూర్తిగారు, సర్ పాత్రోగారు దేశమున కొనర్చిన సేవను ప్రశంసించుచు సంస్కృతీకృతములను చదివిరి. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబుహిందువుల ప్రాతినిధ్యము

లాహోరు, సెప్టెంబరు 18:—పంజాబుహిందూసభా కార్యసంఘసమావేశము రావుబాదరు నేతకరాంగారి అధ్యక్షతను నిర్వహించినది. రాండుటేబిలుసభయందు పంజాబు హిందువుల కొనగబడిన ప్రాతినిధ్యము తృప్తికరముగ లేదని యు. ఇంకను ఇరువురు హిందువులను ప్రభుత్వమువారు అవ్యక్త నిరసనలయననియు, ప్రభుత్వమునా కిట్లు చేయవచ్చు, పంజాబు హిందువుల ప్రతినిధిగ ఆహ్వానింపబడిన రాజనరేంద్రనాథ గారు భక్తు పోనాదవని కోరుచు తీర్మానములు గావించబడినది. (శ్రీ ప్రె.)

లిబర్టీవత్రిక తిరిగి వెలువడును

రెండవసారి ధరావతు చెల్లించుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 18:—ప్రెసు ఆర్థ సెన్సు ప్రకారము రెండవసారి ధరావతు కోరబడిన లిబర్టీ వత్రిక యీ మధ్య నిలచిపోయినది. ఇప్పుడు సెప్టెంబరు 21 వ తేదీనుండి తిరిగి ప్రచురింపబడును. పత్రిక ప్రకటించబడుచున్న ఇంగ్లండునకు వెలులీ న్యాయుడు ప్రెసు అధికారియగు హెచ్. ఎం. బాగ్గిగారు రూ. 4000 ధరావతు చెల్లించిరి. పంజాబి సత్రికగూడ అలాగే దీనుండి వెలువడును. (శ్రీ ప్రె.)

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులస్థితి కొలదికాలములో మరల దర్శనమగు ననుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వవైఖరి రానురాను మార్పు జెందుచున్నది. నిన్నటివార్తలలో గ్రాబ్లరు మంత్రి సూచించిన వైఖరియే, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ వైఖరి యగుచో, భారతీయులలో పూర్తిగ నిరాశ గలుగకమానదు. దక్షిణాఫ్రికాలోని రంగుజాతుల వారిని నిక్కప్రముగ జూచుటతో సంత్కృష్టమొదక, తూర్పు ఆఫ్రికాలో గూడ నట్టివైఖరిని అవలంబింపలేదని, గ్రాబ్లరుగారు గుండుచున్నారు. ఆఫ్రికాలో నెక్కడను తెల్లవారల నర్వాధికారమున కిసుమంతయు ఓణిత గలుగగూడదని, వీరు గోరు చున్నారు. తూర్పుఆఫ్రికా సమాఖ్య సిద్ధించుచో, గ్రాబ్లరుగారి యభిమతము ఫలింపక మానదు. కాని అంతదూరమువరకు వేచి యుండుటకు వీరి కోరిక యున్నటుల గనుపించదు. నల్లవారలను తెల్లవార లను పూర్తిగ వేరుజేసి, ఇరుజాతులవారును వేర్వేరు ప్రదేశములలో నివసించునటులను, తెల్లవార లుండు ప్రదేశమున నల్లవారలు కాలిడకుండను జేయవలయునని, గ్రాబ్లరుగారు గర్జించిరి. ఇట్టిస్థితిలో భారతీయుల కికమీద దక్షిణాఫ్రికాలో నిలువ నీడ దొరకుట కష్టసాధ్యమని యూహింపవచ్చును. దీనికి తోడుగ ట్రాన్సువాలు ఏషియాటికు చట్టమును తయారుజేసి, దక్షిణాఫ్రికా పార్లమెంటుసభలో ప్రవేశపెట్టుటకు యత్నింపబడెను. ఇది ఈనరికి చట్ట మయ్యెడిదే గాని, ఏకారణముచే నయిన నేమి, రాబోవు సమావేశమువరకు నిలిపివేయబడెను.

అప్పుడయినను ఇది చట్టమగుచో సంత యుం డదు. నూతనచట్టము ప్రకారము, భారతీయులు ట్రాన్సువాలులో స్థలములను సంపాదించగూడదు. వీరికిగాను ప్రత్యేకింపబడిన స్థలములలోనే నివసించ వలయును. అక్కడనే జీవనము గడుపుకొనవల యును. భారతీయులు ఆస్తి సంపాదించుచో, ప్రభు త్వమువారు దీనిని స్వాధీనముజేసికొనవచ్చును. హైందవ వణిక్కు లీ చట్టమునకు బిమ్మట నేచ్చగ వర్తకము నలుపుటకు ఏలుండదు. ఇంతకుపూర్వము న్యాయస్థానము లొసగిన సౌకర్యములు గూడ ఈ చట్టము మూలమున అంతరింపగలవు. భారతీయు లను ప్రత్యేకపుగూడెములలో నుంచి, వారికి జీవనో పాధి లేకుండజేసి, అన్నివిధముల నష్టపరచుట కీ చట్టము పూనుకొనుచున్నది. దక్షిణాఫ్రికా భార తీయులలో కలుపు రక్కడ పుట్టిపెరిగినవారే. దక్షి ణాఫ్రికాను ఫలవంతము గావించి, అభివృద్ధిగావించి

నది భారతీయులే. అయినను భారతీయులు మాన వులవలె జీవించుటకు వీలులేకుండ, నిరోధములు సూచింపబడుచున్నవి. వారిని ఏతరుననయినను దేశ మునుండి వెడలగొట్టు నిమిత్తము, పెక్కు నిర్బంధ ములు విధింపబడుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవా రల దృక్పథముకట్ట, నిన్నటి మద్రాసుమెయిలు పత్రిక సానుభూతి జూపెను.

ఇందుకు కారణము లెవ్వి? నేటాలు మర్క్యురీ అను పత్రికలో ఇకపురు యూరపియను విలేఖకులు తెల్లవారల దృక్పథమును సమర్థించుచు వ్రాసిరి. నేటాలు యూరపియనులు గతమాసము స్కట్టు గారి అధ్యక్షతక్రింద సభజేసి, యూరపియను లుండు ప్రదేశములలోనికి ఆసియావాసులు ప్రవేశింప కుం డను, భూములను ఆస్తిని సంపాదించ కుండను, చట్టముద్వారా నిరోధింపవలయు నని, కోరిరి. ఇట్టి నిరోధము చట్టములలోనే గాక, పల్లెలలో గూడ గావించవలయు నని తీర్మానము జెలుపు చున్నది. ప్రతి పట్టణములోను కొంత భాగము నందు యూరపియనులు మాత్రమే నివసించునటుల నిర్ణయింపవలయు నని కోరబడెను. భారతీయులను పూర్తిగ వేరుజేసినగాని, తెల్లవారికి జేమము లేదని నొక సభికుడు పలికెను. ఇటులనే పల్లెగామములలో గూడ భారతీయులను దూరమునకు బువవలయు నని, యితడు ఎచ్చరించెను. భారతీయుల నిలుల శిక్షించుటకు వారు చేసిన నేర మేమి? నేటాలు మర్క్యురీ పత్రికలో వ్రాసిన విలేఖకుడు, భార తీయులు వర్తకము నాక్రమించుకొని, నిరాడంబర ముగ జీవనము జేసి సొమ్ము మిగుల్చుకొని ఆస్తిని కొనుటయే, వీరు చేసిన నేర మని తెలిపెను. భారతీయు లు నిరాడంబరముగ జీవించుట తెల్లవారికి బనికిరాదు. వారుగూడ తెల్లవారివలె సొమ్ము ఖర్చుపెట్టుట లేదని వారు గుండుచున్నారు. భారతీయులు ఆరోగ్య పద్ధతుల ననుసరింపనిచో, వారిని సరియగు పద్ధతుల నవలంబింపవలయునని కోరవచ్చును. అంతియగాని, భారతీయులు ఐహికపు కోరికలను పెంచుకొనలేదని యు, అనవసరపు ఖర్చుల గావించలే దనియు, చెప్పి వారితో పోటీచేయజాలమని, తెల్లవారు గుండుటకు, స్వార్థపరత్వముతప్ప వేరుకారణము గనుపించదు. డచ్చివారును, అంగ్లేయులును గలిసి, దక్షిణాఫ్రికాను భారతీయులయువద్రవమునుండి దప్పింపవలయు నని, పత్రికావిలేఖకుడు ఎచ్చరించుచున్నాడు. ఇట్టిసందర్భ ములలో దక్షిణాఫ్రికాభారతీయు లాదేశమును త్వర లో విడిచి రావలసివచ్చును. ఇండియాప్రభుత్వము వారు తమ ఏజెంటు నక్కడ నిలిపినను, భారతీయుల హక్కులు రక్షింపబడుమార్గము గనుపించకున్నది. భారతీయులు హిందూదేశమునందు స్వేచ్ఛను బడ సినగాని, అన్యదేశములలో నివసించెడి తమ సోదరు లను కాపాడుకొనజాలరని, రానురాను విదితమగు చున్నది. తాత్కాలిక ప్రతిక్రియలవలన విశేష ప్రయోజన ముండునని తోషదు.

మద్రాసు యూరపియనుల వైఖరి

మద్రాసు యూరపియనులు తీవ్రవాదులుగ నుండరని ఆశపాడమెను గాని, మొన్నటిదినము జరి గిన సభలో వీరు గూడ కలకత్తా యూరపియనులు గావించిన తీర్మానములను పూర్తిగ సంగీకరించి, ప్రజాశయములపట్ల గల ప్రాతికూల్యమును వ్యక్త

పరచిరి. కలకత్తా తీర్మానము లెన్నియో కొలదిగ వివరించెనము. ఇవి సైనుకు కమిషను రిపోర్టు నయి నను పూర్తిగ నామోదింపవు. రాష్ట్రములలో లా ఆర్డరులను మంత్రులకు ట్రాన్సుఫరుజేయగూడదని, నివి పట్టుదల జూపుచున్నవి. ఏ శాసనసభలో నయినను నూటికి డెబ్బదియైదుమంది కోరుచో, లా ఆర్డరు శాఖకు ట్రాన్సుఫరు జేయవచ్చునట. ఇంతటి సామ్యధిక్యమెన్నటికినిచేకూరదని తెలిసినవిషయమే. ప్రత్యేకియోజకవర్గములను నిలిపియుంచవలె నని, కలకత్తా యూరపియనులు తీర్మానించి యుండిరి. రాష్ట్రములలో రెండవసభ పనికిరాదని, సైనుకు కమిషను జెలిపినను, కలకత్తా తీర్మానములు రెండవ సభను కోరుచున్నవి. కలకత్తాతీర్మానములు కేంద్ర ప్రభుత్వమునందు బాధ్యత నేమాత్రము ప్రవేశపెట్ట గూడదనియు, భారత శాసనసభకు పరోక్షపు ఎన్ని కలు జరుగవలయు ననియుకోరెను. కలకత్తా తీర్మాన ములు తీవ్ర నిర్బంధప్రయోగమును కోరియుండెను దేశమునందలి కాంగ్రెసుసంఘముల నన్నిటిని అక్ర మ సంఘములని ప్రకటింపవలయునని గూడ కోరియుండెను. రాండుటేబిలు సమావేశము వారు సూచించెడి ఏర్పాటు లయినను, వెంటనే అమలులోనికి రాగూడదని, కోరబడెను. ఇట్టి విరుద్ధతీర్మానములను మద్రాసు యూరపియనులు గూడ ఆమోదించిరి. మరికొన్ని తీర్మానములను గూడ వీరు గావించిరి. నిర్బంధ ప్రయోగమును వీరు గూడ కోరుటయ గాక, రాండుటేబిలు సమా వేశమునకు బోయి సక్రమ విధమున సంస్కరణ ములను సంపాదించువారికి సామ్యమగు సంతవరకు యూరపియను సభ్యులు తోడ్పడవలయు నని తీర్మా నింపబడెను. వారికయినను సాధ్యమగుసంతవరకు మాత్రమే వీరు తోడ్పడదరట. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు అధినివేశస్వాతంత్ర్యము వెంటనే కావలయు నని, కోరుచున్నారు. అట్టి మితవాదులకు వీరు తోడ్పడదరని తోషదు. సక్రమవిధ మనిన, వీరి యుద్దేశ్యము, కోస్తా న్యాయపరచట్టము బోలు చట్ట మును గావించ సంగీకరింపకుండుట యని అర్థము చెప్పబడెను. ఇట్టివారు వీరికి మితవాదులలో నయినను గన్పించరు. యూరపియనులు గూడ గాంధీ నైహూ లనే హిందూదేశ ప్రధాననాయకు లని భ్రమ జెందుచున్నారట. అట్టి భ్రమను దొలగించుకొని వీరిని మఱచిపోవలయుననియు, రాండుటేబిలు సమావేశముద్వారా ఏర్పడెడి సంస్కరణములను ఏతరున నయినను కొనసాగించి తీరవలయుననియు, నొక ఉపన్యాసకుడు గోరెను. కాని, దేశ నాయ కుల యనుమతి నొందని సంస్కరణములను బల వంతముగ సాగించినను, మాంటుఫర్డు సంస్కరణము లకు చేకూరిన ఫలితమే వీరికిని గలుగుట సహజము. ప్రభుత్వప్రచారము బాగుగ జరుగవలయునని, తీర్మా నము గావించబడెను. మద్రాసు యూరపియనులు దూరదృష్టి జూపక, గావించిన తీర్మానములు, రాండు టేబిలుసమావేశ విజయమునకు గాని, దేశస్థితిని చక్కబఱచుటకుగాని తోడ్పడజాలవు. పార్లమెంటు సభ్యులగు విల్ ఫ్రెడు వెల్లకు గారికి జవాబిచ్చుచు, తాను సహకారము నలుపుటకు ఎట్టి అవకాశము చేకూరినను దానిని కోల్పోవ ననియు, అయినను పాలకుల హృదయము మార్పు జెందిన చిహ్న మింకను తనకు గ ను పిం చు ట లేదనియు,

గంధిమహాత్ముని సూచించెను. సమాధాన మార్గావలంబనమువలనగాని అట్టిచిహ్నము గను పింజాలదు. రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలజేసి, నిర్బంధవిధానమును విరమించి, ప్రజాశయములను సఫలపరచుటకు కుతూహలము గనుపించుచో, పరిస్థితులు వెంటనే చక్కబడును. మద్రాసు యూరపి యనుసంఘమువారు గావించిన తీర్మానములు మాత్రము, అట్టి ఫలితమునకు తోడ్పడజాలవు.

పాశ్చాత్యదేశములు : వాణిజ్యక్షీణత

హిందూదేశమునందేగాక, ప్రపంచమందంతటను వాణిజ్యము క్షీణించినటుల దెలియుచున్నది. హిందూదేశమునందలి వాణిజ్య క్షీణతకు మహాత్ముని యుద్యమమును కారణముగ సూచించుట సమంజసమైనది. ప్రపంచమందంతటను కనిపించే ఖీణత కేమి కారణము దెల్పదరో తెలియదు. శ్రేష్ఠ జర్నలు బోర్డువారిచేసిన అంకెలను పరికింపవచ్చును. దిగుమతులు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో నూటికి 25 వంతునను, ఇటలీలో నూటికి 25 వంతునను, జర్మనీలో 17 వంతునను, ఫ్రాన్సులో 12 వంతునను, ఇంగ్లండులో పదియవ వంతునను తగ్గిపోయెను. ఎగుమతులు, అమెరికాలో నూటికి 22 వంతునను, ఇటలీలో ఇరువదివంతునను ఇంగ్లండులో 16 వంతునను, బెల్జియములో 14 వంతునను, ఫ్రాన్సులో తొమ్మిదివంతునను, జర్మనీలో 6 వంతునను క్షీణించెను. ప్రపంచమందంతటను గలిగిన క్షీణతకు కారణమేమియో, ఆర్థికవేత్తలు కనిపెట్టుట లాభకరము. ధరలు తగ్గుట యొక కారణముగ సూచించబడినది. ఇంకను ఇతర కారణము లేమిగలవో గుర్తించుట యవసరము. ప్రస్తుత వాణిజ్య పారిశ్రామికపద్ధతులను మార్చవలసిన యావశ్యకత నప్పుడు గ్రహింప వీలగును.

దక్షిణాఫ్రికా హక్కు

హార్జిగాజు సేనానిగారు దక్షిణాఫ్రికాకు ప్రాజ్యమునుండి విడిపోవు హక్కు గలదని వాదించుచు, ఈ విషయమును రాబోవు ఇంపీరియల్ సమావేశములో నిర్ణయింపవలెనని కోరుచున్నారు. లండను ప్రెస్సుపత్రిక యీవిషయమై వ్యాఖ్యానము గావించుచు, దక్షిణాఫ్రికా విడిపోదలను నెడల, ఇంగ్లండు అభ్యంతరపెట్ట దనియు, దక్షిణాఫ్రికాను బలవంతముగ సామ్రాజ్యములో నుంచగోర దనియు, దక్షిణాఫ్రికావారి యిష్టము వైననే అంత్యనిర్ణయ మార్ధాపడుననియు, ఈ విషయమున ఇంపీరియల్ సమావేశమువారు వాగ్దానము గావించుట కెట్టి యాటంకముండ దనియు, ఈ సమావేశము వారు ఇట్టి విషయములను చర్చించుటలో ప్రొద్దు బుచ్చక దీనినిగూర్చి వెంటనే తీర్మానించి, మిగిలిన ముఖ్యవిషయములను పధానముగ యోచించుట ముఖ్యమనియు, సూచించెను. ప్రెస్సుపత్రికయే యిటుల భావించుచుండ, ఇతరుల కెట్టి అభ్యంతర ముండునని తోచదు. దక్షిణాఫ్రికా కిట్టిహక్కు కలదని యంగీకరించుచో ఇతర అధినివేశరాజ్యములకు గూడ కలదని యంగీకరింపవలసివచ్చును. హిందూదేశము అధినివేశరాజ్య మయినపుడు ఇట్టి హక్కుండవలె

నని నాయకులు గోరినపుడు, ఈ కోర్కె విరుద్ధమని, బ్రిటీషు పత్రిక తేల ఎంచెనో తెలియదు.

ఇంపీరియల్ సమావేశము : హిందూదేశము

ఇంపీరియల్ సమావేశము సెప్టెంబరు 30 వ తేదీని గూడనున్నది. ఈ సమావేశముతో హిందూదేశమున కంతగ సంబంధము లేకున్నను, ఇందు గావించబడెడితీర్మానములు హిందూదేశమును గూడ బంగింపగలవు. హిందూదేశమున కీ సమావేశమున ప్రాతినిధ్య మున్నను, ఇయ్యది నామ మాత్రము. ప్రజాప్రతినిధి దీనియందు ప్రవేశింప వీలులేదు. దీనియందు ప్రజాభిప్రాయము పెంపడుటకు గాని, వెలుపడినను అది నెగ్గుటకుగాని అవకాశముండదు. ఇట్టి స్థితిని పరిశీలించి, హైందవ వాణిజ్య సంఘ కార్యదర్శిగారు తమ యసమ్మతిని దెలుపుచు, ఇండియా మంత్రిగారికిని, సామ్రాజ్య సమావేశాధ్యక్షుని కిని, రాజప్రతినిధిగారికిని ఇండియా ప్రభుత్వ వాణిజ్య శాఖా కార్యదర్శిగారికిని తంతినంపిరి. ఇంపీరియల్ సమావేశమువారు సామ్రాజ్య వాణిజ్యభిమానము నామోదించుచు తీర్మానింపవచ్చును. హిందూదేశ మీ పద్ధతి పట్ల ఇంతవరకేవగింపు జాపినది. ఇకముందుగూడ దీని సంగీకరింపజాల దని, హైందవ వాణిజ్యసంఘకార్యదర్శి స్పష్టపరచెను. హిందూదేశమునకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము లభింపవలెననంతవరకు, ఎట్టి సామ్రాజ్యవిధానమును అంగీకరించుటకుగాని, విచారించుటకుగాని అయ్యది పూనుకొనదని, వీరు సూచించిరి. వీరి మొఱతంతవరకు ఫలింపునో త్వరలో దెలియగలదు.

కీ|| శే|| జోసెఫ్ బాప్టిస్టా గారు

జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారు బాంబాయిలో చనిపోయిరని వినుట కెంతయు చింతించెదము. కీర్తిశేషులగు లోకమాన్య తిలకుగారు జీవించియున్నపుడు, వీరు కుడిభుజముగ పనిజేసి యుండిరి. హాంయూలు ఉద్యమమును వ్యాపింప జేయుటకు, వీరు యావచ్చుక్కిని వినియోగించిరి. వీరు బాంబాయి కార్పరేషను కధ్యక్షులుగ నుండి అపదవిని సమర్థతతో నిర్వహించి యుండిరి. వీరు ప్రసిద్ధిగాంచిన కార్మిక నాయకులు. లోకమాన్యుని మరణమునకు పిమ్మట, వీరు రాజకీయాందోళమునం దంతగ ముందుకు రాలేదు. వీరు దేశీయ క్రైస్తవ సంఘమునకు జెందినను, మొదటినుండియు జాతీయవాదులుగ నుండి దేశ స్వాతంత్ర్యమునకై పాటుపడి యుండిరి. ఇట్టి వారిమరణమునకు చింతింపనివారంకరు. వీరిపుడు గురునన్నిధిని జేరిరి. వీరి ఆత్మకు పరమేశ్వరుడు శాంతి నొసగు గాక.

ఇంగ్లండు : సామ్రాజ్యవాణిజ్యపక్షము

సామ్రాజ్యవాణిజ్యపక్షము కన్సర్వేటివుల నుండియే బయలుదేరినను, ఈపక్షమువారి టీవల జరిగిన తాత్కాలికపు ఎన్నికలలో తమయభ్యర్థిని కన్సర్వేటివులకు పోటీగ నిలువబెట్టిరి. ఇతడు ఓడిపోయినను, విశేషమగు ఓట్లను సంపాదించగలుగుటచే, రాధరుమూరుప్రభువుగారి సంతసము ఎచ్చెను. ఇటీవల కమమోదుకింగు అను పార్లమెంటుసభ్యుడు బోటుప్రమాదము మూలమున చనిపోయిరి. వీరి స్థానమునకు త్వరలో ఎన్నికలు జరుగగలవు. దీనికి కన్సర్వేటివు, లిబరలు, లేబరు అభ్యర్థులు పోటీ

కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

కాశీ నాథుని

నేటికి 152 దినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

జేసెదరని తెలియుచున్నది. సామ్రాజ్యవాణిజ్యపక్షమువారుగూడ తమ అభ్యర్థిని పోటీగ నిలువబెట్టెదరని, నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈమారు ఎన్నికలఫలిత మెటు లుండునో యని, ఎల్లరు ఎదురుజూచుట సహజము.

విచారణసంఘనిషేధము

రెండవ రాజ్ పూరు విచారణ సంఘసభ్యులు కూడ నిర్బంధింప బడిరి. అధికార సంఘములతో బాటు అనధికార సంఘము లేర్పడి విచారణ సలుపుట, ఇదివరకాచారమై యుండెను. ఇట్టి సంఘముల కవకాశ మిచ్చునెడల అధికార అనధికార పక్షములు దెలుపు వ్యత్యాసములు సమముగ వెల్లడి యగుచుండును గాని, నష్టము గలుగజాలదు. అనధికారులవిచారణను నిలిపివైచుట వలన, ఒక్క పక్షమువారి విచారణ ప్రజలలో విశ్వాసము గలిగింప జాలదు. ఈ సంఘమున కధ్యక్షులు న్యాయవాదులు. ఇరువురు సభ్యులు న్యాయవాదులు. ఒక ఉపాధ్యాయిని గూడ సభ్యురాలుగ నున్నది. వీరి సందరను నిర్బంధించుట, దూరదృష్టి గానేరదు.

నానారాష్ట్రసంఘము : ఎన్నికలు

నానారాష్ట్రసంఘమునకు శాశ్వతేతరసభ్యులు ముగ్గురు ఎన్నికొనబడిరి. గౌరమాల్లా, నార్సే విల్లండుదేశములు సభ్యులుగ నెన్నికొనబడిరి. చీనా ఎన్నికలలో నోడిపోయెను. ఆసియాదేశమునకు స్థానము లేకుండుట గొప్పలోపమని ఎంచవచ్చును.

రెండవ రజ్ పూర్ విచారణసంఘసభ్యులందర అరెస్టు

అనూచాబాదు, సెప్టెంబరు 18:—ఇదివరలో గుజరాత్ రాష్ట్ర కాంగ్రెస్సంఘమునా రెక్కరిచిన రజ్ పూరు విచారణసంఘమునంతట పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. అందుపై కాంగ్రెసు సంఘము వాడుమరియు కవిచారణ సంఘము లేర్పరచిరి. ఈ సంఘమువారి సమావేశము నేడు ఇప్పటి ప్రభుభాయిపోలీసుల నియండ్డెను. నీవ్వు సా.మంకాలమే సంఘసభ్యుల కందరకు సభ జరగకూడదని నోటీసులు వారిచేయబడినవి. వివరములను వానిని ధిక్కరించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. అందుచే నేడు సంఘము సమావేశముకు సమయమునకు చాలముందుగానే పోలీసువారు ప్రేంభాయిపోలీసులకు నిచ్చియుండిరి. జనులు గూడ ఎక్కువగా గుంపులుగూడిరి. తరువాత సభ్యులందరను నచ్చి హామెపెట్టుటకు మొత్తడినతోడనే పోలీసువారు వారందరిని అరెస్టు చేసిరి. ఈసందర్భమున కాంగ్రెసుసంఘమువారిపై జిల్లామేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞలను ధిక్కరించుటకై పరసగా విచారణసంఘములను నియమించుచుండెదరని తెలియుచున్నది. అరెస్టుయినవారు శ్రీయుతులు దినదత్తావ్ దేవాయ్ (అధ్యక్షుడు) జయంతిలాల్ తాహర్, నరసింహ్ ప్రేమచంద్ గాడ్గు, శ్రీమతి సవితాత్రివేదిగాడ, సుభురాదాస్ హార్డి జీవజాన్ (కార్యదర్శి.) (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

పార్లమెంటు సభకు తాత్కాలిక యెన్నిక

సామాన్య జ్యోతిషమువారు నారీమణిని యభ్యర్థినిగా నిలబెట్టుట

ప్రధానపక్షములు మూడునుకూడ పోటీజేయును

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— పశ్చిమ ప్రదేశములో మర డిండియన్ పార్లమెంటు సభ్యుడు కమెడోర్ కింగ్ గారి పూర్వేక రికార్డు నియోజ్యుల వలన నియోజ్యు డి. యు. వై. బె. డి. ఎం. వై. ర్. పార్టీ (సామాన్య జ్యోతిషము) వారు మూడు రికార్డులను సాధించి తమ పక్షములకు యభ్యర్థినిగా నిలబెట్టుట. కన్వెన్షన్లు పక్షమువారి యభి కారమును బొందినవారి యభ్యర్థి యొకరును, బహుశా లేబర్, లిబరల్ పక్షముల యభ్యర్థులూడను యీ తాత్కాలిక ఎన్ని కలో పోటీ జేసెదరు.

ప్రపంచ యాధిక పరిస్థితియొక్క ఫలితము

పాశ్చాత్య దేశముల యొక్క విదేశ వ్యాపారము తీరించుట

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— విరోధాభిప్రాయములతో కొన్ని దేశములనుండి, అమెరికా, సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి యీ వ్యవహారము ప్రపంచ యాధిక జ్యోతిషమున యాదేశ ములయొక్క విదేశ వ్యాపారముపై గలిగిన ఫలితములను వ్యాపా రములవారి పత్రిక బోర్డు చూపియున్నది. ఈ వత్సరము నందు యిట్టి యేడు నెలలకు సంబంధించిన వత్సర వ్యాపార ముల వివరములను దెలుపు సంఖ్యలను గల చైన వత్సరము నది యీ కాలమునందు జరిగిన పరిస్థితులను యీసారి దిగుమతు లన్ని వివరములను తగ్గి పోయినవి వివరించుచున్నది:—

దేశము	తగ్గుదల
అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు	100-కి 25.9
ఇటలీ	" 21.4
జర్మనీ	" 17.8
ఫ్రాంసు	" 12.0
ఇంగ్లండు	" 10.2
జపాన్, లక్సంబర్గ్ సమాఖ్య	" 5.8

ఎగుమతులకూడ యిటుల తగ్గినవి

ఎగుమతులు

దేశము	తగ్గుదల
అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు	100 కి 22.6
ఇటలీ	" 20.9
ఇంగ్లండు	" 16.4
జపాన్, లక్సంబర్గ్ సమాఖ్య	" 14.1
ఫ్రాంసు	" 9.6
జర్మనీ	" 6.2

వ్యాపారమునందు ప్రతిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:— పత్రికలో నూచించిన దేశములలో, ఒక్క జపాన్ తప్ప, తదితర దేశములయందు దిన్నిటికంటెను ఇంగ్లండులోనే దిగుమతు లు తక్కువగా తగ్గినవి. ఎగుమతులయందు ఇంగ్లండు మధ్యస్థము నా క్రమించుచున్నది. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములయందును, ఇటలీయందును ఇంగ్లండునందునుకంటెను ఎగుమతులు పెంచుకొనె తగ్గినవి. జర్మనీ, ఫ్రాంసు, జపాన్లు ములయందు కంటెను ఇంగ్లండులో ఎగుమతులు పెంచుకొనె తగ్గినవి. ఈ విదేశము లన్నిటిలోను ఇంగ్లండును దిగుమతి ఎగుమతులు తగ్గుటకు కారణము కొంతయున్నట్లు సామాన్యముగా నమ్ముచున్నవారు తగ్గి పోవుచు

రాబోవు సామ్రాజ్యసమావేశము

అధినివేశ ప్రధానమంత్రిలు ప్రభుత్వపు నావలను విలోకించెదరు

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— సామ్రాజ్యసమావేశమునందు పాల్గొననిమిత్తమై ఇంగ్లండున కేతెయ అధినివేశ ప్రధానమం త్రిలు బ్రిటిషు ప్రభుత్వవాదము సమద్రుతమునందు బనిచేయు చుండుటను గాంచుటకొరకై యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. వారు పార్లమెంటులో యుద్ధవాదమును నాశంపించి - సమాద్ర మధ్యమునం దాడులుంటుకాలము నావికాదళముయొక్క యావయోగములను విలోకించెదరు.

ఆర్జెన్టీనా,

పెరూ దేశములయందు ప్రభుత్వము

మారుట

తమతోటి సంబంధము విషయములో మూర్ఖును గల్గించజాలదని బ్రిటిషువారి ప్రకటన

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— ఆర్జెన్టీనా, పెరూ దేశముల యందు ప్రభుత్వములు మారినందున వానితో తమకు గల రాజకీయసంబంధములలో మార్పు గల్గినట్లు తాము భావించు నుండుట తేదని యీ దేశములకు దెలుపవలయునని, బుయో నో నె యి రి న్, లీ మాలయం దలి బ్రిటిషు రాయబారులను ప్రభుత్వమునా రాజ్ఞాపించియున్నాడు.

రౌండుటేబిలు సమావేశము

వ్యవహారక్రమనిర్ణయనభకు ప్రధానమంత్రిగా రధ్యతవహించు రని భావింపబడుట

అంగన్త తినిధుల పేర్లు కొద్దిరోజులలో బ్రకటింపబడును

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— మౌండ్ పనుస్థులనుగూర్చి చర్చించుట రౌండుటేబిలు సమావేశమున కేవల గృహ త వహించునది యింకను నేమియు నిర్ణయింపబడకున్నను, సమా వేశమునకొరకమున నిర్ణయించు ప్రభుసమావేశమునకు ప్రధానమంత్రి రామ్సే మాక్డొనాల్డుగారధ్యతవహించు రని లండనునగరములో సామాన్యముగా భావింపబడుచున్నది. అయినను, రౌండుటేబిలు సమావేశము నిర్వర్తించవలసిన విధులయొ క్క స్వరూపమునుబట్టి జూచిన, ప్రతినిధుల యుపసంఘములే యీపనిలో చాలభాగమును నిర్వర్తించునట్లు విశితమగును.

రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు ప్రతినిధులుగా జెల్లగల పార్లమెంటు సభ్యులను గూర్చి బ్రకటన కొద్దిరోజులలోనే గావింపబడునని తలపబడుచున్నది. ఈ ప్రతినిధులు పార్లమెంటు నందలి ప్రధానపక్షములు మూడింటినుండియు కూడ నియమింప బడుదురు.

సామ్రాజ్య సమావేశ ప్రతినిధులకు గొప్పవిందు

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— సెప్టెంబరు 30 వ తారీఖునా దు ప్రారంభమగు సామ్రాజ్య సమావేశమునకు యేర్పాట్లు చాలము కిప్పటికి గావింపబడియున్నవి. కొద్ది రోజులలోపుగానే అధినివేశముల ప్రతినిధులు వచ్చి చేరుచుం దురు. పెద్ద హోటల్లయందు వారికి బస యేర్పాట్లు జేయబడు ను. అసంఖ్యాకములగు మోటారుకారులు సమావేశము జరుగు నంతకాలమున వారి యాధీనముం దుండును. సమావేశము ప్రారం భమవునుదనగా సామ్రాజ్య ప్రతినిధులకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మువాద విదేశాసరితురు. దీనికి ప్రధానమంత్రి రామ్సే మాక్డొ నాల్డుగారధ్యతవహించు రు. పిమ్మట ప్రతినిధులకు స్వాగ త మొసంగబడును. ఈ యుత్సవమునకు 1000 మంది యాహ్వా నించబడిరి.

అధినివేశముల ప్రధానమంత్రి తెల్లదను ఆరుదసటివారము నందు బక్లింగ్ హాం రాజభవంతియందు సార్వభౌమునియొక్క యు, సార్వభౌమయొక్కయు నాతిభ్యమును స్వీకరింతురు.

ప్రపంచ శ్రేష్ఠవిమానము

ఆర్-101.

నూతనముగా గావింపబడిన యభివృద్ధి

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— పెట్రోల్ యొక్క యవసరము లేకనే యంతికాలము లో బ్రిటిషు ఆకాశ విమానము ఆర్. 101 ఆకాశ మార్ ప్రయాణము గావింపగలుగును. శీటివరకు తనబరువగు ఆయిల్ యింజనులను బనిజేయుట ప్రారంభింప జేయుటకు విమానము కొంత మోటారు స్పీరిటును గలిగియుండవలసియుండెను. కాని, యిటీవల యీ విమానముయొక్క స్ట్రోలింగు యింజనును కంపె న్ యొక్క ఇగ్నిషన్ మార్గమున జయప్రదముగ నడువగలిగినందునలన దీని యొక్క యింజనుల కై దిం దికిని కొంత కాలమునకటు నంటి యంత్రము లేతగలిగింప బడును. ఈపద్ధతివలన వేడిమి మిక్కిలముగా గల ప్రదేశముల లో నీ విమాన మెగురునపుడు అగ్నిప్రమాదము వాటిల్ల డును. దీనికిపుడు రెండింజను లనయుగా జేర్చబడినవి. ఇం నలన దీనియొక్క గృతి పెంచును.

ఆర్. 101 యొక్క పొడవు 40 అడుగులవరకు పెచ్చిం పబడినది. కొత్తగా పెట్టబడిన కొన్ని యంత్రములవలన ఈ విమాన మికముందు 165 మైళ్లవరకు బరువు నెత్తగలదు. ఈరీతిగా యిప్పటి కీవిమానము ప్రపంచమునది విమానములన్నిటిలోను పెద్దదిగా నున్నది. ఈ నెలఖరన ఇండియా కిది యెగురకము నుపుగా వచ్చేవారము మరల బీకింపబడు నని తలపబడు చున్నది.

నూతన బ్రిటిషు విమాన నిర్మాణము

ఇంకను వివరములు

(వైరెస్)

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 18:— నూతన బ్రిటిషు విమానము యొక్క రూపనిర్ణయము ఆర్. జే. మార్షల్ గారు దానిని గూర్చిన వివరముల బ్రకటించెరి.

ఈ విమానమున కారుకోల్పురాయిన్ ఇంజనులు కక్షిని సరఫరాజేయును. ఒక్కొక్క యింజను 850 ఆర్. హెచ్. క్వి గల్గి యుండును. విమానము ఘంటకు 165 లేక 160 మైళ్ల వరకు గూడ వెళ్లగలిగి యుండవచ్చును.

ప్రకటన

మదరాసు 2/18 వాణియర్ వీధిలోనుండు గారంటి ఫెల్కుం చెనివారు, సీనిమా ప్రొప్రైటర్లుకును, మానేజర్లుకును, యిందుమూలముగా తెలియజేయడ మేమనగా మేము 12-9-30 నుండి మదరాసు రాజధాని, నేటివ్ స్టేట్సు, సిల్వానో సమా బాంబాయి, కొహినూరు యునైటెడ్ ఆర్టిస్టువారిచేతయూ రుచేయబడినట్టియు, పొందబడినట్టి పటములకు సోత్ వీజంట్లు గాను పంపకదారులగా ఏర్పరచబడి యున్నాము. ఈక్రింద వివరింపబడిన పటములు, ప్రస్తుతమున పంపుటకు తయారుగా యున్నది. ప్రతినెలకు కొహినూర్ యునై టెడ్ ఆర్టిస్టువారిచే 4 క్రొత్తపటములు తయారుచేయబడి, యాయొక్క బాపితాకు చేర్చబడును. వైచేప్పబడిన మండలములోనున్న సీనిమాగలనా ర్లందరు తమకు వలయు పటములకుగా రూపాయలు నిల్వ యించుట మున్నగువిషయములు, వై పేర్కొనిన కంపెని వారితో వత్తక సంబంధము కల్పించుకొనవచ్చునని యిందు మూలముగా కోరడమైనది. అనేకములగు పటములు వలయు వార్డు డిపాజిట్లు మున్నగువిషయములు యీక్రింద చెప్పబడిన వాగ్వి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును.

యల్. వి. రంగయ్య

సోత్ ప్రొప్రైటరు, గారంటి ఫెల్కుం చెని.

1. లంకలక్ష్మి 2. ప్రోకెకాకర్లు 3. బాకాడిట్ ఆఫ్ బాగ్ దాడ్ 4. ఫుల్కర్లు 5. స్టేషింగ్ యూజ్ బాని దివాడ్ 6. స్వెక్యలేటర్ 7. రోరింగుల్ 8. కిసంబాబు కేసరి 9. లవన్సు (పరదేశి సభ్యు) 10. లుతారిలన (డెకాయెట్స్ డామెంట్, 11. డైలిమెయిట్ 12. గుత్ అనార్ 13. రణచంద్ (గాడెస్ ఆఫ్ వార్) 14. గాంబర్ (జాగత్ జాగతి) 15. ఆర్థ్య కన్య 16. డాటరు ఆఫ్ ఆక్ బోల్ (బూటాయల్) 17. పటాని పణిహరి (డాంసత్ ఆఫ్ పటాక) 18. స్క్రిగరత్ (దుభియాం) 19. మాస్టర్ 20. వీర రమణి 21. ఆఫ్ గా లు.

వ్యాధులు కీడ్లు - క్రికెట్టు

లంకాయరు జట్టు బడింపబడుట

ఇంగ్లాండు జట్టు విజయము

లండన్, సెప్టెంబరు 17:— ఇంగ్లాండు జట్టును లంకాయరు జట్టును (చాంపియన్ ఛాంపీ) జరిగిన క్రికెట్ పోటీ యందు ఇంగ్లాండు జట్టు విజయము గాంచెను. లంకాయరు జట్టు మొదటి ఇన్నింగసు 115 పరుగులును రెండవ ఇన్నింగసునందు 190 పరుగులును చేసెను ఇంగ్లాండు జట్టువారు మొదటి ఇన్నింగసునందు 263 పరుగులును, రెండవ ఇన్నింగసునందు ఎవరును అవులు కావండా 48 పరుగులు చేసిరి. ఇంగ్లాండు జట్టు విజయము గాంచెను.

* * * * *

మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ జట్టువారు సికిందరాబాదుకు వెడలుట

మద్రాసు, సెప్టెంబరు 19:—

మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ జట్టుసభ్యులు క్రికెట్ పోటీ ఆటగాండు నిష్పత్తియందు వాల్దేరు ప్యాంపింగునందు సికిందరాబాదులో పోటీలు ఆడుటకు వెళ్లిరి. శ్రీ సి.ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యం గారు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ వ్యాధులు డైరెక్టరుగూడా యీ జట్టుతో వెళ్లును చార్.ఆర్. యం. ప్రాధాను గారు సీనియరు కాలేజీ మొక్కయ్య రవిదాస్ గారు యీ జట్టు సభ్యులకు ప్రేక్షకులందు వీడ్కోలాసగి పాగలంపిరి.

మద్రాసు నందు జరుగబోవు క్రికెట్ పోటీలు

టి. ఆర్. సి. జట్టుకును, ఇంపీరియల్ జట్టుకును పోటీ తేళు కనివారము పురుషేలు మైదానమున మధ్యాహ్నము 2 గం. నుండి తిరువల్లి క్లబ్ క్రికెట్ మొక్కయ్య జట్టుకును ఇంపీరియల్ క్రికెట్ క్లబ్బు జట్టుకును క్రికెట్ పోటీ జరుగును. టి. ఆర్. సి. జట్టుకును, యం. యస్. యం. రైల్వే జట్టుకును క్రికెట్ పోటీ జరుగును. పోటీ మధ్యాహ్నము 11-30 గం. ప్రారంభింపబడును.

40 ఘంటలలో ఇండియాకు తపాలు జేర్చవలెను

బ్రిటిషు తపాలాఫీసు పద్ధతుల సామ్యుయల్ హోర్ గారు నిమగ్నించుట

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 19:— బట్టలో ప్రసంగించుచు, యిదివరలో ఆకాశమున గానుండిన సర్ సామ్యుయల్ హోర్ గారు, ఇండియాకు ఆకాశమార్గమున తపాలును గొని పోవుట కిష్టపడినానకంబెను వేళుగా నెరవేరు విమానములు ఉండవలయునని బట్టి 80 మైలుల 40 ఘంటలకు లోపుగా ఇండియాకు తపాలును ఆకాశమార్గమున గొనిపోవ వలయునని నిబంధనలకు సంబంధించిన యెట్టి యధ్యంతరము నుండియుండ లేదని వారు నడిచిరి. బ్రిటిషు ఆకాశమార్గమువారు 180 మైళ్ల వేగముతో నెరవేరు విమానములను వాడుచుండిరి. అట్టివో బ్రిటిషు ఆకాశ బాలల సంస్థలు యెట్టి విమానములను వాడుటకుండు కెట్టి కారణమును లేదు. ప్రస్తుతము 100 మైళ్లకు తక్కువ వేగముతోనే (పోతుల బండివలె) ప్రయాణము చేయుగల విమానములే వాడుటకునుండెను. తత్ఫలితముగ ఇండియా జేరుట కాలస్యమునందుండెను.

ఆకాశ స్వయంవరములకు సంబంధించిన విషయములలో బ్రిటిషు తపాలాఫీసును బోలిన పురోభివృద్ధికి యడుదగులు సంపాదించిన సర్ సామ్యుయల్ హోర్ గారు వికాసించిరి.

పండిత జవహరలాలుగారిని విడుదలచేసి

మరల వెంటనే అరెస్టుచేసిన రను వార్త

26-27 తేదీలలో జరుగగలదని తెలియుట

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 16:— “పండిత జవహరలాలు నాహుగారిని యీనెల 26, 27 తేదీలలో విడుదలచేసెదరు. మరల వెంటనే అరెస్టుచేసెదరు” అని నయినిటాలునుండి చూపర్యేక నిర్ణయ తీర్మానము పండిత కృష్ణకాంత్ మాలవ్యాగారి సంపాదకత్వముక్రింద ప్రకటించబడుచున్న అభ్యుదయ పత్రిక సంపాదకాలో నాయబడెను. (బొం. కా.)

గాంధీ మహాత్మునకును వెల్లకుగారికిని లేఖ జరుగుట

లండను, సెప్టెంబరు 17 అతిముఖ్యములగు తాత్కాలిక

భద్రములతో గూడిన స్వతంత్ర పాలనావిధానమును నిర్ణయించుటకు రౌండుటేబిలు సభ జరుపబడునని బ్రిటిషు దొరతనమువారు స్పష్టపరుచుటయే యితరు ముఖ్యవిషయమై యున్నదిగాన బ్రిటిషు దొరతనమువారికి విషయము నిటుల స్పష్టముగా తెలిపినయెడల రౌండుటేబిలు సభకు వలదగిన యితరవిషయములను గూర్చి విచిత్తము పట్టుబట్టవలదని యిటీవల జరిగిన సంధిరామువారముల సందర్భమున పార్లమెంటులో కార్మికసభ్యుడగు వెల్లకు గారు మహాత్మునకు వ్రాసెను.

* బ్రిటన్ లోనుండి వాదమునకు గడంగుట సముచితము కాదుగాని మేము సహాయము చేయుటకు తగిన అవకాశములు పాడచూపినచో ఒక్క అవకాశమునైనను నేను వ్యర్థముగా పోనిత్యనని మీరు నమ్మియుండవచ్చును. నా కింకను ఎట్టి నూచనమును కనబడలేదు” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (హిందూ)

మహాత్ముని లేఖ

అస్పృశ్యతానివారణమునుగూర్చి చర్చించుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 18:— జై. అనుండి యీ వార్త మున గాంధీమహాత్ముడు వ్రాసిన యుత్తరములో అస్పృశ్యతను గూర్చి చర్చించుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

అస్పృశ్యత యెంతవరకు న్యాయము?

“మహాత్మునితో అపరిశుభ్రత యేర్పడునని అస్పృశ్యతకు భావము. కాని యొక్కడొక్కడ అస్పృశ్యత యున్నదో అక్కడ కేవల మొక ఆచారము ఏర్పడిపోవుచున్నది. ఈ ఆచారము కచ్చితమున పాడుచేయుచున్నది. అందరను ఒక్క-తేజస్సునుండి యుద్భవించిన యంశములే. ఇట్టివో నెవ్వరును అస్పృశ్యులు గాజాలరు. మానవులను అస్పృశ్యులనుగా భావించుట తప్పు ఒక కృత్రిమమును తాముటగూర్చి అర్థములేని నియమములనుగూర్చి యాలోచించుట తప్పు ఒక కళేపమును వాట్లుకొన్నప్పుడుగాని, లేక మనము తేరము చేయుకొన్నప్పుడుగాని కేవల ము ఆరోగ్యమునకు సంబంధించిన కారణములనుబట్టియే మనము స్నానము చేయుచున్నాము. స్నానము చేయనివానికి పరిశుభ్రత లేదని చెప్పుచున్నాము కాని అతనికి పాపాత్ముడనుటకు వీలులేదు విడ్డూలము నెత్తివైచినప్పుడు తల్లి తనచేతులను పరిశుభ్రపరచుకొను నరమును అస్పృశ్యుడే యగును. కాని ఆమెగొనుచు ఆడుకొనుచు శిశువు తల్లినిముట్టుకొన్న దనుకొనుడు. అప్పుడామె కపవిత్రురాలు. ఇంకయెవడు, చూర్లు మున్నగువారిని వారు స్నానముచేసిననుసరే శుభ్రమైన దుస్తులు ధరించుచున్ననుసరే గీతపడుచున్ననుసరే మంచినృత్తి నవలంబించుచున్ననుసరే అస్పృశ్యులనియే మనము భావించుచున్నాము. ఇది మతముకాదు. కేవల దుర్మతను, దీనిని స్వంపము చేయవలయును.

అస్పృశ్యతను నివారించుట ప్రతిహిందువునకును విధి

“అస్పృశ్యత, విధ్వంసకాత్మకమైన పాపభూయిష్టమైన గ్రుడ్డిమృగము. అంటుకొనునది హిందూత్వము నిది యాక్రమించినది. దీనిని వారించుటకు ప్రయత్నించుట ప్రతిహిందువునకును విధి. ఈ అస్పృశ్యతను నివారించుట, ప్రేమభావముతోనే వా కాంక్షతో ఒక మిషన్ లాగా వారి నజ్ఞానమునుండి తొలగించి ప్రతి హిందువునకు ఈ అస్పృశ్యతకు పరిహార మొసంగవలయును. అస్పృశ్యులను సోదరులుగ జూచుకొనవలయును. అస్పృశ్యతా నివారణయందుగల యీ ఆధ్యాత్మిక ప్రాధాన్యమునుచూచు, దాని భౌతిక రాజకీయ ప్రాముఖ్యము కేవల మప్రధానమై పోవును ఈ అస్పృశ్యతకుగల పరిణామముల కంతయులేదు దానిని సమర్థించు వారి భూమి కొక భారము. అస్పృశ్యులతో నేను మానేసినంతమేతమున జాలరు. మన ప్రేమన కంత ప్రేమయుండునో వారిపైరాడ మనమంతటి ప్రేమను చూపవలయును. అస్పృశ్యతా నివారణయన్న మానవులను మానవులకు, సంఘములకు సంఘములకు నడుగుగల యడ్డంకులను స్వంపమొనర్చుట యని యర్థము. ప్రపంచమునందంతటను ఇట్టి యడ్డంకులు గలవు. కాని హిందూదేశములో నీ యడ్డంకులు మతమే యంగీకరించుచున్నదను తప్పుబట్టిప్రాయ మొకటి యున్నది. ఇది యేడుగట్లుగుండి ప్రజల నొకవిధముగా జూచి సుగ జేసివైచుచున్నది. అందుచేత నీయస్పృశ్యతా నివారణ మే మనకీష్టము ముఖ్యముగా కావలసివచ్చి. (హిందూ)

రౌండుటేబిలు సభ మేకొనాడుగారు సమావేశమున కధ్యక్షత వహింతురు

మార్నింగ్ పోస్టు పత్రిక ప్రకటన

(రూటరు)

లండన్, సెప్టెంబరు 19:— ప్రధానమంత్రి యవకాశము లభింపమి, రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు సాగే. ప్రభువద్ద్యక్షత వహించుట కొద్దిరోజుల క్రిందటివరకును రహస్యమే యాధిగతే యుండినను, రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు ప్రధానమంత్రి యే యధ్యక్షత వహించు ననుట కిప్పుడు సంభాషించదనియే మునుపదగునని మార్నింగ్ పోస్టు పత్రిక వెల్లపుచున్నది.

ట్రాముబండితో మోటారు బస్సు డీకొనుట:

నేటి మధ్యాహ్నము క్రైస్తవ కాలేజీయెడల ఒక మోటారు బస్సు ట్రాము బండితో డీకొనెను. మోటారు బస్సునకు చాక్లెట్ నువ్వు కలిగెను. ట్రాము బండికూడా కొంచము నవ్వు కలిగెను. డీకొన్న మోటారు బస్సు, ముందుపోవుచుండిన మోటారు బస్సును చాటి పోవుటకు ప్రయత్నించుటలో యీ ప్రమాదము వాటిలెను. బస్సు ప్రయాణికులకు గాయములు తగులలేదు. ఈవిషయమున పోలీసువారు విచారణ గావించుచున్నారు.

ఇద్దరు పోలీసు అరెస్టు కాబడుట:— విశిష్ట న్యాయశాసన సంబంధించిన యద్దరు పోలీసు కొద్దిరోజులక్రితము మాంటూరోడునందలి ఫిర్యాదు మోటారుకంపెనీలో దొంగతనము గావించినందులకు నిర్భంధింపబడి మిలిటరీ అధికారులవద్దను చేరుబడిరి. మిలిటరీ అధికారులు వారలను మరల పోలీసు వశమున జేసిరి. పీరలను పోలీసువారు కారాగృహమున నిర్బంధములోనుంచుకొన్నారు. ఈ కేసు 28 వ తేదీన విచారణ జరుగును.

ఆకస్మిక వివత్తు:— యిది మధ్యాహ్నం అను 40 మైల్ల ప్రేమన్న బుగ్గవారు రైలు క్రిందపడి గాయములు తగులుటచే జనరలు ఆసుపత్రిలో చికిత్సగ్రహణ చేర్చబడిన ఈమె నిన్న రాత్రి చనిపోయెను. ఇక స్వల్పకాల క్రమేగా విచారణ జరిపెదరు.

పోస్టుల నిషేధము

గౌహతి, సెప్టెంబరు 18:— భారత కాంగ్రెసుసంఘ ప్రస్తుత కార్యకర్తల సంవత్సర 50 ఇచ్చుకు పాకెటు అన్నము రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యకర్తలకి సోప్టుబాసు యిచ్చుననిగా పోలీసువారు తీసికొనిరి. (క్రై. పే.)

కి. శే. కె. పు. ఉ. బు. యు. గారు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారులు జిల్లా ఆరోగ్యాధికారియగు శ్రీ యస్. రంగస్వామిగారి అధ్యక్షతన సభజేరి పబ్లికు హెల్త్ డైరెక్టరు కి. శే. కె. పు. ఉ. బు. యు. గారి అకాలమరణమువలన తమకుగలిగిన అభ్యంతరములను తెలుపుచు కి. శే. పు. ఉ. వారి సంతాపమునకు వివాహముగూడ అంగీకరించుట తీర్మానించిరి. ఈ సందర్భానికి గౌరవమును ఉద్ఘాటించి గారి బంధువులను అంద జేరవలయునని శ్రీ యస్. రంగస్వామిగారి కోరబడిరి.

ప్రకృతిచికిత్స-నారింజవండు

ఇంగ్లాండు విదేశ రాష్ట్రాంగమున ప్రసిద్ధుల హిందూగురికి సంప్రాప్తారోగ్యము కలుగుట

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 18:— ఇంగ్లాండు విదేశ రాష్ట్రాంగమున ప్రసిద్ధుల హిందూగురికి ఆరోగ్యము చెడిపోయినది. అతడు చాలపొలులు తగ్గిపోయెను. అతడు టింబర్లో నొక ప్రకృతిచికిత్సాశాలమున చికిత్సను బడసెను. నారింజవండును యితర తాహపండ్లను తినట, మంచిగాలి తీసుకొంటు నిశనించుట, ప్రత్యేకముగ నిర్ణయింపబడిన కేరీర పరిశ్రమలను చేయుట వీటినిలననే హిందూగురికి సంప్రాప్తారోగ్యము కలిగినది. (ఇండియా రైయి మెసెజరు)

డా॥ అనిబి సెంటుగారు

డా॥ అనిబి సెంటుగారు సి. జీ. రాజవాసాగారు ఆక్టోబరు 3 వ తేదీనలండనులో బయలుదేరి ఇండియాకు వచ్చురని న్యూ ఇండియా పత్రికవారికి తెలియజేర్చెను.

తూర్పు పడమర గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల నెట్టిబలిజ సంఘము

30-9-80 తేదీ శనివారం ఉదయం గం 10 లకు రాజ్ కోలు కోలుకా నుండి పురం గ్రామములో మ-రా-శ్రీ లోళ్ల నువ్వురాయుడుగారి భవనమును సంఘసభాగృహము మ-రా-శ్రీ కిల్లి నువ్వురాయగారి యాధిపత్యమున తూర్పు పడమర గోదావరి కృష్ణాజిల్లాల నెట్టిబలిజ సంఘముయొక్క దశమ వార్షిక సభ జరుపబడినది. తత్సభకు రమారమి అయినాడునడల బాటియలు విచ్చేసిరి. సభాప్రారంభమున ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ అనికెట్టి నరసింహంగారు తమ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాసమును సభ్యులెల్లరకు విదితముగనటలు జరిపిరి. తదనంతరము అధ్యక్షులు తమ స్థాన ములంకించి తమ ప్రారంభోపన్యాసమును గంభీరస్వరముతో సభవారందరికి విశదముగనటలు చెప్పిరి.

తరువాతను రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు మ-రా-శ్రీ కుమారుడు వెంకటస్వామిగారు సభ్యులధారములు మ-రా-శ్రీ దొమ్మెటి వెంకటరెడ్డిగారు సంఘమునకు చేసిన మహాపకారములను గూర్చియు సంఘసభాపితకాలము నుంచి అనేక కష్ట కష్టముల కొర్రు ఉన్న తదనంతరము తెచ్చి కాలవశమున పరలోక ప్రాప్తులైన మ. రా. శ్రీ నువ్వుల రామన్నగారిని గురించియు వారు సంఘమునకొనసగిన మేలునుగురించియు, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రపంచమునందెటల జరుగుచున్న మార్పుల గురించి, బ్రిటిష్ గవర్నమెంటువారు నిమ్మబాతులయెడ కనపరచుచున్న యాచార్యమును గురించియు, పుష్టముగ నుపన్యసించిరి. తదనంతరము సంఘాధ్యక్షుని గురించియు, విద్యాభివృద్ధిని గురించియు, మద్యపాననిషేధమును గూర్చియు, వార్తాపత్రికలవలన కలగు లాభములను గూర్చియు, కులపత్రికలను గూర్చియు, పెక్కుమంది గంభీరోపన్యాసములు యిచ్చిరి. తదనంతరము సంఘ శ్రేణులీసైన నేను నా నివేదికను సభ్యులెల్లరకు విశదముగనటలు తెలియపర్చి సభవారి యామోదమును పొందిరి.

అటపిమ్మట తత్సభకుం దీర్చిన తీర్మానములు తీర్మానించబడినవి.

1. జన్మి కుమారు నాయకులగు మ. రా. శ్రీ బి. మునుస్వామినాయుడుగారికి దివాన్ బహద్దర్ బిరుదమును మదరాసు కార్పొరేషన్ అధ్యక్షులగు మ. రా. శ్రీ ఎ. రామస్వామి మొదలియారుగారికి దివాన్ బహద్దర్ బిరుదమును రాజమండ్రి పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు మ. రా. శ్రీ పోకల గోవింద రావునాయుడుగారికి రావుబహద్దర్ బిరుదులు నిచ్చి బహుళ రింజిన సందర్భమునన, శ్రీ మునుస్వామినాయుడుగారు మదరాసు కాపసభకును శ్రీ రామస్వామి మొదలియారుగారు భారత కాపసభకును సభ్యులుగ యెన్నుకొనబడిన సందర్భమునను పీఠల సభవారభించియును వెనుకబడియున్న శెట్టి బలిజల ఉభివృద్ధికై పాటుపడవలసినదని కోరుచున్నారు.

2. శెట్టిబలిజ సంఘస్థాపకులను శెట్టిబలిజ మల్లోధారకులను కీర్తి శేషులైన దొమ్మెటి వెంకటరెడ్డిగారి జ్ఞాపకార్థమై శ్రీ దొమ్మెటి వెంకటరెడ్డి మిమోరీసులోఫండు అను పేర సంఘ నికరాదాయమునుండి గాని లేక క్రొత్తగా వసూలుచేసి గాని లేక యీ రెండువిధములుగాగాని, ఒక ఫండు ప్రోవు చేసి దానిని శెట్టిబలిజ విద్యార్థుల కొరకై జ్ఞానాభివృద్ధికి తోడ్పడు వార్షిక వ్రాత పోటీపరీక్షలను, వార్షిక పోటీ వ్యాయామ పంథులను నిర్వహించుచుండు అందులకై యొక ప్రత్యేక ఉప సంఘము నేర్పరచి తన కేంద్రపాించి నెరవేర్చవలసినదని యీ సభవారు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

3. స్వపరిపాలనాసంస్థలయందు అధిమంధ్రులకు తప్ప వెనుకబడియున్న అల్పసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేక స్థానముల నుంచు నందుకు తమ అంగీకారము వెల్లెమ్మచు క్రొత్తగా నిర్మింపబడు వెన్నపురికాపసభయందు శెట్టిబలిజ సంఘియులకు ప్రార్థనములై ఒక స్థానము నకు కిగ్గుండ కొన్ని ప్రత్యేక స్థానముల నుంచవలసినదని ప్రభుత్వమువారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

4. కాపసనిర్మాణసభల లోక అవోక్షల యెన్నికవార్ల బాటియలు గ్రామోద్ధోగియులు సాధారణముగ యెన్నికగూక్కు గలవారి నాయకులన్నియు చేర్చకపోవుటచేతను సాధారణముగ యెన్నికగూక్కు గలవారు విద్యాభ్యాసమును రాజకీయ సంస్థలందు యిండుకంతయు ప్రవేశములేనివారకంటే గ్రామోద్ధోగియొక్క ఉపేక్షలను కనిపెట్టలేని వారగుటచే సదరు జాటి తాలను గ్రామోద్ధోగియులు క్రమముగన, బాగతగు తయారుచేయుటలు తమ కాపసముల బారీచేయుగలదులకు యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

5. శెట్టిబలిజ సంఘాధ్యక్షులును ప్రజరరు నగు కీ॥ శే॥ మ. రా. శ్రీ దొమ్మెటి వెంకటరెడ్డిగారివద్ద నిల్వయున్న సంఘ ప్రస్థానమునకు తగిన హామీ క్రమప్రకార మియబడవలెనని లోగడ బాటియలు కోరగా భూలీ నిచ్చెదమని శ్రీ వెంకటరెడ్డిగారు తెలిపియు, నా కొరకము పూర్తిచేయకముందే వారు కీర్తి శేషులైరి. వారి యనంతరము సంఘమునకు శ్రీ దొమ్మెటి వెంకటరెడ్డిగారు శ్రీ దొమ్మెటి పీఠశెట్టిగారు యేర్పడిరి. ఇప్పటికి వీరివద్ద నిల్వయున్న నువ్వురు రు. 6,000 లకు సంఘముపేరట తగిన హామీయొందుట న్యాయసమర్థమున, ప్రభాభివృద్ధియైయున్నది. కావున త్వరలో నీ మూల భవమునకు తగినహామీ క్రమప్రకార మిచ్చుటకు శ్రీ పీఠశెట్టిగారిని కోరవలసినదిగా కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి నీ సభ వారు కోరుచున్నారు.

6. మన సంఘములో విద్యాధికులను న్యాయవాద వృత్తియందు నిపుణులుగా పనిచేయునట్టియు, మ. రా. శ్రీ గూడూరి శ్రీ రామలు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిని డిప్యూటీ మున సముగా నియమింపవలసిన దని దొరతరమువారి నిన్ని, మదరాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల నీ సభవారు కోరుచున్నారు.

7. దేశాచారమునుబట్టి ఈడిగ, ఈండ, శెట్టిగ, శెట్టి, శెట్టిబలిజలను పేర్లతో వ్యవహరించు వారందరును శెట్టి బలిజలేయనియు, కావున రాబోవు సంవత్సరమున తీసికొనబడు జనాభా లెక్కలయందు మార్పుపడమర గోదావరి కృష్ణా జిల్లాయందుండు పై పేర్లతో వ్యవహరింపబడువారి నందరిని "శెట్టిబలిజ" లనియే రికార్డుచేయుమని ఆపరమకు ఉత్తరవుల బారీచేయింప ప్రభుత్వమువారి నీ సభవారు కోరుచున్నారు.

8. రాబోవు సంవత్సరమున పదవీకొండవ వార్షిక సభ తలబుతలూకా పెనుగొండ కాపురములు మ. రా. శ్రీ వేండ్ర కొలయ్యగారి ఆహ్వానముపైని సదరు గ్రామములో జరుక్కుట కీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

అనంతరము సభనావ్యవహారము, సభ్యులకు, సంప్రదించు ముగ భోజనాదిసౌకర్యము లానర్చిన ఆహ్వానసంఘమువారికిన్ని సదరు ఆహ్వానసంఘమువారి తరఫున సభ్యులకు అన్నీవయము లలోను సహాయము చేసినటువంటి బాలబాలులకు (Scouts) ను వ్యయప్రయాసలకు సరగుగనక సంఘసేవయే నూత్నుకూర్చుమని యెంచి మారదేశములనుంచిని సదరు గ్రామసమీప గ్రామము లనుంచిని సభకు దయచేసి సభాకార్యక్రమములలో పాల్గొనిన సభ్యులెల్లరకును, గవర్నమెంటు యాద్యోగములే తొందరపను తెన్నియున్ననూ, తీరికచేసికొని సభాధ్యక్షులపదవి నంగీకరించి, సభ సతి నిపుణతతో నిర్వహించిన సభాధ్యక్షులకును వందముల సమర్థనముతో సభ నాటిరాత్రి 8 గంటలకు ముగిసెను.

ఆనంతరము అనగా 31-8-80 తేదీని ఉదయం గం 8 లకు సదరు గ్రామములోనే సంఘాధ్యక్షులు మ. రా. శ్రీ దొమ్మెటి పీఠశెట్టిగారి యాధిపత్యమున కార్యనిర్వాహక సంఘసభ జరపబడినది. తత్సభకు 388 గురు కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులువిచ్చేసిరి. తత్సభయందు సంఘసహాయమును గోరి పండుచుకొనిన 149 విద్యార్థుల దరఖాస్తులలోను 122 రు దరఖాస్తు దారులకు రు 3,475-0-0 లు సహాయము చేయుటకు కాంక్షను కాబడినవి. అక్కినుభిరులు అనగా గునానాపల్లి జీతములు, పోటీ జి, మనియార్లకు కమిషను రిజిస్ట్రేషను, అచ్చుపనులు వార్తాపత్రికలు, వీవనరీపెన్ రాలనిమిత్రము శ్రేణులగరియుత్తరము ప్రకారం రు 180-0-0 లు కాక్షను కాబడినవి.

ది 30-8-80 తేదీసరికి 1980-81 సం॥ 11వ బడ్జెట్టుబడ్చు లనిమిత్రము ఆదాయము కాతాను నిలవగూర్చు రు 4,261-8-0 లకుపైగా ఖర్చులుపోను మిగిలియున్న రు 206-8-0 లున్న మూలభవములోచేక్కులకు తీర్మానించిరి. సమరింపవలసిన నిబంధన లున్న, మిగత తీర్మానములను పురోకమిటిసమావేశము కాక ను మందుసంవత్సరం మిటిం.లో ఆలోచించుటకు నిలుపుచే యడమైనది.

దొమ్మెటి యర్రన్న శెట్టి, గౌరవకార్యదర్శి.

కృతజ్ఞత

మద్రాసు కాపససభా యెన్నికలలో నన్ను పశ్చిమ గోదావరిమండలము తరఫున సభ్యునిగా యెన్నుకొని నందులకు మండలములో నాకు వోట్లచ్చిన వోటరుమహాశయు లందరికి కృతజ్ఞుడను.

నా యెన్నికలో తోడ్పడిన మిత్రులందరకు కృతజ్ఞుడను.

నేను యెన్నికలలో గలుపొందినందుకు పలువురు మిత్రులు పలుతావులనుండి లేఖలు, తంతులు పంపియుండిరి. వారి కందరకు ప్రత్యేకముగా జవాబుయిచ్చుటకు సావుకాశము లేనందుకు మన్నించి యిదియే తమ అభివందన లేఖలకు జవాబుగా యెంచి కృతజ్ఞతాభివందనములు క్రిగకొన వేడెనను.

నర్సాపురం, చిట్టూరి యింద్రయ్య. 17-9-80.

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు (19-9-1980)

స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు

60 నెం॥ నూలు (5 పానులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 4-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-2-0
" " " " " " " " " " " "	రు 4-2-0
80 నెం॥ నూలు (5 పానుల కట్టు) మధుర మిల్లు	రు 8-7-0
" " " " " " " " " " " "	రు 8-6-0
" " " " " " " " " " " "	రు 8-6-0
20 1/2 నెం॥ నూలు (10 పానులకట్టు) చూల్ మిల్లు	రు 5-9-0
30 నెం॥ నూలు (10 పానులకట్టు) మధుర మిల్లు	రు 5-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 5-14-0
" " " " " " " " " " " "	రు 5-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 5-8-0
" " " " " " " " " " " "	రు 5-8-0

ఇత్రడి, రాగి రేకుల ధరలు

ఇత్రడిరేకులు (బాదన 1-5) "డిబ్బిమాన్"	రు 195-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 192-0-0
రాగిరేకులు (బాదన 1-5)	రు 242-0-0

సిమెంటు ధరలు

గిల్లింగుహం ("చెయ్యి" బాండు) పీపా 1-5	రు 11-4-0
" " " " " " " " " " " "	రు 8-4-0
ఇటాలియన్ ("సలోనాటవర్" బాండు) పీపా 1-5	రు 9-4-0
" " " " " " " " " " " "	రు 2-6-0
జేన్ (పి. కే.) బాండు పీపా 1-5	రు 9-6-0

చక్కెర ధరలు

బానా చక్కెర (రెడీరేటు) బస్తా 1-5	రు 24-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 28-12-0
" " " " " " " " " " " "	రు 28-12-0

వేరు సెనగనూనె ధరలు

"ఎక్స్ పెల్లర్" (1-వ రకము) బాదన 1-5	రు 82-0-0
" " " " " " " " " " " "	"
"గానుగ" " " " " " " " " " " "	రు 78-0-0
"విరుచునగరు" " " " " " " " " " " "	రు 92-0-0
అముదము (మిల్ డెలివరీ) " " " " " " " " " " "	రు 94 టు 95-0-0

వదునుచేసిన తోళ్ల ధరలు

అవుతోలు (8-8 1/2) అవకంట్రిన్	రు 0-9-9 టు 0-10-8
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-8 టు 0-12-6
" " " " " " " " " " " "	రు 0-10-6 టు 0-11-0
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-0 టు 0-11-6
" " " " " " " " " " " "	రు 0-12-6 టు 0-18-6
" " " " " " " " " " " "	రు 0-10-8 టు 0-10-9
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-0 టు 0-11-6
" " " " " " " " " " " "	రు 0-10-6 టు 0-10-9
" " " " " " " " " " " "	రు 0-11-6 టు 0-12-6
గడ్డతోలు	రు 0-8-8 టు 0-8-9
గడ్డమాడతోలు	రు 0-12-6 టు 0-18-6
ఆవుమాడతోలు	రు 1-8-0 టు 1-5-6

వేరు సెనగపప్పు ధరలు

మిక్చర్ (ఫ్రెంచి బాదన 1-5)	రు 38-8-0
సాదారకము	"

వెండిబంగారముల ధరలు

సవరను 1-5 (బోతుధర)	రు 18-8-6
" " " " " " " " " " " "	రు 18-8-9
బంగారము కులం 1-5 (ఇంగ్లీషుబార్)	రు 21-12-0
" " " " " " " " " " " "	రు 21-6-0
బెండి 100 కులము బార్ 1-5	రు 49-0-0
" " " " " " " " " " " "	రు 0-8-8

సత్యవత్సవృత్తాంతము

గ్రంథకర్త:—మల్లంపల్లి మల్లికార్జున శాస్త్రిగారు, అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పనములతో నిండియున్నది. రు. 1-0-0 ఆంధ్రవత్రిక అఫీసు, తంజుళ్ళపేటి, మద్రాసు.

మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

గుంటూరు, బెజవాడ, ఏలూరు, రాజమండ్రి, నెల్లూరు,
చిత్తూరు, పట్టణములలో

ద స ర యు త్స వ ము లు

క్రింద తెలుపబడిన స్టేషనుల మధ్య 1930 సెప్టెంబరు 19 లేదా మొదలు అక్టోబరు 2 లేదా వరకు మూడవతరగతి రిటర్న్ టిక్కెట్లు మొదలు ఛార్జీకి 1 1/2 రేట్లు ఛార్జీకి యొసంగబడును. ఈ టిక్కెట్లలో మెయిలు, ఎక్స్ ప్రెస్, సామాన్యబాడ్లలో గూడ ప్రయాణము చేయవచ్చును. ప్రయాణమును 1930 అక్టోబరు 12 లేదా రాత్రి 12 గంటలలో గా పూర్తిచేయవలయును.

స్టేషనులనుండి

స్టేషనులకు

మద్రాసు నెం. 101 స్టేషనునుండి

గుంటూరు, బెజవాడ, ఏలూరు, రాజమండ్రి, నెల్లూరు, చిత్తూరు.

మద్రాసు నెం. 102 స్టేషనునుండి గుంటూరు, బెజవాడ, ఏలూరు, రాజమండ్రి, నెల్లూరు, చిత్తూరు.

బాపట్లనుండి భీమడోలుకు గుంటూరు, బెజవాడ, ఏలూరు, రాజమండ్రి, నెల్లూరు, చిత్తూరు.

చిలుపూరునుండి చాగల్లుకు, మంగళగిరినుండి ఉప్పలూరుతో (సహకరి)

భీమడోలునుండి గొల్లపూరుకు, కాకినాడ (ప్రాంతీయ సహకరి)

దొరవారి సర్రంనుండి ఉలపాడు, కొండగుంట, వెంకటాచలం, చింతలపాడు (సహకరి చేయవచ్చు)

చిరతనూరునుండి కాట్నాడికి, హరిగిరినుండి మెయిల్ పట్టికి రాజమండ్రి, నెల్లూరు, చిత్తూరు.

మా ఏజెంట్లద్వారా పత్రికలను స్వీకరించు చందాదారుల కొక విజ్ఞప్తి

చందాదారు లందరూను తమ చందాధనముయొక్క పరిమితి ముగియుటకు పూర్వమే రాబోవు మాసపు చందాను మాయేజెంట్లకు చెల్లించనియెడల పత్రిక నిలుపుచేయుట తటస్థమగుదు. గాన చందాదారులు మాయేజెంట్లకుగాని లేక వారియనుమతి పొందినవారికిగాని చందాను చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప బ్రార్థితులు.

ఈ దిగువ స్థలములందు ఆంధ్ర పత్రికకు యేజెంట్లు తక్షణమే కావలెను

రూ 100 నుండి 200 లకు తక్కువతేకుండా ధరావత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, పలుకుబడి యోగ్యతలు గలవారుమాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలయును. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట యేజెంట్లుగా నుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాస ముందు టావశ్యకము. మిగత వివరములకు యీ ఓగువలిసమునకు ఒక అణాస్థాంపుతో వ్రాయవలెను. చిట్ల పంపివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

గూడూరు	కాజీపేట	హిందుపూరు	అర్కోణం	బెనారస్ సిటీ
యలమంచిలి	దోర్నకల్	ప్రొద్దుటూరు	కంజీవరం	ఖరగ్ పూర్
బాబ్బిలి	ధర్మవరము	మార్కాపురం	చెంగల్పట్టు	కలకత్తా
చికాకోల్	చిత్తూరు	వేలూరు	తిరుచినాపల్లి	రంగూన్
పార్వతిపురం	వెంకటగిరి	బెంగళూరు	మధుర	మోల్ మీన్.
పల్నాకిమిడి	కడప	మైస్సూరు	పాండిచ్చేరి	మాండలే
బారింగుపేట	రైచూరు	తిరువళ్ళూరు	బాంబాయి	

మేనేజరు, (ఏ) ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

నూతన ఏజెంట్లు

ఈదిగువ స్థలములందు సదరు స్థలము పేరులకు ప్రక్కన తెలిపియుండువారిని ఏజెంట్లుగా నియమింపవలయుగాన దయయుంచి చందాదారులు వారికిగాని వారి అనుమతి పొందినవారికిగాని చందాను 1 వ తారీకులోగా చెల్లించి పత్రికలను స్వీకరింప బ్రార్థితులు.

శ్రీయుత కుక్కడపు లక్ష్మీరాయణగారు-వరంగల్ (నైజాం)

టి. ధర్మయ్యచార్యులుగారు, భువనగిరి (నైజాం)

నిట్టల కృష్ణమూర్తిగారు, బరంపురం

వైద్యవిద్యార్థి జాన్సరు శ్రీపాద దేవేశ్వర ప్రసాదరావుగారు, పాలకొల్లు.

మొనయ్య. బేసూరు నారాయణరావు అండు సన్ను, అనంతపురము.

యస్. అబ్దుల్ అజీజ్ సాహెబుగారు, కాళహస్తి.

వ్యవస్థాపకుడు.

గ్రంథ స్వీకారము

అంటరానివా రెవరు?

క్రాసునైజాన ౨౦ పుటలు, వెల రెండణాలు.

గ్రంథకర్త: జాలా రంగస్వామి గారు. వలయువారు గ్రంథకర్తగారిచేరిం రాజమండ్రికి వ్రాయవలెను.

శ్రీరామలింగేశ్వర శతకము

క్రాసునైజాన నుమారు 3౦ పుటలు. వెల రెండణాలు.

రచయితలు: గుంటూరు సీతారామదీక్షితులు మొదలగువారు.

ప్రకాశకులు:—మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికగ్రంథ మాలిక, క్రొత్తపేట, ఎలమంచిలి, వికాఖపట్టణము జిల్లా.

మిత్రభాషితము (ప్రథమభాగము)

డిమిన్యైజా, పుటలు ౧౭౪. వెల రు. ౧.

రచయిత—దేవులపల్లి నరసింహాశ్రీ గారు, మండపేట, గోదావరిజిల్లా.

పశు పరిక్ష

(ప్రవేశికా సహితము)

క్రాసునైజాన ౪౨ పుటలు. వెల రెలియను.

ప్రవేశికాకర్త: జగన్నాథశర్మగారు.

నిరువాహ:—గంధర్వమూర్తి, విజయనగరము.

శారదాబిల్లు

క్రాసునైజా, పుటలు ౧౭, వెల రెండణాలు. పులి కొండ పరబ్రహ్మంగారిచే రచితము.

వలయువారిట్లు వ్రాయుడు—పులికొండ పర బ్రహ్మముగారు, చినపాడుపూడి, ఉయ్యూరుపొట్ల, కృష్ణాజిల్లా.

ఆంధ్రబర్మీయుల యుద్ధము

డిమిన్యైజా, పుటలు ౨౦, వెల ౦-౪-౦

గ్రంథకర్త—సిల్లా కన్నయ్యనాయుడుగారు.

వలయువా రీక్రింది విరువామాకు వ్రాయవలెను: సిల్లా కన్నయ్యనాయకు, నెం. ౪౫-౧౦౭, మొగలపిళ్ళ, రంగూరు.

అకాలీలన త్యాగహాము (ఆత్మబలి)

డిమిన్యైజా, పుటలు ౧౦౪. వెల రెలియను.

గ్రంథకర్త—శనివారపు సుబ్బారావు గారు.

ప్రకాశకులు—సరస్వతీగ్రంథమాల, కాకరపర్రు, పడమటి గోదావరిజిల్లా.

భారతకథలు

క్రాసునైజాన ౬౦ పుటలు, వెల రు. ౧.

గ్రంథకర్త: వెల్లాల మైసూరయ్యగారు. వలయు వా రీక్రిందివిరాసమునకు వ్రాయవలెను: వెల్లాల మైసూ రయ్య గారు, క్లూర్, డిప్టివిల్ల మున్సికొట్ట, ప్రొద్దుటూరు, కడపజిల్లా.

SIX PROBLEMS AND THE INDIAN YOUTH (ఆంగ్లము)

డి. యస్. రామచంద్రారావుగారిచే రచితము. వల యువారు గ్రంథకర్తగారిచేరిం బెంగళూరుకు వ్రాయ వలయును.

గ్రంథ విమర్శనము

(సెప్టెంబరునెల భారతి నుండి)

కావ్యమీమాంస

ఇది సంస్కృతభాషను వెలసిన యొక యాచార్య పాశ్చాత్యవిమర్శనగ్రంథమునకు ఆంధ్రవచనానువాదము. అనువాదకులు కావ్యవ్యాకరణతీర్థభిరువాచితులు శ్రీ పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రియగుదురు. వీరు 'ఆర్య భారతి గ్రంథమాలిక' యనుపేర నొకగ్రంథమును స్థాపించి ఇదివఱకే వాత్సల్యయనకామనూత్రములను, గౌతమ ధర్మసూత్రములను అనువదించియున్నారు. ఈ గ్రంథము లాంధ్రలోకమునకు పరిచితములే. ఈ కావ్యమీమాంస మాడగ్రంథము. ఇంకను వీరిట్టిగ్రంథమునే ప్రకటింపబోనియున్నట్లు 'విజ్ఞప్తి' యందు గలదు. ఆంధ్ర భాషామాతృజ్ఞానము గలవారి కందుపాటున లేని ప్రాచీన సంస్కృతశాస్త్రగ్రంథముల నీవిధమున బహు వ్యయ ప్రయాసలతో యివ్వవలసింది ప్రకటించి యాంధ్ర లోకమున కొనసగిన శ్రీ శాస్త్రియగుచేత భాషాభిమానముల గుర్తించి వీరిని దగిరితని ప్రోత్సహించుటాంధ్రసహృదయుల కవశ్యకర్తవ్యము. ఇక ప్రకృత గ్రంథవిమర్శనము. తొలుత మూలగ్రంథప్రాప్త్యయను గూర్చి ఇందుకంత సేర్పాదనగను.

* మూలగ్రంథమును తొమ్మిది పదితొమ్మిది సంధికాలమున నుండి రాజశేఖర కవిరాజు రచించుచున్నాడు. ఈతడు బాలరామాయణము, బాలభారతము, విద్యసాల భంజిక, కర్పూరపంజరి ఆను నాలుగు నాటకములను రచించి ప్రఖ్యాతిని గాంచిన మహాకవి. హరవిలాస మను నొక మహాకావ్యమును పైత మీతడు రచించి నట్లు లక్షణగ్రంథసోదాహరణములవలన తెలియవచ్చుచున్నది కాని యాగ్రంథము లభించినట్లు కానరాదు. భువనకోశ మనుగ్రంథ మొకటి తనది యున్నట్లు లీతడే గ్రంథమున జెప్పియున్నాడు. ఇట్లెన్నియో యుత్సాహప్రగ్రంథములు కాలప్రవాహమునబడి కొట్టుకొని పోయి నామమాత్రావస్థయై లయినవి. ఈ కావ్యమీమాంస యు ప్రథమాధికరణ మాత్రమే ఉపలబ్ధమయి ప్రకటితమయినది. ఇందు పదునెనిమిదధ్యాయము లున్నవి. వానిలో మొదటి దను శాస్త్రసంగ్రహోద్యాయ మన నీ కావ్యమీమాంస పదునెనిమిది యధికరణముల గ్రంథమని తెలియవచ్చుచున్నది. సంపూర్ణముగ విరచితమయి యున్న మయ్యెనో లేక యసంపూర్ణముగనే నిలిచిపోయెనో గుర్తించ సాధారములు గానింపవు. ఉపలభ్యాధికరణమన నీందివిషయములు గలవు.

మొదటిదను శాస్త్రసంగ్రహోద్యాయమన నీ కావ్యమీమాంసాగ్రంథోత్పత్తి వివరింపబడినది. రెండవదను శాస్త్రసంగ్రహోద్యాయమన వేదశాస్త్రాది వాక్యమువిభాగ నిర్దేశమునుగూర్చి వివరింపబడినది. మూడవదను కావ్యపురుషోత్పత్తియనునది కావ్యపురుషోత్పత్తి, సాహిత్యవర్ణనాత్పత్తి, వారి దేశసంచారములు, వారి పాణిగ్రహణములు మొదలగు సమస్తవిషయములు గలవు. నాలుగవదను పదనాన్యవికేతాధ్యాయమన (?) అనుకాసింప దగిన శిష్యులభేదములు, సమాధి, అభ్యాసము, శక్తి, ప్రతిభాదులు, వానిభేదములు, నానిలక్షణములు, కవులభేదములు, లక్షణములు, భావకవ్య కవిత్వవిభేదము, భావకభేదములు మొదలగునవి కలవు. అయినవదను కావ్యపాక కల్పాధ్యాయమన శాస్త్రకావ్యోదయ కవుల భేదములు, తత్ప్రేక్ష్యకాంతభేదములు, తల్లక్షణములు, నృద్దీకాది నవవిధ కావ్యపాకముల లక్షణములు మొదలయినవి కలవు. ఆరవదను పదనాన్యవికేతాధ్యాయమన గుప్తిహాదిపదభేదములు, లక్షణములు, ఆభిధాభేదములు, వాక్యములు, ఏకాభ్యాతాదులు, తద్భేదములు, కావ్యలక్షణాదులు యున్నగునవి కలవు. ఏడవదను పాతప్రతిష్ఠాధ్యాయమన బ్రాహ్మజై వాది వాక్యభేదములు, తల్లక్షణములు, రీతులు, కాకువు, తద్భేదములు, లక్షణములు, మగభాదేశములవారి పాతప్రతిష్ఠ (ఆయాదేశములవారు చదువుపద్ధతి) మొదలయినవి కలవు. ఎనిమిదవ

* ఇది బరోడా డ్రైవ్ కాదు నీరయంబతో నీరసులూ ఓకటన సంఖ్యగా ప్రకటితమయినది. డెలరు, 20-వ-0.

దను కావ్యసంగ్రహోద్యాయమున శ్రుతిస్మృతివిహసపురాణాదులగు పదునారు కావ్యసంగ్రహములు, వానిలక్షణములు వర్ణితమయినవి. తొమ్మిదవదను ఆర్యవ్యాప్త్యధ్యాయమన దివ్యమానుషపాతాళీయాది అర్థభేదములు, లక్షణములు, నదీ పర్యత సముద్రాదివర్ణనములు, వస్తుస్వరూప విభేదాదులు గలవు. పదవదను 'కవివర్గ-రాజవర్గ' వ్యాధ్యాయమన కావ్యవిద్యాపరిసంఖ్యానము, కవిలక్షణము, కవికి వలసిన గృహవివరములు, భాషానిలయము, లేఖక, లేఖనసాధనాదులు, కవి దినవర్గ, స్త్రీలకు కవిత్వార్హత, రాజయోగ్య కవిసమాజవర్ణనము, రాజవర్గ, రాజసంధిలయందు కావ్యకాస్త్రపరిష్కా సన్మానాదులు మొదలయినవి వర్ణితములు. పదునొకవదను శబ్దహరణాధ్యాయమన పద, పాద, అర్థ, పృథ్వి, ప్రబంధరూపములయిన శబ్దహరణలక్షణములు, ఉత్పాదక, పరివర్తకాది కవులు, వారి లక్షణములు కలవు. పండ్రెండు, పదుమూడు అధ్యాయములు ఆర్యహరణమును గూర్చినవి. వీని యందు అర్థభేదములు, హరణములు, వివిధశబ్దార్థహరణములవలన నయిన కవి విభేదములు, అర్థయోనివి శేషాదులు మొదలగు 32 అర్థహరణవిశేషములు వర్ణితములు. పదునాలుగవదను జాతి ద్రవ్య క్రియాసముఖసాపనాధ్యాయమన కవిసమయములు, స్వస్వ భోమ పాతాళీయాది తద్భేదములు, వాని నియములు మొదలగునవి కలవు. పదునైదవదను గణసమయసాపనాధ్యాయమన, పదునారవదను స్వస్వపాతాళీయ కవిరహస్యసాపనాధ్యాయమన వివిధ కవిసమయవిశేషములు వర్ణితములయినవి. పదునెడవదను దేశవిభాగాధ్యాయమన జగద్విభాగములు, దీప్తపవనాదుల పరిగణనము, భారతవర్షమున పూర్వవక్షిణాది దేశవిభాగములు, (కవికాలము నాటి యాదేశముల విభాగనిధి యందు చక్కగా తెలియగలదు) వానియందలి నదీ సముద్ర పర్యత జనపదాదులు, దిక్కులు, తత్తద్దేశముల శరీరరూపవర్ణనము మొదలగు నవి వర్ణితములు. పదునెనిమిదవదను కాలవిభాగాధ్యాయమన సౌరచాంద్రమానములు, ఋతువులు, ప్రశ్నోము వాని వర్ణనము, వాని సంధి, శైశవాద్యర్థము మొదలయినవి వర్ణితములు.

ఇట్లు వివిధాపూర్వవిషయసంపన్నమయిన యీ గ్రంథమునందలి లక్షణములు కవికృతములు, అన్యకృతములు నగు సరసలక్ష్యశ్లోకములతో నెలయుచున్నవి. ఇది సాహిత్యస్వరూపజిజ్ఞాసపులు అవశ్యము పఠింపదగిన గ్రంథము. ఇక అనువాదమునగూర్చి:

ఒకభాషలోనున్న ఏ సామాన్యగ్రంథమునగాని ఇంకొకభాషలోనో సరిగా బరచింపబడు సులభమయిన పని కాదు. ఇక శాస్త్రములమాట చెప్పవక్కరలేదు. అందును సూత్రరూపమున నున్నది యీ కావ్యమీమాంస దీనికి వృత్తిగాని, వ్యాఖ్యానముగాని అభింపలేదు. ఇట్టిగ్రంథమున ఎట్లో అనువాదముల పరిశ్రమించి యిట్లు అనువదించినారు లక్ష్యములగ నుద్ధరించిన శ్లోకములనుకేర్చి వానిలో ఇట్టి-టికి తాత్పర్యాధ్యమును వ్రాసినారు. కొన్నిచోట్ల-కవిసమయపరిగణనము మొదలయినచోట్ల-వ్యయము అనువాదముల ఇతరలక్షణ గ్రంథములనుండి ఆయాప్రకరణమునకు సరిపోవుభాగముల నుద్ధరించినారు. గ్రంథకర్తృదేశకాలాదులను, గ్రంథవిశేషాంశములను దెలుపుసీతను జతచేసినారు.

ఇది సాహిత్యవిమర్శగ్రంథము. ఇట్టిగ్రంథములు నిర్దుష్టములగ నుండవలసినవి. అట్లుకాక ఇందు స్థావర్యములు దొరలినవి. చూడుడు మచ్చునకు గొన్ని:

“మూ: “సుజావానపర: కశ్చిద్దోషాదానపరోఽపర:; గుణదోషావృత్తిత్యాగపర: కశ్చన భావక:.”

అను: (ఉత్తరార్థమునకు) “గుణదోషపరిత్యాగ రీతులను వివరించి కైగ దేవుచుండు.” పు. ౬3.

ఇది “ఒకానొక భాషకు గుణములను స్వీకరించి దోషములను పరిత్యజించు” అని యుండదగును.

మూ: “సాచ యోధా, ద్యుద్వాది భేదక; త్రైత మ్ భువనసీమసమా కమ్.”

అను: “జ్ఞానమానస్వత్త్వద్వాదిభేదముచేత పదునారుభువులుగా నున్నది. (అనగా సమాసము పదునారు విభములని యర్థము.)” యోధా అనగా ఆరువిభములు అని అర్థము, కాని “పదునాలుగువిభములు గలిగినది” కాదు.

మూ: “ఏతు ద్దశో ర్మకేంద్రస్య సుతశిష్యపదాతయ:; అవిచిత్రైవ కావ్యాని మువనైవ పతనైవ.”

అను: “తండ్రి, గురువు, శ్రువు, కొడుకు, శిష్యుడు, పదాతి, అశుభరు చేసినకావ్యచరలను గుణాగుణవివేచన చేయకయే లోకులెల్లరు నాదరమున స్తుతిచుటయును, పఠించుటయును మాడ ప్రపంచమునకు స్వాభావికమై యున్నది.” పు. ౧౯౫.

ఇది “తండ్రికావ్యములను పుత్రుడు, గురువుకావ్యములను శిష్యుడు, రాజకావ్యములను పదాతులు వివేచన చేయకయే స్తోత్రము చేయుదురు; చదువుదురు” అని యుండదగును.

మూ: “అస్తరాస్తరాచ కావ్యగోష్ఠీం శాస్త్రవాదా ననుజానీయాత్. మధ్యమి నానవదంతం స్వరతే.”

అను: “ఇట్లు అప్పట్లప్పటికిని కావ్యగోష్ఠిని శాస్త్రవాదములను జరుపవలయును. నిజమైన తేనెతోట్టయే యైనను పిండకయే ప్రవించునా?”

ఇది “కావ్యగోష్ఠుల నడుమనడుమ శాస్త్రవాదములను కావించవలెను. తేనెయైనను సంజాకొనుటకు లేక రుచింపదు.” అని యుండదగును.

మూ: “కోపా న్యాని కిం శుక్ల త్యతిరం శోభాధరస్తేఽధర:; కింవా చుంబనకారణాద్దయిత శోవాయో గ్వికారా దయమ్;..... సమానిగితే.”

అను: “ఒ మానసి, నీయధరము శోపమునజేసి ఒకవిధమున శోభను (అనగా నెఱువనమును) ధరించినది యైనను, మీదుమిక్కిలి శోభిల్లుచున్నది.....”

ఇది “స్ఫురతి” అను క్రియకు అడకుచున్నది అని అర్థము, కాని “శోభిల్లుచున్నది” అని కాదు.

మూ: “నేచ్ఛతి పాశాశంకీ కాకో దత్తమపి పథకగృహిణ్యా; అవనకరతల్పాద్ధృతలయయ్యగ్నికం పిండమ్.” (ప్రాకృతములమనకు ఛాయ.)

అను: “పాంథకుటుంబినిచే తనకతినుట కొసంగం బడినదైనను వంచినచేతినుండి ఎత్తినలయయ్యగ్నియనగల పిండమును పాశమును నాశంక గలదియై కాకము ముట్టుకొన నిచ్చగించుట లేదని భావము.”

“పథకగృహిణి(దేశాంతరగతుడయినవాని ప్రియురాలు- విరహిణి యనుట) కాకమునకు పిండమును పెట్టి నది, పిండము నుంచునపుడు ఆమె చేతినుండి (విరహిణి యనుటచే మిక్కిలి కృశించియున్నది కావున) గాజుదూసి క్రింద బడినది. పిండము గాజునడుమ నున్నది. ఆ గాజును జూచి యది తన్ను పట్టుకొనుటకై పన్నిన యుచ్చు అని కాకి కేకించి పిండమును సమీపించి తిన నిచ్చగింపదయ్యెను.” అనుగ్రంథము సమంజసమగును.

మూ: “అననేందు శేలత్కరపోతే సాదరం విరచితం తిలకం యతో; తత్ప్రీయే విరచితావధిభంగే ధాత మిక్షణజలై స్తరభాక్ష్యో.”

అను: “ముఖచంద్రునికి శేలత్కరప్రాయముగా (లాంఛనముగా) నన్న తిలకము నాదరముతో దిద్దుటజేసి తరళాక్షియొక్క కన్నీళ్లతో మకరికాపత్రములు తుడిచి వేయబడినట్లున్నవనియర్థము. అనగా పెరవారి కలంకారముచేసిన మాపాపముచే నదు యలంకారము నూడ్చినట్లుగా నిచ్చట ముఖచంద్రునికి చిహ్నముగా తిలకము దిద్దుటచేసి నేత్రములు అనూయచే మకరికాపత్రభంగమును దుడిచి వైచుకొన్నవని భావము.”

“ఏతిలకము (అలంకారార్థము కపాలమున నుంచుకొన తిలకము-బుగ్గచుక్క) ముఖచంద్రునకు శేదహ్నుముగా ఆరముతో కపాలమున విరచింపబడెనో ఆ తిలకము తనకాంతుడు పెట్టిన గడువునకు రాకపోవుటచే దుఃఖితయైన తరళాక్షియొక్క కన్నీటిచేత కడుగబడినది” అని యుండదగును.

మూ: “మాద్యుచ్చకోకేక్షణత్యుధామ్న:; ధారాం దధానా మధున: పతంతీమ్; చంచ్యగ్రదప్తృత్వలనాశహృద్యా హంసీవ కేశే శశిరత్నపాదీ.”

అను: “యత్తనకోరనేత్ర దృష్టితోరుల్యును (కెట్టదనముగా) తేనెధారను, పైనుండి జాలుచున్న దానిని ముగ్గు డెఱచికొని పట్టుకొనుచున్నదై ఆపక్షి ముగ్గుకొనతో గొజిపట్టుకొనిన నెఱకలనకాడ గల హంసాంగనవోలె ప్రకాశించెనని యర్థము.” పు. ౨౫౯

“నా తనకొక ప్రాంతముతో కలుగునయిన కాంతిగల మధ్యముయొక్క క్రొందపడుచున్న ధారను ధరించిన చంద్ర కాంతిపు గిండి (కొమ్ముచెంబు) మున్ను- కొనతో (ఎట్టి) కలువకొడను పట్టుకొనినహంసాంగనవలె ప్రకాశించెను.” అని యుండగను.

మా. “హలమగు బు పైకొకటి నడవ్వాక
హరస్య న లాంగలం;
క్రమపరిమిత భూమి ద్వీప్త
రూగ రూచ లాంగలమ్.....”

అను: “ఉన్నచోటినుండి కదలని (మెట్టు) నాగలి బలరామస్వామికి కలదు.....” పు. 33౬.

ఇటు: “అగు హలం=ఎద్దులేని నాగలి అని ఆశ్చర్యము చెప్పవలెను. అగు (నవిద్యలే గాః యస్య తత్)=చేసికి ఎద్దులేదో అది ‘అగు.’

మా. సా తత్ర చామికరరత్నచిత్రైః
ప్రాసాదమాలా చుభిబింధైః.....”

అను: “వింజామరలయందు చేక్కబడి రత్నముల చేత చిత్రవర్ణములుగలవైన.....” 3౪౯

‘చామికర’ అనగా ‘బంగాళ’ కాని వింజామర కాదు. ‘చామికరం’ జాతరూపం మహారజతకాంక్షే అని అమర నిఘంటువు.

మా. “అపంకిల తటావటః.....”

“అనగా బంకిలములుగాని తటములందలి పటవృక్షములతోను.....” పు. 3౪౧.

“అపంకిల + తట + అవటః = అపంకిలతటావటః. అవటః అనగా ‘పల్లము’ ‘పటవృక్షము’ కాదు. ‘గర్వావటో భువి క్షృణో’ అని అమరము. (గట్టులనున్న పల్లముల బురద ఎండిపోయినని భావము).

మా. “జడచందనచారవ స్తరుణ్యః
సజలార్ద్రా స్పృహతారహరమాటాః;
కదలిదళతల్పకల్పనస్థాః
స్మర మాహూయ నివేశయంతి పార్శ్వే.”

“జలచందనములదరు లగు తరణులును, జలార్ద్రము లగు తారహరమాటికలును, ఆరటియాకుల పాన్పులును, మన్మథుని పిలిచి తమపార్శ్వమునఁ గూర్చుండఁబెట్టుకొనఁజాలియున్నవి” పు. ౪౦౦.

ఇది గ్రీష్మర్తువర్ణనము:
అరసి-సీరగండపు మైత్రాత (పలుచనిగండము) చే నుండరులయినవాడను, చల్లదనముకొఱకు నిరంతరము నీటిని చల్లుకొనుచుండుటచే తడిసిన (శరీరములుగల) వారసు, ముత్తెములపేరులను ధరించినవారను, అగు యువకులు అరటియాకులచే కల్పింపబడిన తల్పములపై కూర్చున్నవారయి మన్మథుని పిలిచి (తమ) ప్రక్కను కూర్చుండఁబెట్టుకొనుచున్నారని యుండదగినది.

మా. “మృతసుమనసః కుందాః
పుష్పద్గమే వ్యలసా ద్రుమాః,
మనసిచ గిరం గృహం తీమే
కిరంతి న కొకిలాః;
అభవ సమిధ శ్చిత్తోల్లాసం
లునంతి మరీచయో,
నచ జరతతో మాలంబం తే
క్లమోదయదాయనీమ్.”

అను: “.....కొకిలములు మనస్సులోని మాటను స్వీకరించుటలేదు. అనగా విడుట లేదని భావము. మరీచలతలు అనగా మిరియంపుటిగలు, సూర్యునియొక్క శీతోల్లాసమును లానము చేయుచున్నవియేగాని క్లమోదాయని యగు జరతతను అమలించుటలేదు. అని భావము...” పు. ౪౦౧.

ఇది శిశిరవసంతర్తువుల సంధి కుదాహరణము:
‘కొకిలములు వాక్కును మనములందు గ్రహించి నవికాని వెలుపలికి పలుకజాలవన్న’ (కొకిలములు మాయ ప్రయత్నించుచున్నవి కాని మాయజాలవన్నవి.) పనియు “సూర్యకిరణములు శీతోల్లాసమును పొగొట్టుచున్నవి కాని, క్రమమును గలిగించు పరిణామి పొంద కున్న” పనియు అనదగినది.

మా. “ప్రవర్తనే కొకిలనాదహేతుః
పుష్పప్రసూః పంచమజన్మదాయా;
తేభ్య శ్చతుర్భ్యోఽపి వసంతమిత్ర
ముదబుభుఖో దక్షిణమాతరీభ్యా.”

అను: “కొకిలనాదములకు కారణం డగు వసంతం డచ్చటఁ గలను. మన్మథు డచ్చటఁ గలఁడు. పంచమ స్వరముఁ బలుకు పిక్కు లచ్చట గలవు. ఈ కొకిలవసంత మన్మథకుమరు లను నల్యుకమిత్రులకును తోడుగ దక్షిణానియు ఉత్తరాభిముఖమై ప్రయాణింపబడుచు యుండును.” పు. 3౬౦.

ఇటు మాలమున “తత్ర వింధ్యాదయః ప్రతీతస్య రూపాః, మలయవిశేషాస్తు చత్వారః,” అని మలయవిశేషములు నాలుగు పేర్కొనబడినవి. తరువాత పై శ్లోకము గలదు. ఆ నాలుగు విశేషములలో చేరని ‘దక్షిణమారుతము’ ఈ శ్లోకమున వర్ణితమయినది. కావుననే ‘తేభ్య శ్చతుర్భ్యోః’ అనుట. ఇక శ్లోకమునకు “నాలుగు శ్లోకముల చెప్పిన విశేషములకుఁ బెనుగూడ కొకిలకు మాత్రమాయ శ్లోకలుగుటకు కారణమయినదియు, పూవులు పూవజేయునదియు, పంచమస్వరముయొక్క ఉత్పత్తిని గలిగించునదియు (పరిణామము కొకిలధ్వనియే పంచమస్వరము), వసంతమునకు నెచ్చెలియునగు దక్షిణవాయువు ఉత్తరపు మొగము గలదయి (మలయపర్వతమున) ప్రవర్తించుచున్నది” అని అర్థము చెప్పకొనటపొసగును. పైశ్లోకములచే వర్ణితమైన నాలుగు విశేషములవలన మలయమున నీడదీగమారుతము ప్రవర్తించుచున్నదనియు తేలుచున్నది. మలయదనము మలయపర్వతమున కుత్తరదిక్కుననే వీచునని మతాంతరము.....”

గ్రంథములోనికను ఇట్టివిషదనెడ కాన్పించుచున్నవి. ఇట్లుగుటకు కారణములను అనువాదము ఇట్లు పేర్కొన్నాడు: “ఈగ్రంథమును ముద్రించుటలోఁ దగినంత స్వాస్థ్యము, తోడ్పాటు, ప్రజావిభవము లేనందుచేత నశేకములగు నచ్చుతప్పలును, అంధికరణవృత్తి యములును దొరలేనవలసి నిక్కము.” (మా. కీతిక పు. ౪౫౫) ఇందువలన అనువాదకుల బాధ్యత తప్పునేమో కాని అనువాదముయొక్క సంస్కరణావశ్యకత తప్పజాలదు. అనువాదకులు తమ “నియమము ననుసరించి మూలగ్రంథముగూడ ముద్రించబడి యున్న”దన్నారు. అట్లుచేయజాలమికి కారణములను చెప్పినారు. కాని, ఎట్లుచేయజాలమన సగమునకు మిగిలియున్న లక్ష్యభాగమును ఇందు చేర్చియే యున్నారు. మిగిలిన అల్పమాత్ర లక్ష్యభాగమును గూడ ప్రయత్నించి చేర్చియుండిన బాగుండెడిది.

—‘భారతి’—

పంచముల చరిత్రము
గ్రంథకర్త:—శ్రీమత్పురహంస పరివ్రాజకాచార్య జి. యస్. బి. సరస్వతీస్వామిలవారు. రాయలపైజ, ౬౪ పేజీలు, పేరు కాగితములు, కాగితపు పైండు. ౧౯౩౦ సం. డి. ౦-౪-౦.

ఇది పంచములనబడుజాతివారి చరిత్ర-అనగా వేద కాలమునుండి నేటివరకు ఆజాతివారిసిగిగితు లిందు వ్రాయబడినవి. స్వామిలవారు పూర్వాచార పరాయణులవలె తాత్వికజ్ఞానము విడిచి మూఢవాదము చేయువారు కాదు. వీరు వేదములందును, పురాణములందును ఉన్న విషయములన్న పున్నట్టుగా తీసికొనకూడదనియు, ఏల యన అప్పటిరచయితలు యభాగములను అట్లే చిత్రింపక వాటిని అతిశయముగ వ్రాసినదియు, అంతేగాక తర్వాతి వారు పలుమారు తమ యిచ్చనచ్చినట్లు తమ కనుమాలముగా నొందునట్లు మాటెక్కుటికి సవరించుచు నమ్మించుచు రనియు, అందుచేత ఇతిహాసపురాణాది గ్రంథములలోని విషయములను మనము విమర్శించుకొన నమ్మకూడదనియు చృష్టాంతసహితముగా వ్రాసియున్నారు. స్వామిలవారు ఇట్టి నూతనపద్ధతి నవలంబించి నిష్పక్షపాతముగా పూర్వగ్రంథములను విమర్శించియున్నారు. “కాలక్రిందిమయుక్తస్మ స్థితముగా బాడబడ పంచమ సోదరలస్థితిని” సాక్షాదుల గ్రహించి హింసజాతికి మేలు చేయగోరి పంచముల హిందువులలోనివారే కాని వేరు

కారనియు, అస్పృశ్యులను హిందువులు విడిచివేయవలెనని యుపాధ్యగ్రంథము లాధారముచేసుకొని వ్రాసియున్నారు. ఈగ్రంథము కేవలమధర్మశాస్త్రములపై నాధారపడిన మని పట్టెడు సనాతనలను, పూర్వ గ్రంథాధిపత్యములను సొందుపరచి వారివారి వాదములను ఖండించుటకు గాను వ్రాయబడినది. తక్కినవా రందరికి ఆనతారపురుషుడగు గాంధీమహాత్ముడు అస్పృశ్యతను విడుపునని యుపదేశించినాడు. కావున మన కీక ధర్మశాస్త్రాధారము లవసరము లేదు. పంచములయొడ మనము పక్షపాతమున మాని యిక్కడనే దేశమభివృద్ధి చేసికొందుముగాక!

తైలి-గ్రాంథికము, సరళముగా వున్నది. స్వామిలవారు పురాణగాథలకిచ్చిన విశిష్ట (Interpretation) లెంతయో సమంజసముగా వున్నవి: వీరు ఇట్టి గ్రంథము లింకా పెక్కువ్రాసి దేశసేవచేసెదరని నమ్ముచున్నాను. గ్రంథము దొరకుచోటు: గ్రంథకర్త, గోలకొండ పత్రికాకార్యాలయము, త్రూపుబాదు, దక్షిణమైద్రాబాదు. టి. కా.

—భక్తివధము—

చిన్నవైజాన రమారమి ౮౦ పుటలు. గ్రంథకర్త: విద్యాభూషణకవిరత్న నరసింహశర్మ. డి. ౦-౮-౦; చలయవారు వాఙ్మయోజ్ఞాసిగి గ్రంథమాలకు ముద్రపణ్ణు వ్రాయునది.

ఇదియొక వచనగ్రంథము, భక్తి, భక్తిభేదములు, భక్తిసోపానములు, భక్తిపథమున కర్మలు, భక్తిసాధనోపాయములు, భక్తియొక్క గమ్యస్థానము అనునవియందు విమర్శించిన విషయములు.

గ్రంథకర్తచనాప్రణాళికాపూర్వకముగా కాక చదువరులకుఁ నెంతయు విసుపు జరింపఁ జేయుచున్నది. పదములు వ్యాకరణనిఘటములు, వాక్యములు దోషభూయిష్టములు. ఉదాహరణార్థమై యాయాగ్రంథములకుండి యున్నతము లగు శ్లోకాదులకూడ దోష జాప్తము లయి కాన్పించుచున్నవి. విషయవిభాగముకూడ పొనరుక్త్యాదిదోషములకు తావిచ్చుచున్నది.

“శంకరుఁడు, శైవులతమును, రామానుజుఁడు వైష్ణవతమును, మధ్వాచార్యుఁడు మధ్వతమును; సాక్షించి వారి వైష్ణవతైష్ణవిశిష్టతైష్ణవిశిష్టతము లతో నసంతములైన సంశయము లు కల్పించి యున్నాడు.” (ర-వ పుట).

ఈవాక్యములోగల మంచిచెడ్డలు పరికింతురు గాక!

“ధర్మసంస్థాపనార్థం సంభవామి యుగయుగే.” (ర పుట).

“అని శ్రీకృష్ణభగవాను డానతిచ్చినటుల భక్తులెందఁజేసి ప్రతియుగమునందును పుట్టుచుండురు” భగవానుడు ధర్మసంస్థాపనార్థమై భక్తులు పుట్టుదురనియా నెలవిచ్చెను?

“భగవచ్చాయజ్ఞమునకు భక్తివినా పక్షతరంబు దుర్లభంబు” ఇందులో లెండు విశేషములు, పదముల సంధిపులోఁగల బాగయాకత, ఆర్థానుసార మగు పదసంఘటనలోఁ గల మెలకువ.” (౩ పుట).

“అట్టి విమర్శనాసౌభ్యమునకు” (౧౦ పుట)

“సాంధ్యరామ సంధ్యారుణకాంతుల నేలఁ గ్రమ్మరించుట” (౧౫ పుట)

“మాతృదేవభవ” “దేశమాతయు” “దేశోభవ” వైదానికర్మము మృగ్యము. (3౮ పుట)

ఇంకను వేనకువేలు దోషములు గలవు. వాని నన్నింటిని విమర్శింప నొక ప్రత్యేకపుస్తక మునవి చాలించితిమి. ఇట్టిగ్రంథములవలన వాఙ్మయమునకు లోకమునకు కాగలఉపకారముమృగ్యము. పైగ్రంథమాలసంపాదకరై టెట్టిననో దీరిమాలమున లోకమునకుఁ దీరని లోటు వాటిల్లును. భవాగ్రహణము లసంఖ్యములు గలవు. వాని నవలంబించుట లెన్న. లోకమునకు మేలే యొనరింపవచ్చుచో నుత్తమపండితులచే పద్ధింపులు వ్రాయించి బాగయాకతతోఁ బ్రకటించిన, లోకోపకృతకీ భాషానేపథుఁ బాటుపడినవార లగుదురు. ఎట్లుయిన భావిగ్రంథరచనలో నెక్కుడు శ్రద్ధమాపుదురు కాక ప్రథమునుమే ఇట్లుండె లెరువాలి కుసుమము తెల్లొడుగో యని చువవరు లూహింపక మానరు. ఉభయభాషాప్రవిణ, బులుసు నరసింహ శాస్త్రి

బాలసీతికథావళి

(గ్రంథకర్త):—శ్రీమతి కనకమ్మ వరలక్ష్మమ్మ గారు.

క్రాంతి, ౧౮ జేతన్, మంచి కాగితము, కాగితపుడెడ, సం. 1930, వెల ౧-౬-౦.

ఈ పుస్తకము 'బాలసీతికథావళి' అనే గ్రంథము ననుసరించి వ్రాయబడినది. ఈ గ్రంథము బాలురకు నీతిబోధకములు. గ్రంథకర్తగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు: "అద్భుతకల్పలతో నిండిన పాఠానికి గాఢలసేకమును మనచాలురకు పాఠ్యపుస్తకములుగా నిర్ణయించబడుచున్నవి. అవి యెంత నీతిగర్భితములై యున్నను యూహితీయు లగు మహిళలతో నిండియుండుటచే పురాణపురుషులవేరు, మనములేరు, వారుచేసిన పనులను మనముచేయుచుండుట, అనుభవము బాలురకు కల్పనవశము గలదు." ఈ వాక్యములెంతయు నిజము. పురాణగాథలు పూర్తిగా చారిత్రకముల, యథార్థములు కావు. అద్భుతకల్పలు ఉన్న విషయము లన్నట్లుగా చిత్రీకరింపక అతిశయముగ కల్పించివ్రాసిరి. అంతేగాక తిరువాతివారు పలుమారు తమయిచ్చ నచ్చివట్లు తమ కనుకూలముగ నుండునట్లు, మాటిమాటికి సవరించుచు వచ్చిరి. కావున, పురాణవిషయములను మనము విమర్శించక తీసుకొనరాదు. వాటికి తాంతుపరిశిష్ట నిచ్చి యథార్థమును తెలిసికొనవలెను. ఇట్టి పందర్భవులలో పురాణకథలను పిల్లలచేత పఠింప చేయుట వ్యర్థము. వాటి యొక్క సత్యమునుగూర్చి మనము సందేహించుచున్నప్పుడు వాటిని చదివి మనము హాస్యించలేము. అట్లుగాక చిత్రీకరించుచున్నవాని నీకులు నేర్చుటచేలు. గ్రంథకర్తగారు ఈమార్గమునే తలపెట్టి యీ గ్రంథమును వ్రాసెను.

ఇందలి కథలు మానవులయొక్క యున్న తాదర్థ్యములు, ఉన్నతగుణములు, వాటిసాధనము, పర్యవసానమును బోధించి మనలను పురికెగ్రాసులనుజేసి అశ్రు పూరితలోచనముగా జేయును. సత్యము, కరుణ, ప్రేమ, అనునవి యీశ్వరుని ప్రతియొకగుణము లని మనకు గట్టిగా బోధపడును. ఇట్టికథలు బాలురకు నీతిని తప్పక బోధించును. పిన్నలెక్కా పెద్దలుకూడ ఈ గ్రంథమును చదువవలసివచ్చును.

తై:—గ్రాంథికము, సరళము. భావములకు తగినది. ౧౦ గారమునకు పరిమిత ముచ్చి నట్లున్నది. భావమునకు తైలియు, తైలికి భావమును వచ్చె తెచ్చుచున్నది.

(గ్రంథకర్త) యిట్టి గ్రంథములను మరెక్కొన్నిటిని రచించి ఆంధ్రవాఙ్మయమున కుపకారము చేయునని తలచుచున్నాడు.

వలయువారు:—పాలవర్రె భావనారాయణగారు డి.బి.కె. బాపట్ల, గుంటూరుజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

టే. కా.

శ్రీవివేకానందస్వామి జీవితము-ప్రథమభాగము

(గ్రంథకర్త:—బులుసు వెంకటేశ్వర్లు గారు. డిమ్మిపైజా, ౨౫౮ జేతన్, క్లబ్ కాగితములు, కాగితపుడెడ, సం. ౧౯౩౦, వెల ౧-౮-౦.

ఈ గ్రంథము ఆంగ్లమును అయిదు సంపుటములుగా వ్రాయబడిన 'శ్రీ వివేకానందస్వామి జీవితము' యొక్క సంక్షిప్తానువాదము.

గ్రంథముందు వివేకానందుని జీవితమే గాక శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసనీతియు కూడ పూర్ణముగానే వ్రాయబడినది. ఏలయు శ్రీరామకృష్ణుని జీవితము తెలియకయే వివేకానందుని జీవితము పూర్తిగా గ్రహించలేము. అజీవితములు చెట్టికిని అట్టి పరస్పర సంబంధము కలదు.

వివేకానందుడు వైవాంశసంఘాతుడని శ్రీరామకృష్ణుడు చెప్పియున్నాడు. ఇతని బాల్యమును రామకృష్ణుని జీవితము నుతనే భగవద్భక్తియంతమై యున్నది. వాస్తవికముగా శ్రీరామకృష్ణుని జీవితము చదివినచో అత్యంతయు దశేక్షకలవారగుదురు. అట్టి అవతారపురుషునకు ప్రయోగింపబడిన వివేకానందుని జీవితము కూడ మనకు ప్రయోజనమే. శ్రీరామకృష్ణుడు లోకోపకారాత్మకము వివేకానందుని కొంతమాయచే గట్టి శిష్యులు నిర్మింపబడినాడని బడిపాకుడ జేసెను. శిష్యులకుడగుచు

యొక్క అభిప్రాయము వెరవేరునట్లు లోకకల్యాణమునే ఆశించి లోక సేవయందే తనజీవితమును ధారపోసెను.

గ్రంథకర్త కేవలము పూర్వాచారాభిలాషి యగుటచే మతసంఘసంస్కరణముల వక్కాడకూడ తూలనాడి యున్నాడు.

తై:—గ్రాంథికము. సంస్కృతపదములు, సమాసములు అధికము. విద్యార్థులకేగాని పాఠకులకు, స్త్రీలకు అందుబాటులోలేదు. గ్రంథవిషయమందర జనలు గ్రహించి ఆనందింపదగినదైనను కఠినతైలివల్ల అల్పప్రయోజనమైనది. సరళ తైలిలోనున్న మెచ్చదని యుండెడిది. ఈ గ్రంథము రెండవముద్రణకును సరళతైలిలో వ్రాయబడి ప్రకటించబడుట యుచితము. కావున ముద్రింపబడబోవు రెండవభాగము తొలుతనే ముద్రితైలి నుండి నన్నా మెరుగు.

వలయువారు:—బులుసు వెంకటేశ్వరమూర్తి, కాకినాడ, అని వ్రాయవలెను.

టే. కా.

జడగంటలు

(గ్రంథకర్త:—చెలికాని సత్యనారాయణ గారు. పద్మనాయక గ్రంథమాల, స్వీయ కుసుమము, క్రాంతి, ౬౬ జేతన్, మెరుగు కాగితములు, కాగితపుడెడ, సం. ౧౯౩౦, వెల ౧-౮-౦.

ఇదియొక కథలసంపుటి. ఇందుమాడేకథలుండుట చేతను, జడగంటలు మాడేకథలకు గ్రంథకర్త యీ గ్రంథమునకు జడగంటలని పేరు పెట్టెను. ఇందలి కథలన్నియు ఆధునికములు. ఇప్పటికాలపు విషయములనుండి యిత్సృతము గ్రహించి వ్రాయబడినవి. వీటియొక్క యుద్దేశము సంఘసంస్కరణము. కవియొక్క యుద్దేశ మెంతయు మెచ్చదని యున్నది. కాని కథలయల్లిక గూతము కొంత విపరీతముగా నున్నది. ఘటకలయందు యథార్థము కానరాక కృతకత కానవచ్చుచున్నది. ఇది మిగుల రసభంగకరము.

ఉదా:—'రథానందము'లో రంగనాథునిని విపరీతముగా కుదముట్టించి రథానంద ఆనందం వునకిచ్చి పెండ్లి చేసెను. ఈవిపరీతమురథము కథాకల్పనకంతయు లోటు తెచ్చుచున్నది. అసహజముగనన్నది. 'పత్ని దాన'కుండు పాత్రల మనస్తత్వముల నెంతమాత్రము లెక్కచేయక లలిత శర్యచేత అతినిభావ్యము అని మరణమునకు వెను వెంటనే మురళీధరరావున కిచ్చి పెండ్లి చేయించెను. ఇది కూడ కల్పనాప్రాధిమ్యము లోలే. 'పుత్రస్వీకారము' వక్కాగా నున్నది.

తై:—కవి పాత్రలకొకభావ, తనకొక భావ యేర్పరచుకొనెను. పాత్రలకు వ్యూహాంశికభావ, కవికి గ్రాంథికభావ. సజీవ మగు వ్యూహాంశికమును చదివినవచ్చుట కృతకమును గ్రాంథికము చదువుట కసహ్యముగనన్నది. యథార్థవిషయములనుండి మరల భావనాప్రపంచమునకు పోవుచున్నాచుననించును. ఈమేరైన మెంతమాత్రమును రసవంతముగ లేదు. ఇట్టికథలకు వ్యూహాంశికభావయే యుచితమయినది. దాననే వ్రాసిన రసవంతముగనుండును. గ్రంథకర్త ఈ గ్రంథముయొక్క పునర్ముద్రణమున నీలోటును తీర్చి వ్యూహాంశికముననే ముద్రింతురని తలచుచున్నాడు. యథార్థత్వ (Reality) ప్రాకృతికరణముల (Naturalization) కాలముగదా! సంఘసంస్కరణము నభిలషించు గ్రంథకర్త ఇట్టి భావసంస్కరణమునకును వెనుదీచువాడు.

వలయువారు:—మేనేజరు, పద్మనాయక గ్రంథమాల, వెంటనాగులవలన, రాజాం, విశాఖపట్నం జిల్లా అని వ్రాయవలెను.

టే. కా.

శ్రీ త్యాగరాజహృదయము

రచయిత: కె. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు. ప్రకాశకులు: యస్. ఆది అందు కంపెనీ, మద్రాసు.

క్రాంతి, ౫౩౫ పుటలు. వెల రు. ౪.

దాక్షిణాత్యసంగీతకళా వైభవమునకు గొప్పవికాసము నిడిన త్యాగయ్యగారి కృతులు అజ్ఞానసంపర్కమున

సాంకర్ష్యస్థానిత్యాదు మహిమ తమసహజసంపద కోల్పోడు. వానిని నిర్దుష్టముగ నిలువజెల్లుటకుగా శ్రీ కె. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు పూనుకొని దాదాపు ౩౫౦ కృతులను త్యాగయ్యగారి శిష్య ప్రశిష్యులవలన నేకరించి, ఆంధ్రసాహిత్యమున సహా అవి గొప్పరచనలగుటచే తమకీర్తిలది భాషావోమదులు తొలగించి సంస్కరించి, భక్తాగ్రేసరుడగు ఆయన హృదయవిన్యాసము ఆ కృతులలో పెట్టు ప్రతిఫలించినదియు అగమ్యులు, విశేషార్థములు మున్నగు వివరణములవలన వెల్లడించుచు 'త్యాగరాజహృదయము'ను ప్రకటించినారు. అం దిది తొలిసంపుటము. ఇందు ౬౫ కృతు లున్నవి. సంగీత శిష్యాప్రియుల కిది చాల ఉపయోగకరము. ఏలయు, ఇందు ఆరూపియ గమల సవి సరలక్షణములును, ప్రాచీనాధునికసంప్రదాయ సంబంధాధికమును, ప్రయోగములందు వాని గతిని శేషములును మున్నగు శాస్త్రవిశేషములు తెలియజెప్పుచు, ప్రతికృతికి పెక్కుసంగతులతో సహా స్వగమలు చూపినారు. మొట్టమొదట త్యాగరాజు తన తాళమంత్రము ౯౬ కోట్ల పునర్వరణ అయి రామ లక్ష్మణులు ప్రత్యక్షమై అంతర్నితులు కాగా చెప్పిన తొలి కీర్తనగ ప్రసిద్ధి కెక్కిన అతాభారాగ, ఆదితాళ యుక్తముగు

'ఏల నీదము రాదు పరాకు చేసెద-
శేల సమయము కాదు.'

అను కృతి, ఇందు మొట్టమొదట వేసినది, తప్ప, కుదిరెనున గల కృతులను వాని మేళకర్తలకనుమున పొందించివారు.

రాగలక్షణవినిరణసందర్భమున కాంచిన పక్షం తర, మతభేద ప్రయోగభరితావాది శాస్త్రవర్ధు పండితులను, పని చెప్పనదై మెప్పు గనదని యున్నది. ఆపిది, తోడి, భైరవి మున్నగు రాగముల విషయము లిందుకు మందితార్కాణములై, వారిలక్షణాభిజ్ఞులనే కాక లక్ష్యపరిజ్ఞానసాధనమును చాటుచున్నది.

ప్రతి కీర్తనకును తొలుత దాని భావమున, వాగ్గేయకారుని ఆశయమును—తాత్పర్యమును—తెలియజేయు నవతారిక, పిదప రాగ, తాళనామాంశికముగ సాహిత్యము, అందు అధోభాషికలో సాహిత్యములు, వానివిషయమై తమ అభిప్రాయ నిర్ణయములు, పిదప ప్రతిపదార్థమును, విశేషార్థము, పిదప రాగలక్షణము తదాలోచనావరోహణములు, రాగరంజకములగు ప్రయోగ విశేషములు, పిదప కీర్తనస్వరమును కడు పాఠికగా కూర్చినారు.

ఈకృతులలో సాధారణము గవాడుకలో కానబడు 'గ్రామ్య' ప్రయోగములతమకునచ్చక, కీరువానిని 'గ్రాంథికము'గ సవరించిరి. అంతకునుకొన్ని నిలిచిపోక తప్పవు. త్యాగరాజే సంగీతమునకు, శాస్త్రజ్ఞుల అవగత కొన్ని, 'గ్రామ్య' ప్రయోగములు కానలేనవి కావించిన ట్లుగపడును. హృదయమునుండి ప్రవించు భక్త్యుజ్వలమును సరసతరముగ ధోంపగల ప్రయోగములు గ్రామ్యమున దొరకునో ఆయన వెనుదీయలేదేమో.

'ఉపచారము చేసేవా-

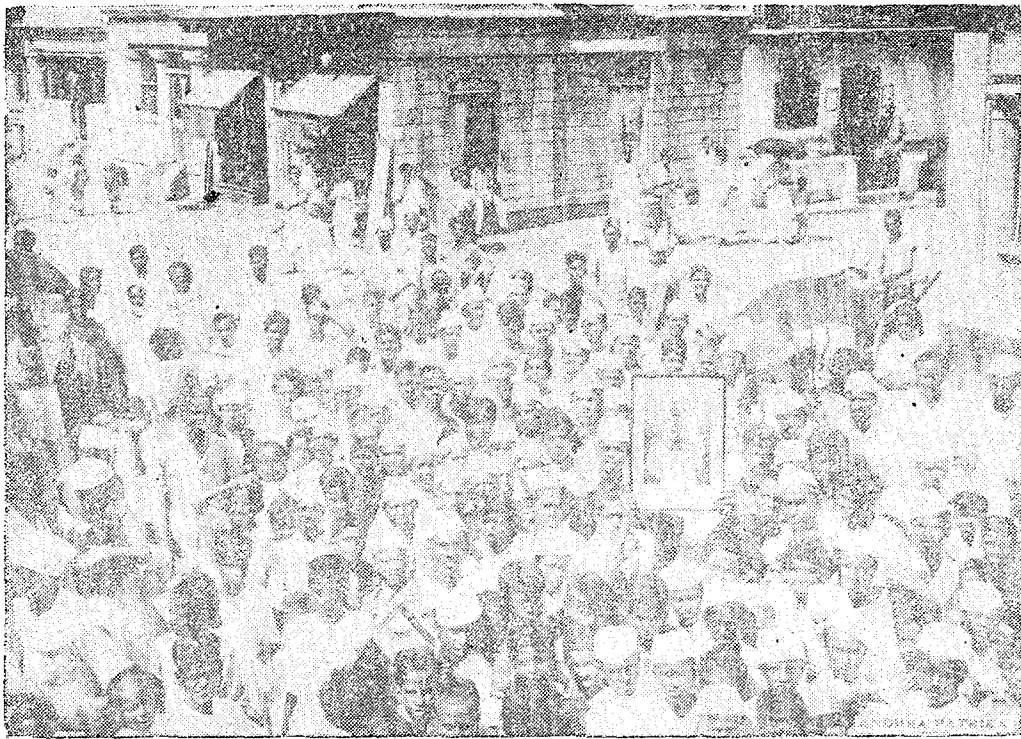
రున్నారని మఱుకు రాను'.

అనుచో, 'ఉపచారము చేసెనువాడు' అన్నచో చెవికి స్పృశ అది అంతింపు హర్ష మన్నది: అచ్చట స్వర విన్యాసమున (రే:—గారిగా, లో:—ననది) గమకముగా అంత మేళవించకున్నది. ఇట్టివాడుకలు అభ్యక్తిరసిని కవిత్వకావ్యములై లోటుతెచ్చునని కానక్కఱయు లేదు.

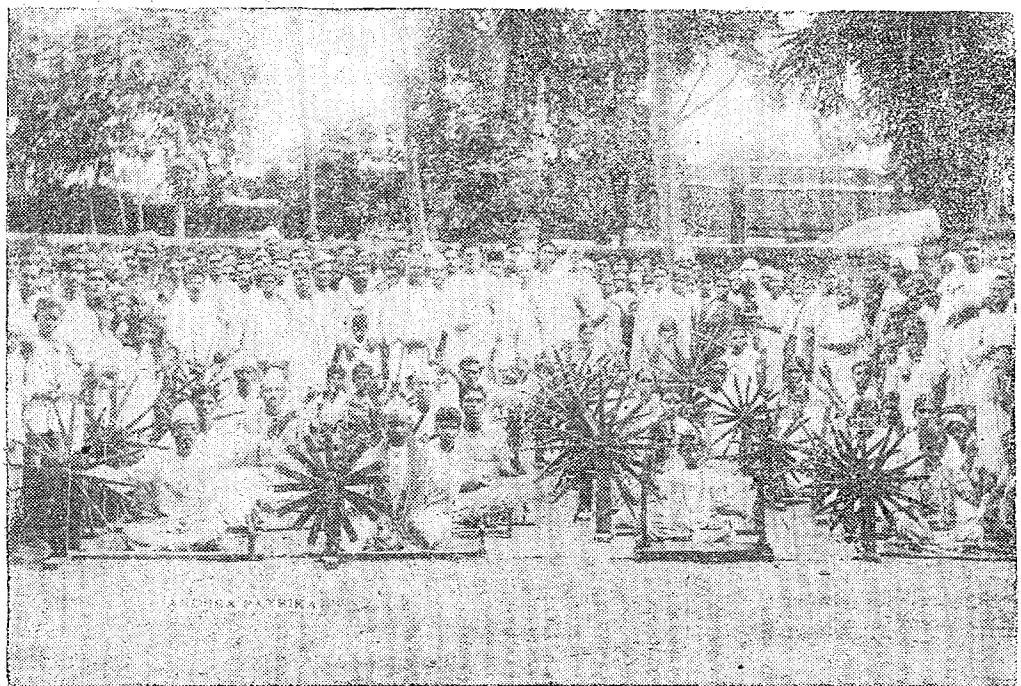
వీతియందు గ్రంథకర్త త్యాగరాజుజీవిత సంగ్రహమును, అయిన 'హృదయము'ను చెప్పినారు. ఇందు ఆయన అద్వైతవిషయముండి పిదపవిశిష్టాద్వైత మారెనని స్వీకరించిరి. శిష్యాత్రిములగు కృతులను త్యాగయ్యగారిని కానబడును. త్యాగయ్య శిష్యులు రామ నివృద్ధతయుగ సర్వించినంతమాత్రమున విశిష్టాద్వైతి యనక్కఱలేదు. సది; యిట్టివి యీ గ్రంథము విషయమున ఎగడి యుగవి గాని, దిగిదియనవి గాని కావునదా.

శ్రీ 'అది అందు కంపెనీ'వారు ఇట్టి గ్రంథముల ముద్రించి 'శమకార్యోత్సాహమును ప్రసంసాహముగ సాధక మొనర్చు కొనుచున్నారు.

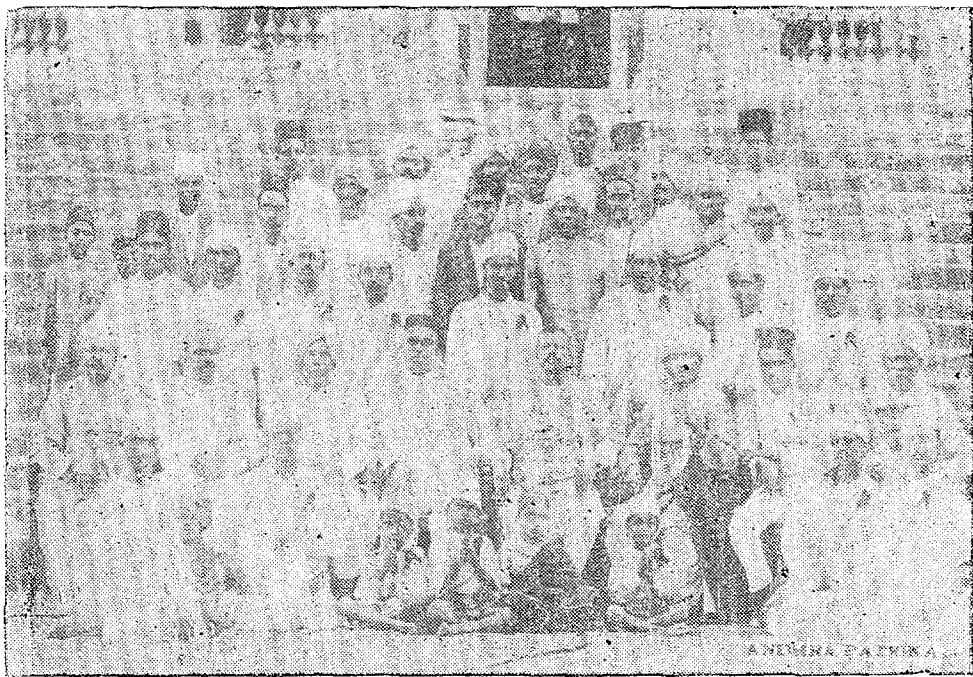
కొం. జె.

మదరాసులో గాంధీజీపీల ఉత్సవము:—తిరువల్లిక్కేణి హిందూ మైసూలువిద్యార్థులు. (పి. ఎన్. ఎ.)

కాకినాడలో జరిగిన నూలువడుకు పోటీ — జమీందారు వైదా వెంకటనారాయణగారు మధ్యను తక్షణమును నిలిచియున్నారు.

హైదరాబాదు నాయామహాసభ. అధ్యక్షు లగు పండిత శేవతీప్రసాదు శర్మగారు మధ్యను నిలిచియున్నారు. (పె. పో. బి.)

బంగారముతో చేసినది

మ క ర ధ్వ జ ము (జర్నల్)

“దాని ను పయోగించిన జరామరణములుండవు”

తులము గొట్టము రు. 2.

ర న శాస్త్రము.

ఇండియాకు పోల్ ఏజెంట్లు: అపూర్వ యాపదముల ప్లాక్ ముంచువారలు.

ఇండో-జర్నల్స్ డ్రగ్స్ స్టోరు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా రాజమండ్రితాలూకా

జాంబవ కర్మకార మహాసభ - కడియంగ్రామము

18-9-30 తూర్పు గోదావరి జిల్లా రిజిస్టర్డ్ జాంబవ కర్మకారసంఘము మహారాజశ్రీ పరినిల సోమయ్యగారి యాజమాన్యము క్రింద తీర్మానింపబడిన తీర్మానములు.

1. శ్రీ చక్రవర్తి గారికిని వారి కుటుంబమునకును ఆయురారోగ్య విశ్వరంబుల నొసంగుగాతయని యావధివారు రాజభక్తిని తెలుపుచు తీర్మానింపడ మయినది.

2. శ్రీ గవర్నరుగారికి ఆయురారోగ్యభివృద్ధి నిచ్చుటకు యీ సభవారు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

3. శ్రీ మదరాసు మంత్రివర్గముయొక్కయు లేబరుకమిషన్ వారియొక్కయు తూర్పుగోదావరి జిల్లాకలెక్టరువారియొక్కయు మదరాసు ఎల్. సి. గురుస్వామిగారియొక్కయు ఆయురారోగ్యభివృద్ధి నిచ్చుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

4. ప్రస్తుతము మదరాసు శాసనసభియందు ప్రభుత్వ నియమిత స్థానముల ఒకటియందు మాజాంబవముల నియమించుమని శ్రీ మదరాసు గవర్నరుగారిని కోరుచున్నారు.

5. సభరు నియమిత స్థానమునందు రాజమండ్రి మునిసిపల్ కౌన్సిలులో రెండు పరిసరముల పనిచేయుచున్నటువంటివారును, మాజిల్లా రిజిస్టర్డ్ జాంబవ కర్మకార సంఘ నాయకులును సంఘభివృద్ధికి తగు ఉత్సాహముతో పనిచేయుచున్నటువంటివారును, మహారాజశ్రీ సీరియాల ఆఫ్ఫలస్వామిగారిని నియమించుమని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా రాజమండ్రితాలూకా కడియంగ్రామము.

పరినిల సోమయ్య

సభాప్రసిద్ధులు

ది వ్యవస్థి వలన

భవిష్యత్తు తెల్పుట

(ప్రశ్న ఫలములను చెప్పేది జ్యోతిషము మున్నగు నితర సాధనములు ఒక్కొక్కప్పుడు చెప్పేదివారి లోపముచే నైన నేమి మహారాష్ట్రనిర్ణయమందలి లోపముచే నైన నేమి తప్పిపోవుట సంభవించును.

గాని దివ్యదృష్టివలనచెప్పు ఫలములకు తిరుగులేదు. ఖండిఖండారముల యందలి ఆర్తులు హిందూదేశపు గవర్నరులు, మహారాజులు, విద్యాధికులు, ఉద్యోగులు మమ్ములను సంప్రదించి సంతుష్టిపడి మా కిచ్చిన యోగ్యతా పత్రములు వేలకు వేలు గావు. ఇప్పటికి ఒక లక్షజనముకు వైగామేము యిట్టిప్రశ్నలకు జెప్పియున్నాము. ఫలితములు మేముచెప్పినచోప్పున జరిగితీరునని మాఅనుభవము. మిథివిద్య

త్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జవాబులకు చార్జీ రు. 1-4-0. ప్రాఫెనరు-శేఖరు గారు, బి. యె.(wash) మెమ్బర్లు, ఏలూరు (పశ్చిమగోదావరి).

గాలివలన కలుగు అపాయములు

గుండె, గొంతు, ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులు పెప్పే మూలమున తొలగును

గొంతు ఊపిరితిత్తుల వ్యాధులు సహజముగ చలికాల మందు హెచ్చుగ నుండగలవు. న్యూమోనియా ఊపిరితిత్తులవాపు మరి యితర విధములైన క్యాన్సర్లముల వ్యాధులు అంటు బాధ్యములై చిన్న పెద్దయను తొరతయ్యుముగాని, లేక బలహీనుడు బలాధ్యుడు అనునవి లేక వ్యాపించుచుండును.

ఆకస్మాత్తుగ సంభవించు శీతలము, గొంతునొప్పి, బాధ శబ్దము ముదిలైనవాటిని నిర్లక్ష్యముచేయుదు త్వరలో తుదిర్పగలిగి, నువాసనయొసంగు పెప్పేబిల్డ్ నేవింపుడు.

పెప్పేవందుండు నూనెల యావిరులు బాకుండుటకై ప్రతియొక్కబిల్డ్ యు వెండిమాదిరి కాగితములో చుట్టబడియుండును. పెప్పేను కోటిలో జేసుకొని చప్పరించిన దీనియందుండు బొంబం యావిరులు నేరుగా క్యాన్సర్లములోనికి బోవును.

రోమ్మునందును, గొంతునందుండు అపాయకరముగ ప్రేములన్నింటిని నాశనమునకును. అవి క్యాన్సర్లములలోనికి గాలిని ధారాళముగ గొనిపోయి యెంత ప్రమాదకరమైన దగ్గును గూడ బోగొట్టును.

రాత్రులందు గలగు శీతలములు, దగ్గులు, గొంతునొప్పి రొమ్ముపడినెము, సర్వవిధములైన గుండెవ్యాధులు పసినిడ్డలకు లేక పెద్దవారికి కలిగిన వాటినిగూడ పెప్పే అమోఘముగ పని చేయుగలవు. చేతియందముడు చిన్న సీసాలలో నుగచెడి మందులమ్ము నందరిచేతను సీసా రు. 1/-కి అమ్ముబడుచున్నది.

ఏజెంట్లు:— మెనర్సు, దాదా అందు కో., చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు, PEPS

కవిత్వము
పద్యము
కవితలు.

మలయచందనము

రసాత్మకము
గా నింపింప
వచ్చును.

గ నేరియా (నెగ)కు కుతారము, కి పూటలలో గుణము కలుగుచు
ప్రఖ్యాతి పొందినది. నెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చందన తైలం డొన్న 2-0-0 శండులు బట్టలలో 6-0-0
గంధరసాత్మక, రాయవరము, సోదావరితల.

రసాయన చాయశాల

మలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు రాయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లరు
ముద్రవలె రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను వక్కారంగులు నలీనుగా చిక్కును.

జీవవర్ణము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు వివా, మరి
యితర రకములను ముట్టరు.

130

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

స్వల్ప ధర!

ఫల మధికము!!

పూర్తి తృప్తి!!

100 కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు చెందిలు మువలివారివరకు అందరి ముందిము, ముంద్రము, కడిసెము, దిగు, నూకలు, కిరి
ముచే వాస్తవ లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపుకొప్పి, కడుపుముండు కొప్పి, అహారశక్తి కాంచుచు ఉండే కొప్పి,
చలిబుర్రము, బుర్రము, ప్లేగు, ఇతర వ్యాధులకు ఇంకను అనేక వ్యాధులను నుగిసెదము. శ్రీ (తనవెంటి)
వాడు, స్నానమునాడు (కస్తూరికి బదులుగా) ఈ మాత్రలు ఉపయోగము చేసి కిరములను నూచి ప్రాంతమునకు,
సాంప్రామిక కోనుతో ముంద్రమిసినవారు, ఎనడు 1-2 మాత్రలను నేనుచిన అశ్మగ్నిభృతాంశి అగుచును,
ఈ మాత్రల సేవాతోగల అనుభూతికలము చూడుడు. 500 మాత్రలకు సీసా 1-1 ఉపయోగము. ప్రతి
జుత్తులకు నోకము. పోట్ల జూలముగా 5 సీసాలు రు 1-2-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 4-12-0.

సారస్వతానందం:-

కెదముకి అంతును కలిపించి, బాకక క్రింది నిర్దేశముగా వాడుచు, ముందు
ముందుగా కలిసియుండు ముందు వ్యాధులకు పరిహారించి వరములకు నుండి కాదు
కస్తూరికలము. కుంభిశాలముల కుంభిశాలములకు ముందునుగురియును నిచ్చును. పొడవుపొడవు ఉత్సాహమును
అంతయు కుంభిశాలము (నెత్తిలోకి వాడు ముత్రిగానుండుటవలన) బాహ్యము నడుమకాని పిల్లలకు నుండి
5 కోట్లు సీసా 1-1 రు 1-0-0. బాహ్యములకు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు

జాం డూ గారి అశోకారిష్టము

(పై పుష్కర త్నావళి)

శ్రీలకు కలిగే సర్వవిధ దుర్బలములకు సుపయోగించు గొప్ప టూనిక్-సంటి
వివేకము. మరెన్ని శ్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణచేయును. కడుపు
నొప్పి, ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయుగలదు
గాన కడుపులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్ముక్తు లగుదురు. శ్రీలకు ప్రసవము
నకు వెనుక అద్భుతమైన బలము కలుగజేయును.

Manufactured by:-

THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
Sold everywhere Bombay 14.

Sole Agents for Madras Presidency:-

దామోదర అండు కంపెనీ,

78, చైనాబజారురోడ్డు, జి. టి. మద్రాసు.

పద విశేషము:- అనంతపురం-కే. రామకృష్ణమచార్యులు,
బుర్రుకోట్ల వెంకటేశ్వరం.

కాకినాడ-లక్ష్మీనారాయణ అండు కంపెనీ.
గుంటూరు-

ధర్మవరం-వైద్యం హనుమంతరావుగారు.

నరసాపురం-పై. సత్యనారాయణగారు.

నెల్లూరు-డి. అరియక సార్వసీ.

బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమూర్తీశ్వర అండు కంపెనీ.

రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అండు కంపెనీ,
మేకరోడ్డు.

తెనాలి-కృష్ణసాన్నిధ్యం.

ఏలూరు-చౌదరి కంపెనీ.

కలెము-టి. సత్యనారాయణగారు.

మారుతేరు-డాక్టరు న. రామిరెడ్డిగారు.

విశాఖపట్టణం-మూల మూలయ్యగారు.

నుడనపల్లి-ఓ. పట్టాభిరామయ్య అండు సన్యు.

రాజోలు-భారం బ్రదర్సు.

ఇందువూరు-కె.ఆర్. భాస్కరయ్య అండు బ్రదర్సు

నిడదవోలు-కొమ్మూరి వీరభద్రయ్యగారు.

పాలకొలు-వి. వి. నారాయణ అండు

వి. వి. ఎస్. స్వామి.

"It's that famous INDIAN PAIN BALM
that brought you relief"

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY

దుర్గా మెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా కి రోజులలో కుదుర్చును

(1) ఈ మందు నెగరోగములకు నివారించి మాత్రము
విడుచుచున్నప్పుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను పిచికారీలతోను నిమిత్తము లేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-5 రు. 8-0-0.

మూర్చారిష్టము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్చనైనను ఎన్నిసార్లు
త్వరములనుండియున్న మూర్చనైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
నెలకు సరిపోవు మందు రు. 8-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైలపొడలనేగాక యితరవిధములైన
పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గడ్డి, కర్పాసీ,
చెందిలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును మామూలు సీలికి మార్చును. డబ్బీ 1-5 రు. 1-0-0.

ఏ తెంట్లు కావలెను.

3

కాంగ్రెసు సర్టిఫికేటు

హంబి

అచ్చ స్వదేశీ
వస్త్రములు

అతిచౌకధరలకు దొరకును

సి. యారన్ అండు సన్యు.

Representative

చక్కా బలరామమూర్తి
రాజమండ్రి

బివింగు అండు దముంగు శంకెన

పాపిష్టి పురి

మలబారు జిల్లా.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు
30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
శిరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగడి వైద్యకాళకు
ఈ మాత్రలు దివ్యాత్మము. అజీర్ణము, అరుచి, అవు
లింకలలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, వెళ్ళిబుట్టు
సర్వాంగములయందు జలశయము, సిక్కులు పార్శ్వ
ములు, కిరగు, వేళ్లు, అగులు, మొదలగు వానియందు
గలిగడి నొప్పలను పోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్య
మునకు చేర్చును.
ఈమాత్రలు మేనావారినొప్పలను వెంటనే మాన్చును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవ జైవిధ
ముగలచేతను తరమనాంసక్తి ను యని చెప్పవచ్చును.
ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విడుదా:- అయ్యురేడ్ వైద్యనిలయం,
ఎలమర్రు బోడు, నిడుమొలు, (కృష్ణాజిల్లా)